

DUHOVNO ŽIVLJENJE

XVII.

SVEČO LETO 1950

FEBR.

LA VIDA ESPIRITUAL - AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN - 1950

JUŽNI KRIŽ

Iz dna sveta, iz dna zemlje
oziram se na tihi žar,
ki ga razsipajo zvezde —
o čudoviti, sladki dar.

Kot je v davnini Thales Grk
razbiral časov krogotok —
rad berem iz teh tajnih črk,
kaj Bog je vklesal v nebni lok.

Ob robu južnega sveta,
med Tihi, Atlantski ocean,
naplavljen iz valov vojská,
spoznal bi rad bodoči dan.

Svetloba vaša je zašla,
Labud in Lira in Kefej,
Voz Vélíki, zvezda severna,
Kasiopeja in Perzej.

Nad mano čudoviti lik
Orion - križ gori, žari —
šum vetra, onemogel krik,
v nič bes, upor sveta prhni.

Je dvignjeno že znamenje
nasprotovanja v luč zvezdá
in kmalu se nebo odpre
in bo dopolnjenje sveta?

Zazrem se še na skrajno stran,
tam zopet sveti lik gori.
Zdaj vidim: Križ v nebo vkovan
za vse, ki si želé smeri.

Zašla je zvezda severna,
človeku — potniku v pomoč,
na jugu kroga božjega
križ — nov znak — sije v našo noč.

Zdaj vidim: nova stalnica
je Južni križ, vsajen v nebo,
njegova luč ne bo zašla
ž njo Bog nas vodi skoz temó.

Slavko Srebrnič

LA ESPIRITUALIDAD DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN

Faltando cuatro meses para el cruce de la Cordillera, San Martín compuso un código militar que está basado en los más piadosos sentimientos cristianos. En el primer artículo decía: "Todo el que blasfemare el Santo Nombre de Dios o de su adorable Madre, e insultare la religión, por primera vez sufrirá cuatro horas de mordaza, atado a un palo en público por el término de ocho horas; y por segunda vez será atravesada su lengua con un hierro candente y arrojado del ejército".

Opina el padre Furlong que fué San Martín quien desterró de la Argentina la plaga de la blasfemia, tan popular entre nosotros en aquella época, como lo era en España.

Entre los más decididos colaboradores de San Martín se encontró el clero. Se destacó por sobre todos los sacerdotes de la epopeya de los Andes, fray Luis Beltrán.

San Martín "unió la Religión con la Patria, nombrando patrona del ejército a la Virgen del Carmen..."

El General Belgrano había escrito a San Martín el 16 de Abril de 1814 diciéndole: "...no deje de implorar a Nuestra Señora de las Mercedes, nombrándola siempre nuestra Generala... acuérdesse Ud. que es un general católico, apostólico, romano..."

Acordándose San Martín de los buenos consejos de Belgrano le escribió a don Toribio Luzuriaga, diciéndole:

"El domingo 5 del corriente se celebrará en la Iglesia Matriz la jura solemne de la Patrona del Ejército y bendición de su bandera; se servirá solemnizar la función con su asistencia, en lo cual el Ejército y yo recibiremos honra..."

Luzuriaga mandó proclamar un bando diciendo, que el Ejército de los Andes iba a emprender la lucha atravesando la cordillera y que por eso el día 5 se celebraría la jura de la Patrona del Ejército, Nuestra Señora del Carmen, y bendición de la bandera nacional.

Mitre describió esta jura:

"Aquel ejército tenía ya su número completo, su organización, su espíritu, su moral, su alma puede decirse, y un objetivo determinado; San Martín quiso darle un ideal y un símbolo. A imitación y ejemplo de su amigo y de su maestro de virtudes, el general Belgrano, eligió por patrona del ejército a la Virgen del Carmen... pero lo hizo con las formalidades graves de su carácter disciplinario. Sometió el punto a una junta de oficiales y generales, éstos votaron a favor de la Virgen del Carmen, y de acuerdo al voto la hizo declarar en la orden del día, generala." (Continuará)

Pastirjev glas

PO POTIH BOŽJE PREVIDNOSTI

Ko bi dovolj živo verovali, da Bog sleherno stvar vodi, da ima vsako bitje vedno pred očmi, bi mu neomajno zaupali. To zaupanje bi pregnalo vsakršni strah pred bodočnostjo, bi omililo vsako skrb in olajšalo vsak križ. In bolj bi razumevali pot, po kateri Bog vsakega poedinca vodi, če se voditi da.

Pot božje previdnosti je pot križa. To dejstvo je najbolj dosledno povdarjeno v vsem svetem pismu. Skoraj vse zgodbe nam to dokazujejo. Tudi za Odręšenika ni bilo druge poti. V središču svete zgodovine stoji križ, za Jezusa pripravljen kot oltar, na katerem se bo daroval. Od križa zavije pot naravnost v veselje vstajenja, v slavo vnebohoda in v moč, oblast in veličastvo na desnici božji. Senca križa ne sega nazaj v dobo pred Kristusom do prvega človekovega greha, in sega naprej v bodočnost skozi vsa stoletja, pokriva bolj ali manj življenje vsakega človeka. Izginila bo ta senca šele tedaj, ko se bo znamenje križa vse svetlo in žareče prikazalo na nebu na sodnji dan.

O križu in trpljenju ni težko modrovati, dokler ga človek vidi samo pri sosedu. Ko pa je naložen na naša lastna ramena in nas tlači, da čutimo njegovo težo in ostrina pri vsakem koraku, tedaj pa naša lastna modrost ne zadostuje več. Tedaj mora božja modrost posvetiti v naše mišljenje, tedaj mora Bog pustiti, da svetli križ izza sodnjega dne pošlje žarek v našo dušo, da skušamo razumeti in nositi del Jezusovega križa. Naj torej posveti božja modrost v naše mišljenje z zgodbo, ki je po božjem navdihnjenju zapisana v prvi Mojzesovi knjigi, morda morda najlepše, kar je s črkami zapisano človeku v pouk in tolažbo: zgodbo egiptovskega Jožefa.

SOVRAŽNI BRATJE

Očak Jakob je imel s svojimi dvanajsterimi sinovi velike križe. Različni značaji, niti vsi od iste matere, telesno krepki in močni nagonsko silni v tisti mladostni

dobi človeškega rodu so pač bili sposobni očetu povzročati skrbi in mu delati sive lase. Ruben, njegov prvorojenec, je v svoji strastnosti "vzkipel kakor voda", pravi oče o njem; Simeonovo in Levijevo jezo je oče prekel, "ker je bila silna in njuna togota trda." "Spravila sta me v nesrečo, ker sta me obsovala med prebivalci te dežele," se oče pritožuje. Kjer so takšni fantje skupaj na paši pri velikanskih očetovih čredah živine in drobnice — taki starozavezni "gauchos" — je bilo pač pogosto kaj prav zelo narobe, da se je o njih dosti slabega govorilo. Le sedemnajstletni Jožef je bil očetu vir neskaljenega veselja. Dober, poslušen in nepokvarjen, je bil očetu nad vse ljub. Rodil se mu je šele na starost, res v njegovo veliko veselje. Oče svoje posebne ljubezni do njega ni skrival. Kupil mu je dolgo suknjo z rokavi, pisano in pestro kakor cvetlična greda. Take suknje so nosili fantje kraljevske hiše. Drugi Jakobovi sinovi ro morali biti zadovoljni s sivimi ali rjavimi volnenimi plašči. Jasno, da so razburljivi in strastni njegovi bratje in polbratje Jožefa zaradi tega grdo gledali in sovražili. Oče je Jožefa večkrat pošiljal k bratom na pašo pogledat ali jim kaj naročit. Ob vrnitvi je odkritosrečno poročal, kaj so ga bratje zopet "polomili". Sovraštvo bratov je še bolj narščalo.

Na tega sedemnajstletnega fanta je Bog položil svojo roko in se ga s prstom svoje vsemočnosti dotaknil. Izbral ga je za rešitelja svojim bratom in očetu ter s tem vsemu poznejšemu izvoljenemu ljudstvu. Rešitelj drugim pa nihče ne more biti brez težkih žrtev. Zavoljo tega je bil Jožef od Boga najprej izbran za žrtev. Najprej je moral sam vso težo in bridkost nositi, preden je bil po božji zamisli usposobljen za rešitelja drugim.

V sanjah mu je Bog pokazal vlogo njegove bodočnosti, nejasno še in težko umljivo, pa vendar kot nekaj posebnega in izrednega. Jožef v svoji neizkušeni ne-

dolžnosti je sanje takoj zjutraj vsem pripovedoval pred zajtrkom že: "Slišite no te sanje, ki sem jih imel." Snopje so vezali na njivi, Jožefov snop se je postavil po koncu in tedaj so se takoj dvignili snopi bratov in se Jožefovemu priklanjali. Bratje, ogorčeni nad tako domišljavostjo, so svoji jezi primerno odgovorili: "Smrkovec, mar misliš, da nam boš gospodoval?" Še drugič jih je razdražil s pripovedovanjem novih sanj: Sonce, luna in dvanajst zvezd se mu je priklanjalo in ga spoštljivo pozdravljalo. Oče si je te fantove sanje zapomnil. Iz svoje izkušnje je vedel, da Bog včasih v sanjah kaže bočočnost. Bratje pa so ga še bolj sovražili, da jih je rdečica srda kar oblijala. Smrtno sovraštvo je zagorelo v njih srcih. Čakali so le priložnosti, da se maščujejo.

Bog jim je to priložnost dal. Ni prišlo očetu le slučajno na misel, da je tistega dne Jožefa v pisani suknji poslal gledat za brati. Ni bil slučaj, da so se s čredami oddaljili v samotni kraj, kjer nihče ni mogel biti priča njihovemu zločinu. Kar ljudje imenujejo slučaj, je poteza božje Previdnosti.

Ko so bratje od daleč videli Jožefa prihajati, so napravili naklep zoper njega: "Ubijmo ga in vrzimo v onega izmed vodnjakov. Potem porečemo: huda zver ga je požrla. Tedaj bomo videli, kaj bo iz njegovih sanj." Tak je bil načrt bratomorilcev. Teda že pred tem sklepom bra-

tov je bil pripravljen BOŽJI načrt, po katerem se bo vse drugače izšlo, kakor pa so bratje sklenili. Bog porabi zločinske naklepe bratov, da pripelje Jožefa tja, kjer ima zanj pripravljeno zgodovinsko nalogo, ki jo naj dopolni. Tako se človeški in božji načrti med seboj prepletajo in križajo. Če človeški načrti vsebujejo zločine in grehe, jih Bog s svojimi načrti usmeri tako, da doseže svoje namene, ki so grešniku skriti in nepoznani, grešnik pa je seveda polno odgovorem pred Bogom za grešne načrte, ki jih zoper svojega bližnjega kuje. Jožefovi bratje niti slutili niso, da s svojimi bratomorilskimi načrti služijo božji Previdnosti. Kadar ljudje delajo načrte, je vmes Bog s svojimi načrti. Če bi se grešniki tega dejstva zavedali, bi jih obšla groza in strah. Nam vernim pa je to v tolažbo in nam ohranjanje zaupanja, kadar nas "bratje" preganjajo in sklepajo o našem uničenju. Brez božjega dopuščenja se noben hudoben načrt ne izvrši — in kadar se izvrši, je sicer greh in so zanj odgovorni vsi, ki so ga napravili in izvršili, a vendar je le poteza v smislu skritega božjega načrta.

Ruben se z načrtom bratov ne strinja, boji se krivde krvi, zato predlaga, naj Jožefa živega vržejo v izsušen vodnjak. Ko bi bratje odšli k čredam, ga je hotel skrivaj potegniti ven in spustiti domov k očetu. Bratje se zaenkrat uklonijo, načrta, Jožefa umoriti, pa ne opustijo.

Jožef svoje brate vesel pozdravi, ko jih po dolgem iskanju najde na nenavadno oddaljenem kraju. Šaj je drugače red pri njih, kakor je navadno mlajši rad v družbi starejših bratov, katere v marsičem občuduje. Bratje pa na njegov prijazen pozdrav ne odgovore, ampak ga kar zgrabijo, mu slečejo pisano suknjo ter ga v sami lahki spodnji obleki vržejo v vodnjak. Presenečeni Jožef niti ne utegne kričati in prositi. Preden se zave, kaj se godi in kaj bratje nameravajo, je že v temni globini vodnjaka, iz katerega sam ne more zlesti.

Brezsrčni bratje, brez sočutja, brez ljubezni in brez usmiljenja! Sovraštvo do mladega brata jih tako obvladuje, da jim ni miru, dokler se ga ne znebijo za zmeraj. Ko so ga vrgli v vodnjak, so se kar oddahnili, vest se jim ni oglasila, jim ne očita, da so storili krivično, grdo, v nebo vpijoče dejanje. Kakor da so dovršili lepo in dobro delo, so se vsedli v bližini vodnjaka in začeli mirno in s tekom jesti — morča je bilo vprav poldne, čas kosila,

Gornja slika nam kaže Prevzvišenega med rojaki v čile. S. Vincencijs Kaplja ga v imenu vseh pozdravlja. Na desni in levi Prevzvišenega je videti g. Tomazina in dr. Trdana, dva slov. duhovnika v čileju. — Slika levo pa kaže slovo Prevzvišenega iz čileja. Potoval je skupaj z nankinškim nadškofoom msgr. Yupinom, ki ga vidimo na desni.

Jožef pa napol gol in lačen drgeta v hladnem vodnjaku. Že sama misel na to nas pretresa. Trdosrčnost in nečloveška surovost, ki ji ni para!

Toda, ali nismo doživljali v preteklih letih na stotine takih dogodkov? Ali nismo slišali in brali o podobnih izbruhih bratskega sovraštva? Ali niste nekateri bili priče in celo žrtve sličnih neverjetnih, a žal le preresničnih prizorov, ko se je človek iste krvi, istega jezika, iste vere, poln sovraštva radoval trpljenja in smrti svojega sobrata in užival nad mukami, ki mu jih je v skvarjeni sli sam povzročal? Dá, v človeku spi krvoločna zver, ki je nevarnejša in hudobnejša kot katerakoli žival, ker svojo človeško pamet uporablja, da je krutejša in surovejša kot more biti najbolj divja zverina. Če človek v sebi ne kroti pravočasno strasti sovraštva, se razbohota in tira človeka v dejanja, ki bi se jih divja zver sramovala. Človek, ki ne ravna po naročilu, ki ga je Bog dal Kajnu, ko mu je srd in sovraštvo do brata napolnilo srce: "Ti gošpoduj svojemu poželenju" — bo zašel na pota Kajnova.

Ko so bratje mirne duše jedli, se jim je približala karavana trgovcev, ki so bili

s svojim blagom na poti v Egipt. Ni bil to le gol slučaj. Po načrtu božje Previdnosti, je bilo določeno, da pridejo ti Madianiti ravno tedaj na kraj suhega vodnjaka, ko so bratje Jožefa vanj vrgli. Brat Juda, ki se je še nekoliko bal omažeževati si roke in dušo z bratovo nedolžno krvjo, predlaga: "Pročajmo Jožefa tem trgovcem za sužnja." In bratje storijo to. Na ta način se obvarujejo prelivanja krvi lastnega brata, znebijo se ga pa tako temeljito, da nihče nikoli zvedel ne bo, kam je izginil. Nepoznan in neznan kje bo živel in umrl kot suženj brez imena, kakor v naših groznih časih milijoni brezpravnih na prisilnem delu v koncentracijskih taboriščih, ki so največja sramota in vnebovpijoči greh dvajsetega stoletja. — Bratje potegnejo Jožefa iz vodnjaka, ki misli, da je hude šale že konec, in ga napol nagega, kakršen je bil, prodajo mimoidočim trgovcem za dvajset srebrnikov. Cena sužnja je bila v tistem času trideset srebrnikov, bratje so dobili samo dvajset, deset pa bo dobiček trgovcev, ko bodo fanta v Egiptu dalje prodali. Trgovci zvežejo Jožefa, da jim ne bi mogel uiti, ga privežejo k sedlu kamele in gredo dalje. Bratje so veseli,

Prevzvišeni med rojaki v Kanadi. Videti je tudi oba tamkajšnja duhovnika g. Vuksiniča in dr. Kolariča CM

da se je zadeva tako ugodno in hitro rešila, saj so po vrh vsega prišli še do denarja. Hitro zakoljejo kozlička, v njegovo kri namočijo usodno pisano suknjo in eden izmed njih jo nese očetu z malomarnim sporočilom: "To smo našli. Pogledaj, ali je suknja tvojega sina ali ne." Jožefa niti ne imenujejo brata, ampak le očetovega sina, kakor da sploh niso z njim v nobenem sorodu, tako se nehote skušajo ubraniti očitka, da so **BRATA** prodali v sužnost.

In Jožef? Zelo je trpel. V mladostni neizkušenosti in nedolžnosti ni mogel pojmiti, da lastni bratje z njim tako ravna. Srce pretresujoče je zajokal, ko je spoznal, da ga bratje prodajajo, prosi,

Prevzvišeni govori rojakom iz Clevelanda pri votlini Lurške MB na hribčku v predmestju Clevelanda

rotit jih je, naj ga puste domov k očetu — vse zastonj. Kamen bi se prej omeščal kakor srca bratov. Sedemnajst let mu je, srečno mladost je živel, očetov ljubljenelec, poln upanja v bodočnost, katero mu je Bog v sanjah nakazal — zdaj prodan suženj — brezdomec, brezpraven, pogonom izročen, v daljno tujo deželo odpeljan, nihče domačih ne bo več zvedel o njem, tudi oče ne bo zvedel, kaj se je z njegovim ljubljencem zgodilo. Kako strašno mu je vse to leglo na dušo. In kar je bilo še hujše: Lastni bratje so mu to storili. To je tako težko, tako mučno. da je preveč za mlado dušo. Popolnoma otrpne, niti vpraševati ne more: Zakaj? Zakaj, moj Bog, se vse to godi z menoj? Ali res ti, neskončno dobri Bog, to dopuščaš? Ali sploh veš, kaj se z menoj godi?

Kolikokrat smo v trpljenju zadnjih let tudi mi tako spraševali. In še pristavljali: Moj Bog, ali smo res tolikšno muko zaslužili? Ali je Jožef zaslužil svoje trpljenje? Ni bil sicer čisto brez krivde. Ponosen je bil na svojo suknjo, na posebno ljubezen očetovo; pobahal se je s sanjami, ki mu napovedujejo sijajno bodočnost, in s tem brate še bolj razdražil. Pa to niso bili veliki grehi, ki bi zaslužili tako hudo in težko kazen. Zakaj torej to trpljenje? Ker je hotel Bog Jožefa imeti na drugem mestu, ne skritega, nepoznanega v deželi, ki jo je namenil svojemu ljudstvu. Pa ta odgovor nas ne zadovolji. Če je Bog Jožefa hotel imeti v Egiptu, zakaj ga ni spravil tja na drug način, brez te obupne srčne bolečine in brez trpljenja suženjstva in brez strašnega greha njegovih bratov? Zakaj? **ZATO, KER JE BOG POTREBOVAL JOŽEFOVO ŽRTEV!**

Žrtev, rekel bi, kar pretežka žrtev mladega Jožefa je bila potrebna iz dveh razlogov. En razlog je na strani Jožefovi: Jožef se je moral pripraviti na sveto in zgodovinsko pomembno vlogo, da je bil sposoben biti orodje božje Previdnosti. Pripraviti se je moral tako, da je vsako samoljubje in vsak začetek napuha v sebi zatrl in se ves obnemogel in strtl popolnoma izročal v roke božje, se pustil brez odpora in brez vprašanja voditi, kakor je Bog hotel. Moral je biti prazen samega sebe, da ga bo mogel napolniti Bog. — Drugi razlog je na strani Boga. Žrtev Jožefova je bila potrebna, da mu je Bog mogel dati tisti veliki in bogati blagoslov ki ga je imel zanj pripravljenega.

Tako dela Bog tudi z nami. Ali niso bile žrtve, ki smo jih doslej prenesli, po-

ZAKOPANI + MEJNIKI

Brali smo po časopisih, da so jih zakopali, da bi svoj čas spet spoznali meje svoje drage zemlje. Zdaj orjejo vse vprek — orjejo ljudje brez veselja, brez smeha, brez skrite skrbi v srcu, ali je dobro, ali slabo, brez navdušenja — mrtvo, brezbrizno. Vse je neke zunaj njih — zemlja, delo, skrb, pridelek — vse gre mimo njih v zavesti: to ni naše — to ni za nas...

Žalostno je to... Pa poznam še druge zakopane mejnike. Živi so bili včasih, zdaj postajajo pozabljeni, zakopani — MEJNIKI CERKVENEGA LETA. Že ta resnica, da bo marsikdo, ki bo prišel z branjem do tukajle, list obrnil in poiskal drugega branja, ker

ga to ne zanima, kaže, da smo te mejnike zares zakopali. Tako veličastna zgradba, tako dragoceni zakladi, taka rodovitna zemlja, taki bogati pridelki — pred vsem tem stojimo brezbrizni, mrtvi — kot delavci v kolhozu. Ker je v nas misel: to je nekaj splošnega, nekaj za vse — ni pa prav zame, prav v mojo osebno korist, da bi meni prinašalo veselje in zadovoljstvo.

To mišljenje je zmotno. Cerkveno leto je zares za vse, je pa prav tako res čisto samo zate, da moreš, če hočeš, imeti od njega toliko veselja, toliko koristi in dobrote, kot bi bilo dano prav samo zate.

Oglejmo si ga v par vrsticah samo v ve-

trebne nam in Bogu? Tudi žrtve tisočev mladcev, naših najboljših, ki so v nečloveških mukah umirali pod rokami brezsrčnih "bratov"? Da, potrebne so bile in so še potrebne, da mi izpraznimo svoje duše vsega grešnega in damo v njih prostora božji milosti. Potrebne so bile in so še potrebne Bogu, da bo mogel kot sad naših žrtev nam in zanamcem dati tisti bogati blagoslov, ki je potreben za velike naloge, katerih danes še ne poznamo, a ki jih ima Bog nam in našemu narodu že določene.

Zapomnimo si: žrtvi sledi blagoslov! Čim težja žrtev, tem bogatejši blagoslov za nas same in za druge, med katerimi živimo. Jožefa je v Egiptu kupil Putifar, poveljnik kraljeve garde, torej visok vpliven gospod. Z Jožefom je prišel v

Putifarjevo hišo blagoslov. Sveto pismo kar ne more tega dejstva dovolj povdariti: "Gospod pa je bil z Jožefom... Gospod je blagoslavljal Egipčano hišo zaradi Jožefa; Gospodov blagoslov je bil pri vsem, kar je imel doma in na polju." Tudi vsaki naši žrtvi sledi blagoslov. Zato je človek, ki veliko trpi, blagoslov za vsako hišo in za vsak kraj, kjer prebiva. Tudi žrtvam našega naroda sledi blagoslov. Nikar ne dvomimo o tem, čeprav morda s svojimi umrljivimi očmi tega blagoslova še ne vidimo, saj je mnogo svetih in zveličavnih reči, ki jih ne opazimo, pa vendar so v dušah. Ne dvomimo torej, temveč zaupajmo, posebno tedaj, kadar teža žrtve najhuje čutimo.

† Dr. GREGORIJ ROŽMAN

likih obrisih. Kaj je cerkveno leto? Mogočna, veličastna zgradba — last vsakega kristjana, torej tudi tvoja osebna last.

Nekaj dni preden je umrl, sem govoril s starčkom. Kako mi je živo razlagal v svoji bolezni o svoji hiši. "Tale del je najstarejši — naredil ga je moj ded; tistile konec je prizidal moj oče, postavil je to in drugo. Toliko in toliko sem naredil jaz..." Kakšna ljubezen in ponos sta odsevala iz vseh besed.

Tudi s cerkvenim letom je tako. Zgradba, ki je rasla polagoma. Prva zgradba je bil velikonočni praznik — prva soba te stavbe, bi lahko rekli. Okrog te je gradila Cerkev naprej. Priprava na ta veliki praznik — post — še priprava na post — predpost. Pravtako potem praznike po veliki noči — vnebohod in kot zaključek binkošti. Tako je nastala velikonočna zgradba v prvih 700 letih po Kristusu.

Že v 4. stoletju pa so začeli graditi tudi drugo manjšo stavbo — božično zgradbo. Središče je bil praznik sv. Treh kraljev, razglašanje Gospodovo; jedro vseh teh praznikov ni bilo toliko rojstvo Gospodovo — kot končno poveličanje Gospodovo pred vsem svetom ob koncu sveta. Advent z evangelijem o poslednji sodbi je še zdaj spomin na to.

Tako sta bili zgrajeni obe glavni zgradbi cerkvenega leta. Potem so jih še povezali med seboj s stranskimi zgradbami — čas med božično dobo in velikonočno — in čas po binkošti do adventa.

Že ta zgodovinski pregled na cerkveno leto, ta lepota zgradbe bi nas morala zanimati. Pa so še druge važnejše stvari.

Cerkveno leto je VODNIK NAŠIH DUŠ. Saj so naše duše premnogokrat tako revne in potrebne. Res je, da je vsaka duša po krstu oblečena z obleko božjega otroštva in opremljena z vsemi potrebnimi milostmi — vendar so posledice izvirnega greha tista svinčena teža, ki jo vleče na tla, da ne more kvišku. Zato vsaka duša potrebuje dobrega, previdnega učitelja in vodnika, modrega vodnika, skrbnega vzgojitelja, potrpežljivo mater. Vse to pa nam je cerkveno leto. Je učitelj. Cerkveno leto je šola naše vere. Verske resnice se v cerkvenem letu druga za drugo živo, življenjsko vrste pred našimi očmi — nekako dramatično, da se nam globlje utisnejo v spomin.

Je NAŠ VZGOJITELJ. — Ne kaže le resnice, hoče nas narediti dobre, vzgojiti za nebesa — saj skozi vse leto na ta ali drug način kliče: Slec starega človeka in obleci novega. Porablja vsa sredstva dobre vzgoje: Milino in strogost, plačilo in kazen, zgled.

ki spodbujajo in svare. Kakšno vzgojno moč imajo prazniki svetnikov, ko skoro vsak dan gledamo novo junaško krepost živo v človeškem življenju tega ali drugega svetnika.

Je neskončno POTRPEŽLJIVA MATI. Koliko potrpljenja rabi duša, da se reši zanj in pasti, v katere se je vjela! Z dobro voljo začne, pa opeša in pade. Pa pride ta dobra mati in spet kliče: "Začni znova!" Tako pravi vsak advent, vsak post. Vsako nedeljo naj bi duša odložila obnošeno delavno obleko in oblekla nedeljsko. Ta mati nikoli ne zgubi potrpežljivosti. Če ni šlo včeraj, bo šlo danes. Ta mati zna ubrati vse strune v otrokovem srcu, od najnežnejše ljubezni do najtrše strogosti — pri vsem tem pa ima pred očmi le eno: Rešitev neumrljive duše.

Drevo raste, zeleni, cvete, prinaša sad — v teku leta. Tudi z dušo in cerkvenim letom naj bi tako bilo. POMEN IN NAMEN CERKVENEGA LETA JE ŽIVLJENJE MILOSTI V NAŠIH DUŠAH. Da ta milost zacvete in rodi sad — v posamezni duši — v fari — v narodu — v celotni Cerkvi.

Še na nekaj pomislimo! Milost prinašajo zakramenti — sami iz sebe. Imamo pa tudi zakramentale — to so obredi, blagoslovi, posvečevanja, zarotovanja, ki tudi prinašajo milosti na posebno priprošnjo sv. Cerkve.

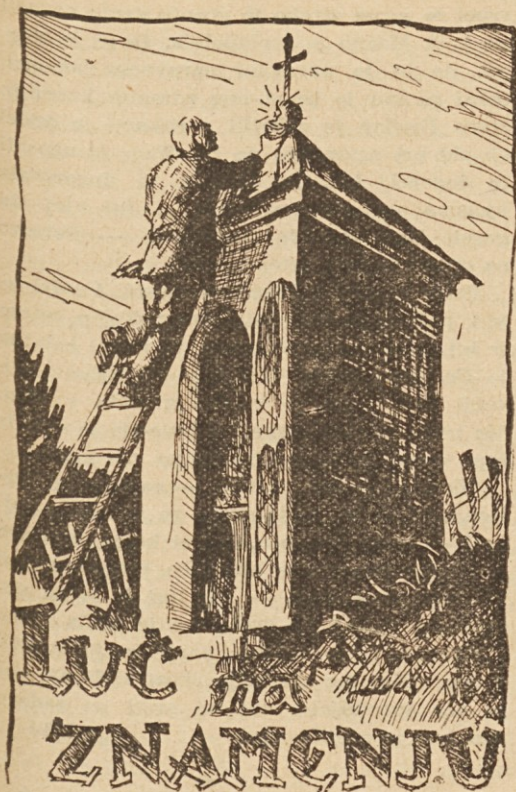
Tudi cerkveno leto je en tak zakramental. Kdor ga rabi, mu bo v vrelec milosti, ki ne bo nikdar usahnil.

Izkopljimo ta mejnik, če je v nas že zakopan. Kakor najrodovitnejša njiva je cerkveno leto. Last tvoje duše je, zato ne bodi brezbrizen, mlačen, kot bi te prav nič ne brigalo. Delaj, orji, koplji, sej, sadi na tej njivi — zraslo bo stotero — in vse bo tvoje — vsi bogati sadovi. Zaživi spet s cerkvenim letom, pa se bo vera poglobila v tebi, ljubezen do Boga znova zažarela — ti sam boš pa tekom celega cerkvenega leta užil toliko sreče, zadovoljstva in sadov — da se potem od tega ne boš več ločil.

Na romanju pri sv. Valentinu je bilo med našo. 7—8 let staro dekletce se je oziralo okrog po ljudeh. Pa jo je prijel osivel starček in ji prišepetal: "Kaj boš gledala okoli sebe, na oltar glej, kjer se Kristus daruje." Kako silno globoka vera odseva iz teh besed! Iz te vere zbranost, pobožnost — iz tega obilje milosti — — —

Taki otroci smo mi: Cerkveno leto gre mimo nas — mi se okrog oziramo... Upri-mo svoje oči v vsebino cerkvenega leta! Zaživimo z njo, da bodo sadovi v naših dušah čim večji.

KA-J

Iz osamele Brodarjeve hiše je s palico prišel gospodar Matevž Brodar. Obstal je pred vežnimi vrati in pogledal po nebu za vremenom. "Čudno vreme, kot so časi čudni." Je godel sam vase. "Včasih so visele od strehe sveče, da smo hodili gledat, ali bo kanilo prej od ledene ali pa od prave sveče; danes ni ne enih, ne drugih. Pravijo, da se mi meša. Se meša, se, pa ne meni, ne meni."

Pred Brodarjevo hišo je stalo veliko lepo "znamenje" — kapelica. Sam ga je naredil, navezan in ponosen je bil nanj kot na hišo in zemljo. Še zvonik in zvon bi tvegali, če bi mu gospod Tomaž, ki so ga prišli blagosloviti, to le namignili. Odklenil je vrata in stopil notri. Skozi barvasto steklo na ozkem oknu je lila svetloba na kip Matere božje. Matevž Brodar je prislonil palico v kot in utrujeno zdrknul na stol in naredil križ. "Bog mi odpusti in Mati božja, da sedim v znamenju, poklekni ne morem več."

Iz velikega žepa belega kožuha, ki mu je segal globoko doli, je izvlekel papirnat zvitek. S tresočimi rokami je razvil papir in vzel v roke staro še v zvitek zvito svečo. Ugašajoče oči so jo gledale, kot bi jo božale. "Stara je skoro kot jaz." Daleč nazaj mu je šla misel. Z očetom sta stala v mestu pred stojnico. Oča, poglejte tistole, kakšne lepe rože ima, pa Bogka na križu." Dobil jo je

in šla sta v cerkev. Zraven oča se je usedel v klop; oči so mu sijale od veselja, svojo novo, veliko svečo ima, tako veliko kot košarice, iz katerih potresajo pred sv. Telesom. Pred oltarjem so trije gospodje molili in peli. Potem pa so vzeli vsak svojo svečo. Takrat so oča vstali in mu rekli, naj malo počaka. Videl jih je, kako so ponosno prišli do oltarja in tam dobili svečo prav iz gospodovih rok — da, oča so bili ključar pri sv. Andreju. Prišli so nazaj s prižgano svečo in ob njej jo je prižgal on in šel z očetom v procesiji okrog cerkve. Kje, kje so že tista leta. Tedaj je prvič slišal, da ta luč pomeni Jezusa, ki je posvetil na zemljo kot sonce v temo, da so ljudje spoznali pravo vero; prvič slišal, da je na prvo svečnico starček Simeon napovedal, da bo ta božja Luč — znamenje, kateremu bodo nasprotovali, da bodo mnogi radi Jezusa, božje luči, zveličani — mnogi pogubljeni — — —

"Koliko let je šlo mimo mene," je razmišljal Brodar, "ko so bile vse te besede samo besede; na starost, preden bom umrl, pa vidim, kolikerim je ta luč oslepila oči — da jim bo v padec — modri so, oblastni so, njemu pa se meša, tako pravijo — — — Da, da, kolikerim se je zmešalo. —"

"Danes je ne morem ne v cerkev nesti, ne tam prižgati. Tukaj jo bom prižgal, naj gori tukaj." Postavil jo je na oltarček in prižgal. Nemirno se je zazibal plamenček, potem se pa umiril v prijetni rumenkasti svetlobi. "Kmalu, kmalu bo dogorela, skoro samo locenj je še," se je zamislil.

Brodar je segel v žep drugič. Iz njega je prinesel drugo svečo. Še do polovice ni pogorela. Za trenutek jo je ogledoval v roki. "Matevževa je. Prav tako me je fant prosil, kot jaz svoje čase očeta. Vse je hotel vedeti, čemu in zakaj, kako verno je poslušal pridigo in spraševal, če ni razumel. Takrat bi bil rad videl, da bi bil gospod, pa ni prišlo do tega. Na zadnjo uro mu ni gorela; sovraštvo mu je pihnilo življenje, kot strupen veter ugasne svečo —. Matevž moj, večna luč naj ti sveti, tvojo svečo bom pa danes tudi prižgal."

Tretjo svečo je razvil iz papirja. "Ta je Andrejeva. Od pljučnice se je komaj opomogel revček, ko sem mu jo kupil in prvič prižgal. Med otroke je rinil, da bi se bahal z njo, pa je privekal ves pokapan k meni nazaj z ugaslo svečo — drugič sem mu jo prižgal — potem se je stisnil k meni, da je bil varen. Zdaj si varen pri Bogu Andrej — goreča hiša ti je svetila na zadnjo uro. Tudi tvojo bom tukaj prižgal na letošnjo svečnico."

"Ta je zadnja," je pomislil, ko je vzel iz žepa četrto. "Petrova je. Ti moj Bog, koliko sem zidal na tega fanta — še ona dva sta radi njega stradala moje skrbi in ljubezni. Zdaj se mi pa zdi, da so rdeče rože na sveči kakor kaplje krvi. V padec — ne v vstajenje, Peter, je bila zate božja Luč... Moj otrok, pa se je tako zgubil, ali je res, ali je mogoče? Tudi njemu sem jo kupil, pa jo je pozneje, ko se je v mestu pokvaril, vrgel v staro šaro — prav kakor svojo vero v božjo Luč... Mojemu otroku, božji Sin v padec — kakšno preizkušnjo si mi naložil, moj Bog — to je zame meč bolečin — — — Njegova sveča pa je tu — še skoro cela. Kam bi jo postavil, da bi zagledal njeno luč, da bi spregledal, da bi ga ogrela, da bi mu vrnila vero — — —?"

Brodar se je trudno zamislil — pa samo za hip. Vzel je Petrovo svečo, jo prižgal, pa je ni postavil na oltarček. Dal jo je na nazidek pri oknu in šel ven. Z muko je privlekel od nekoč lestvo in jo prislonil na streho pri znamenju. Potem pa je šel, vzel svečo in se povzpел z njo na vrh strehe. — "Na vrh strehe, na križ jo bom postavil, da ga bo klicala, da mu bo svetila nazaj." Po-

vzpел se je na streho in gorečo svečo nasadil na križ. Močno je zaplapolala. Še se je stegnil, da bi jo naravnal naravnost pokonci, tedaj pa mu je izpod nog zdrsnila lestev in staro Brodar je zakrillil z rokami in padel ob zid pri znamenju na tla. Tam je ugasnil in dogorel, kot je ugašala in dogorevala njegova sveča v znamenju... Ob njej sta goreli Matevževa in Andrejeva — Petrovo na strehi je prvi veter ugasnil.

Peter je prišel kropit iz mesta. Usedel se je k peči in gledal očeta. Ves pokojen, miren je bil izraz mrtvega obraza. "Dotrpel je," mu je šlo skozi misli, "jaz sem bil njegov največji križ," mu je bridko glodalo v srcu. "Še umrl je radi mene." Z bolestjo je vzel iz žepa svečo, ki jo je oče dal na vrh križa.

"Zmešan je bil, pravijo — zmešan od trpljenja in skrbi. Moja sveča ga je bolela najbolj — razumem, oča, kaj si hotel tisto uro — Dolga leta me je bilo tebe, tvoje ljubezni in tvoje vere sram — zdaj mi je sveča posvetila v dušo." Na svečo mu je padla solza.

Skrbno jo je zavil v papir in jo spravil v žep: "Naj me spremlja skozi življenje kot je oča spremljala, naj mi sveti na zadnjo uro kot je svetila oču..." KAJ

KRŠČANSKA DRUŽINA

KOŠČEK RAJA

Dobra družina je košček raja na zemlji, nam je dejal med drugim naš škof, ko je bil med nami. In zares, družina je mesto, kjer človek užije največ tihega veselja in resnične sreče; s torišč, kjer z delom služi vsakdanji kruh in se biže za življenjski obstoj, se zateka v okrilje družine, da se spočije in nabere novih sil in novega poguma za nadaljnje delo in za nadaljnji boj.

Ljubezni išče? Hrupni sodobni svet je ne pozna; stopi pa človek čez prag v dom dobre družine in čuti, kako je ves prepojen z ljubeznijo: oče in mati in otroci z njo povezani, celo hišne stene in podobe svetnikov na njih jo dihaajo, se zdi. V dobri družini vlada ljubezen!

Miru išče po težkem dnevnem delu? Vele-mesto ga ne pozna, le tihi družinski domek ga more dati; v njem se človek odpočije, tudi kadar pol ducata otrok pleza po njem, da jih mora ujkati in prenašati in jim pravljice pripovedovati. V najbolj živahni dobri družini se najde mir!

Opre išče? Sredi življenjskega boja je ni mogoče iskati; drugim ljudem človek ne sme niti pokazati kake slabosti, da ga ne spodnesejo. Toda v sladki domačnosti družin-

skega okolja se more iz srca pogovoriti, se more potožiti, zaupati in čeprav izjokati, more najti tolažbe; tu more videti, da so njegovi z njim in za njim, tu mu njihova tiha podpora in skrita, molitev more dati moči, da se ne boji nobenega napa, da tudi šibka ali celo že skoraj spodletela podjetja dobro izpelje, da v življenju uspe. V dobri družini človek najde oporo!

Dobra družina je košček raja na zemlji. To še prav posebno občutijo tisti, ki jo pogrešajo: tisti, ki so odtrgani od svoje družine, pa tisti, ki so se že ločili od očetove, pa si še niso ustvarili lastne.

Dobra družina je košček raja na zemlji. A le dobra družina. Če družina ni dobra, ni v njej raja, more celo biti v njej košček pekla ali pa vsaj precejšen kos vic. Kakor v pravem peklu in v pravih vicah pa tudi tukaj prihaja največ trpljenja iz zavesti, da bi si bilo mogoče ustvariti boljše usodo, da vsa nesreča izhaja iz lastne krivde.

KAKO DRUŽINSKO SREČO DOSEČI IN OHRANITI?

Dobra družina je košček raja na zemlji. Toda ta raj si je treba pripraviti, treba si

ga je varovati. Sreče si vsakdo želi: nihče noče in ne želi biti nesrečen: kdor je v nesrečo zabredel, ni tega storil, ker je zavestno izbral napačno pot, marveč ker ni poznal prave poti do sreče, ali pa ker so ga kljub boljšemu spoznanju neredna nagnjenja tirala stran od nje. Srečo vsakdo išče; da jo more najti, mu je torej treba vedeti, v čem je prava sreča in kako jo je mogoče doseči; mora pa biti tudi pripravljen hoteti ne le srečo, ampak tudi vse tisto, kar srečo pravi, in k njej vodi. Za to mu je treba dobrega nauka, ki mu bo nudil pravo spoznanje in nagibal voljo, da bo v resnici in resno iskala le prave in ne kake navidezne sreče.

Kar velja za doseganje sreče sploh, velja prav tako za doseganje družinske sreče. Prvo in najpotrebnejše je, da se človek dobro pouči in resno premisli, kako je mogoče pravo družinsko srečo ustvariti; le tako se bo mogel varovati zmot, ogibati napak in popraviti morebitne nerodnosti, ki bi mu mogle srečo kaliti. Drugič pa je potrebno, da se pusti tako prešiniti od spoznanih resnic in tako urediti svoje življenje, da mu bo resnici in dobroti pokorna volja vselej volila to, kar res vodi k sreči, in odklonila vse, tudi vse videze sreče, ki bi ga mogli zavesti proč od resnične sreče.

Prvo je torej pravilno umevanje družinske sreče, zlasti še pravilno pojmovanje resničnosti zakona, ki je podlaga družine, njene sreče ali nesreče. Toda — kako si to zdravo pojmovanje pridobiti? Današnji človek sliši, sprejema in poižkuša toliko navodil za dosego sreče in je bil že tolikokrat razočaran, ko je sledeč jim našel vse prej ko pa srečo, da že nikomur več ne verjame. Pokazati mu je torej treba ne samo, kako je mogoče pravo srečo ustvariti; podati in predložiti mu je treba tudi neka zagotovila, da so priporočana navodila pravilna in uspešna. In to je najtežje pri nevernem človeku.

Mi nismo neverni, zato nam bo lažje najti pravi nauk o sreči, tukaj zlasti nauk o družinski sreči.

PASTIRJEVE BESEDE

Kot katoličani verujemo, da nas prava sreča čaka šele v nebesih, ki si jih moramo zaslužiti na zemlji z izpolnjevanjem volje Boga, ki nas je ustvaril po svoji podobi in sličnosti, nas odrešil s svojim trpljenjem in smrtjo in nas posvečuje s svojo milostjo. Verujemo, da smo otroci božji in to tembolj, kolikor bolj mu postanemo podobni, in da moremo najti že tukaj na zemlji nekaj prave sreče, vendar samo v službi Njegovi. Sreča posameznika je v življenju po božji volji, prav

tako pa tudi sreča človeških skupin, med njimi družine. Bog, ki je ustvaril prva človeka, je z njima ustanovil prvo družino. kakor človeku samemu, je tudi družini začrtal postave, po katerih se naj ravna. Čim bolj se družina ravna po teh postavah, tem lepše se razcvita, toliko bolj zdravo se razvija, tem več sreče dozoreva v njej.

Edini pravi nauki za ostvaritev prave sreče v družini so tedaj tisti, ki nas uče, katere so božje postave družinskega življenja, kako je treba ustvariti in kako gojiti družinsko življenje po božji zamisli. Sveta Cerkev pa je ustanova, ki božjo resnico ohranja, uči in razlaga. Papeži, kot glave svete Cerkve Kristusovi namestniki na zemlji, so zato poleg ostalih vedno učili tudi pravi nauk o družinskem življenju, ki naj ljudem pomaga, da dosežejo vso možno srečo že na tem svetu, zlasti pa da ne grešijo poti do prave in neminljive sreče blaženih po smrti.

Nekatere izmed papeževih nagovorov novoporočencem bomo prevedli in objavili v "Duhovnem življenju"; tako nas bo on sam učil, kako naj si ustvarimo in uredimo družine, da bomo mogli v vsaki izmed njih doživeti čim več prave sreče, da bo vsaka izmed njih zares košček raja na zemlji.

DR. VINKO BRUMEN

OBISK MUČENCEV

Misel moja obiskala
je trpečo domovino,
šopek rdečih rož je zbrala
s spoštovanjem, z bolečino.
Naša kri jih je rodila,
kri nedolžnih, čistih žrtev,
po vseh krajih natrosila,
kjer je kak Slovenec — mrtev.

V svojo dušo sem položil
vse cvetove mučeniške,
Bogu sem gorje potožil
v prošnji službe svečeniške.
S prošnjo misel je hitela
pred nebeškega Očeta,
z angeli je spev zapela:
"Naj zgodi se volja sveta!"

Luč tedaj je zažarela,
videl sem mučence naše;
palme družba je imela,
pila iz nebeške čaše.
Z njimi je bila Marija,
ki Kraljica je mučencev;
vse brezbožna hudobija
pripeljala je do vencev.

Vrnil spet sem se v tujino
z mislijo in tiho srečo,
priporočil domovino
Bogu s prošnjo sem gorečo.

GREGOR MALI

Moja srečanja

Oče

Večer je. Eden tistih osladno vročih "por-tenjskih" večerov, ki rodi v človeku kipečo željo po dežju in vetru. Sonce se nagiba v pampo; tropi cigansko umazanih otrok se preganjajo po poteh; tam blizu nekje temna gmota živine, ki se mukačo in sopeč peha pod vpitjem jahajočih pastirjev, kot prikazen zavita v dušeči oblak cestnega prahu; z boleznim krikom se režejo v težko vzdušje glasovi radijskega zvočnika v žgoče navličanem odmevu: "corazón... corazón...; na hišnih pragih sede možje, ki so se vrnili z dela, in srebljejo mate. Vse vkup dokaj brezbarvna podoba v predmestju argentinske prestolice.

Prihaja vzravan. Ni videti, da je že nekaj let tega, kar se je srečal z Abrahamom. Visok mož, s trdnim korakom, ki zna varno skoz življenje, naj bo še tako viharo; kmet, gospodar, ki je pred leti oral s tistim globokim, skrivnostnim nasmehom na očeh, kot da se brazdo na brazdo, ki jo reže plug, pogovarja z zemljo; oče, ki so ga zatakle desetero uime, pa v svoji skrbi za družino nikoli ne omahne, četudi mu je ljubezen, ki jo do nje čuti, nerodno izkazovati na zunaj.

Vrača se. Gleda to pol divjo podobo tujega sveta krog sebe, pa vendar — kot da je ne vidi. Njegov notranji pogled je obrnjen drugam: misel mu nenehno veže oba bregova: preteklost in bodočnost. Sam stoji sredi med njima kot na mostu, ki je sedanjost, tujina, pampa, Argentina, tierra de promisión... Pod njim veletok — življenje. V otrdelih, možatih potezah utriplje rahla, včasih skoraj nezaznavna skrb: bo zdržal ta most; bo zlomil življenje on, ali življenje njega; bo mar breg bodočnosti, kadar bo tja prišel, enak onemu, ki je za njim, bregu preteklosti; misli si — je ta zemlja tod tista, ki mu je namenjena vse dni, tudi za grob, ali pa je morda samo neznosno dolga pot, ki ga bo slednjič le povedla spet tja, od koder je prišel?

S torbo pod pazduho, s klobukom potisnjenim na teme, z znojnim čelom, s širokim zamahom desnice, ki spominja na kretnjo kraljevskega sejalca doljenjskih polj, odpre vrtna vrata in vstopi. V očeh mu zagori skrivnostni ogenj, ki je lasten človeku, kadar se vrne domov. Prišel je, vrnil se je, doma je spet.

"Dober večer!"

Žena ga samo pogleda. In v tem pogledu je več ljubezni, kot v tisočih besed. Ljubezen ljudi, ki rasto z zemljo, na zunaj nerodna celo, a po vsebini globoka in polna.

Hčere se mu nasmehnejo, zet ga gleda spoštljivo, oče pa, kot da sploh ni bil ves dan zdoma:

"Ná, vroče je..."

To je vse. Saj v tem trenutku drugega, res ni kaj povedati. Tujci nam očitajo, da smo trdi; ker nas ne znajo gledati; ker sodijo

le po vnanjosti. Vsa težka razlika med nami in med tujino je v baladni globini našega značaja; živimo svoj svet, svet severnih ljudi, ki so trdi kot visoke, tisočletne skale njihovih domačih gora, globoki, kot so globoki težko temni gozdovi njih rodne zemlje; nismo široki, ker nam je bil že izdavná pogled na široko morje zastrt; naš značaj raste na visoko, kot planinski bori pod zasneženimi vrhovi, kipečimi v nebo, in poganja svoje korenine globoko in trpko sladko prst davnih izročil.

"Bog daj, ata! Kako je?"

"Bo že, bo že!" mi stiska desnico. "Da bi le te dolge vožnje ne bilo, drugo se še kar prenese."

Dolga vožnja! To muči in utruja najbolj: jutraj dve uri z vlakom tja in zvečer spet dve nazaj.

"Ampak ožgalo vas pa je!"

"I, kaj pa hočem; saj po ves dan na soncu delam."

"In delo?"

"Delo?" se vprašujoče nasmehne. "Delo je delo, saj veš, kako je: težko res za moja leta, pa že gre; smo že trše delali kot zdaj!"

"Že, pa takrat ste bili na svojem..."

"Zdaj pa za svoje delam!" me preseka. In brž doda: "Bog že ve, da je tako tudi prav. Da se le živi, drugo pride samo po sebi."

Sede na vrt; pet, šest žalujk tam spodaj se mi zdi kot težak zastor, ki loči to oazo slovenske domačije od šumečega, hrupnega brezglavega sveta v tujini.

S trdno roko natoči obema. Dvigne svoj kozarec proti zahajajočemu soncu, vino spremeni barvo: na blede rdeče dahne.

"Takšno ni, kot je doma, a odžaja le!"

Žeja! Kaj vse je danes povedano s to besedo! In mož, ki si omoči od pripeke razpokane ustne, dobro ve, da ta pijača nikoli ne odžaja tistega, kar tli v njem dan na dan, uro na uro, trenutek na trenutek — vročega hrepenenja po domačiji, ki zdajle, tam daleč čez ocean, mehko spi pod belo odejo težkih božičnih snegov.

"Tako, vidiš, se je vse čudno navrtelo," povzame skoraj bolj zase kot meni; "nikoli bi si ne mislil, da me bo vrglo v Ameriko. Pa je dobro, nič ne tožim!"

Brž zabriše težki spomin, ki se prebuja v njem: doma je bil trden gospodar, gruntar; tod je — zidar...

"Gledam naprej in si mislim, da bi odkupil počasi tale svet, da bi prizidal. Je težko, če nisi la svojem."

Oči se mu zastrme v belo hišico, ki jo je bil z muko najel, ko so prišli; zdaj te oči sanjajo nezavedno nazaj in hočejo novi dom spremeniti v nekdanjega, vsaj po podobi, četudi na drugem koncu sveta.

"Kaj ne mislite domov?"

"Domov?"

Kot da je to začudeno vprašanje ves odgovor na njegovo lastno skrito, a najvišje hrepenenje.

"Mislim že, mislim, na svoje njive in gozde tam čez; a da bi oral spet, vozil, sekal in spravljaj, ná, predaleč smo, ne bo tako hitro! Človek mora živeti s tem, kar ima, ne s tistim, kar je imel, pa je izgubil in bi rad spet imel. Domov že, domov! Kdo pa bi ne šel, če bi se dalo; ampak vsa tale storija se že predolgo vleče, leto na leto drugače, kot si mi želimo. Jaz teh stvari sicer ne umem preveč, a zdi se mi, da jih zapad ne bo ustavil! Premalo vere je v ljudeh, samo nase gledajo, za reveža jim ni mar; vsakdo čuva le lastno kožo, če pri sosedu gori, ne bo šel gasit. Tako gre ogenj naprej, ker ni nihče tako močan, da bi mu zastavil pot."

Težak vzdih je v njegovem glasu. Vzdih resnice, ki živi, pa noče na dan; ali vzdih utvare, ki so jo možu rodile nesreče zadnjih let. Kako želel bi si, da je le utvara!

Potem se zagleda v rožno rumene proge, ki se mešajo po rahlo naoblacenem nebu, poslednji obstret kresnega sonca, ki tone. Molči in gleda. Nenadoma se zgane, kot da se je prebudil. Pa ni drugega kot misel, ki jo je ujel. In spoznam, da je v tem, kar mi govori, resnice lepa mera.

"Ljudje ne verjamejo, ker ne znajo gledati. Ne rečem, da so slepi, a mnogi so skoraj oslepel. Žive in ne vedo, da žive. Žive le za trebuh, vse drugo jim ni mar. Vere ni, vere, to je vse. Dokler je vera, gre življenje pravo pot. Če je ni, ugaša, kot sonce tamle, glej..."

Mrak seda na strehe. Sence se bolj in bolj zlivajo s temo. Svet šumi in hodi v slepem. Ne vidi ne naprej, ne nazaj, ne krog sebe. Človek bi rekel, da tava v temi, a v resnici v temi tone kot sonce v globini pampe...

"Če bi bilo ljudem vsaj malo na misel, da je Bog tam zgoraj, bi bilo drugače. Pa so nanj pozabili, se zdi. Pravi: dobro, da je tako, kot je; pa ne pomislijo, da utegne prav zaradi njih nebržnosti biti drugače, kot je zdaj še naših se ta nebrižnost prijema. Oni dan sem govoril z znancem. Prav takrat je prišel kot jaz. In mi pravi, da je zadovoljen, da dobro služi, da je kupil svet, da zida. Nič ne rečem, prav je tako, kdo bi mu ne privoščil. Pa sem ga vprašal, kdaj vendar zida, če ves teden dela. Da v nedeljo, je dejal... Ná, prav poseben blagoslov boš imel, ti in tvoja hiša, sem si mislil... Tako je z mnogimi: pozabljajo, kaj jih je vedlo v svet; vso nesrečo, ki nas je zatela, so zakopali v preteklost; nočejo več misliti nanjo, še manj na to, da se sleherni trenutek lahko povrne spet, in, kaj bi še govoril..."

Trdó padajo te besede, trdó bije resnica, ki je v njih. Molčim, ker ne vem kaj odgovoriti; izgovora ni, pritrditi mu, je težko. On pa, kot da ga je razvela nevidna sila:

"Pravi: bo že Bog dal, da bo drugače; bo že Bog storil, da se bo obrnilo... Kajpak! Bog bo dajal, mi pa jemali! Kot da je Bog zaradi nas, kot da je naš hlapec. Samo takrat gremo k Njemu, kadar ga potrebujemo. In če ne da takoj, vprašujemo, čemu ne da! Kramarji, ki barantamo za umazani cvenk tega sveta pred božjimi oltarji! Pozabljajo, da Bog na tem svetu raje jemlje, da bo potem v večnosti toliko več dal. Dva sina sem imel, fanta, da sem ju bil vesel. Enega smo šli odkopavat v Jelendol, drugega so vrnili. Pa

ne tožim, četudi ne bo nikogar več, ki bi nosil očetovo ime. Bog je dal, Bog je vzel, si pravim, Bog že ve, kaj dela. Umevam pa dan na dan, bolj in bolj, da naših mrtvih kar nismo vredni. Vse so dali, da bi mi živeli, da bi mi prav gledali in drugim, ki ne vidijo, oči odpirali. Pa se mi zdi kot zakleto: komaj nas je vrglo morje sem dol, kjer pravijo, da smo spet ljudje, pa že mislimo po tuje, delamo po tuje in po tuje živimo. Če bi bila tale pampa kriva vsega, sovražil bi jo, a vem, da je krivda v nas. Bo prišlo hudó, bo..."

Pogleda me. Motno razločim njegov obraz, bolj oči, ki živo goré. Rad bi mu delal, da ga razumem, pa se mi zdi, da bi s to mlačno besedo ničesar ne povedal. In vendar določno čutim, kaj muči slovenskega očeta teh dni v argentinski pampi: nemir sveta, razkristjanjenje, prostaški strup, ki se je lotil že tudi naših ljudi v tujini. Z nasmehom hoče zakriti prejšnjo ihto in doda:

"Saj molijo, pravilo celo, da veliko, nič ne rečem. A kaj, ko ni in ni tistega, kar bi človek pričakoval, da jim bo molitev dala. Tak ne molijo prav, če je tako; ne moli srce, samo ustne žebrajo brez misli: emu sicer sovraštvo, obrekovanje, prepirl, zavist, jeza, razcepljenost, zasmeh, neeinsteinost, stremušvo, odrivanja, trdost, užaljenost... Kaj tega bi človek še lahko naštel! Vsakdo vse ve, vsakdo vse ume, vsakdo vse zna, vsakdo hoče biti prvi, vsakdo je najbolj poklican, da vse druge vodi... Bog nam zanesi, ampak po moje tole niso sadovi naše molitve. Kaj naj si tedaj drugega mislim, kot da premalo molimo, ali pa da ne molimo prav!..."

Težko resen je spet njegov glas. Bog sam vidi, kako dolgo že nosi ta pekoči plamen spoznanja v sebi, pa nikogar nima, da bi mu ga razkril. In da bi vedel ta mož, kako mnogo njemu enakih je še med nami, takšnih, ki jih razjeda prav ista pekoča bol kot njega! Mnogo res, pa vendar tako bore malo v primeri z množico tistih, ki se zapuščajo bolj in bolj in tonejo, kot tone večerno sonce pod južnim križem, v brezkončnih globinah sive pampe...

Dvigne se. Vzdih olajšanja spremlja poslednjo, najtoplejšo resnico, ki mi jo zaupa: "Bog in družina, to je največ, kar imamo tudi tu. Za to dvojico je vredno živeti in vse težko prezreti. Če bi ne imel družine, bi me vrglo že zdavnaj. Tako pa je dan, naj je delo še tako težko, lep že ob sami misli, da bom vsaj zvečer spet med svojimi. In to je več kot vse drugo..."

Potem pa, kot da sploh ni bilo tega, kar je prej govoril: zagleda se v nebo, ki se na severu težko črni, globoko vdihne soparni zrak in pravi:

"Dež je blizu. Ohladilo se bo..."

Stopi v luč in sede za mizo. In vidim, da mu je obraz veder in miren, pa da oči z vernim zauranjem zró v prihodnje dni. Notranja muka ne omaje njegove vere.

S počasno, svečeniško kretnjo gospodarja nese desnico k čelu. Pokriža se, In moli glasno z družino za blagoslov božji pred jedjo...

Strmim Kaj čudnega ta molitev v ob-jemu tujine!

Moli jo— slovenski oče.

Miklavž Trpotec

PLES - da ali ne....?

O plesu uspešno govoriti je prav za prav težko. Ko premišljaš, kje bi ga prijel, da ne bi trdil preveč in ne premalo, da ne bi dokazoval nekaj, kar ni prepričevalno in da bi prepričal nekatere o tem, kar se res da dokazati, vidiš šele prave težave. Vse se hoče razvleči in razpuhteti. Če hočeš biti na vse strani pravičen in moder, te skoro mine veselje o plesu govoriti. Zdi se, da ima tisti najlaže stališče, ki vzame kol v roke in mlati na desno in levo, ne da bi pomislil, kam bo priletelo. Na tak način smo se pri nas zoper ples že veliko borili. Poskusimo mu pa danes vendarle priti v okom tudi s pravičnega stališča.

I.

POGLED V POLPRETEKLOST

Najprej mi prihaja na misel lastna otroška doba. Vzemimo leta pred 1914. V teh letih se je pri nas veliko plesalo. V vsaki gostilni je bila vsaj vsako nedeljo harmonika. V mojem času bi naštel malo družin, ki ne bi hodile v gostilno. V gostilno hoditi in plesati je pomenilo eno in isto. Lahko bi na prste seštel tiste, ki so hodili v gostilno samo kot spremljevalci ali spremljevalke, ne da bi plesali. Plesali so poročeni in neporočeni.

Poleg rednega plesa v gostilni bi mogli omenjati izrazito plesne prireditve, ki smo jih kratko imenovali "bal". Na balu se je plesalo vso noč. Kolikokrat sem slišal pogo-varjati se mlade fante ali može, ki so se bahali, da so na enem samem balu predrli nove podplate na čevljih.

Ako pomislim na tista leta in se vprašam, kakšni so bili takratni plesalci in plesalke, bi jih razdelil v dve skupini:

Strastni plesalci.

Nekateri so plesali vsako nedeljo in na vsakem balu. Tem pravim strastni plesalci. V svoji stroki so bili morda dobri delavci in delavke. Nekateri so jih hvalili kot take, drugi kot neutrudne ponočnjake. Po svojem značaju niso uživali takega posebnega ugleda. Kot gospodarji so splošno veljali, da so slabi. Moškim so rekli "biksarji". Pa ne zato, ker so ga biksali, ampak ker so vsak denar sproti zabiksal. Dekleta kot strastne plesalke niso bila na dobrem glasu. Kadar je kdo iskal ženo ali gospodinjo, je ni iskal med strastnimi plesalkami. Da so se pa kljub temu poročila — saj je pred l. 1914 malokatera ostala sama — je bilo treba pripisovati to trem dejstvom:

1. Marsikatera si je dobila pač sebi enakega. Kakšen je bil oziroma naj bi bil nato zakon, o tem se navadno oba skupaj nista vpraševala.

2. Marsikatera je moža ujela in skrbela, da ji ni mogel več uiti. Če je katera res prebrisana in iznajdljiva, zna fanta tako omrežiti kot pajek muho.

3. Mnogotera se je sama ujela in je bila nazadnje še zadovoljna, če se je dala vsa stvar zabrisati in pokriti z naknadno poroko.

Nestrastni plesalci.

Nekateri so plesali pri različnih prilikah, a ne predolgo in ne prepogosto. Tem pravim nestrastni plesalci. Prihajali so ob nedeljskih večerih zgodaj ali vsaj pravočasno domov. Bal so si privoščili k večjemu enkrat na leto. Plesali so radi pred pustom ali na svatbah. Toda pretekli so tudi celi meseci, da se niso zavrteli.

Nestrastni plesalci se mi niso zdeli slabi ljudje. Če sem jih opazoval ali če danes premišljam njih govorjenje ali vedenje, se ne spominjam niti ene stvari, ki bi jo mogel grajati ali imenovati slabo.

Vendar ples združen z gostilno ni pomenil nikdar nekaj, s čimer bi se mogli pobahati. Alkohol, nikotin, razgreta družba, mladi ljudje brez pravega in resnega nadzorstva... vse to biča mlado kri in razplamtí strasti ali vsaj opojno omamlja čustva in čute ter prikloni globoko k tlom npravne ograje. Zaradi vsega tega smo rekli, da je ples rana na našem narodnem telesu. Veliko nedolžnosti in čistosti je šlo zaradi plesa rakom žvižgat. Pa tudi pri tistih, kjer se ni nič hudega zgodilo, je bila neprestana nevarnost, da npravno padejo. Ker vemo, da se moramo varovati ne samo greha, ampak tudi nevarnosti za greh, je razumljivo, da so duhovniki zoper ples nastopali. Na razpolago so jim bila tri sredstva:

1. Pridige. Danes se težko sliši pridiga zoper ples. Včasih je bila ta tvarina ob določenih časih pri vsaki pridigi na vrsti. Nekateri so se norčevali in smešili, drugi so rohnili in zmerjali, tretji so kazali na posledice, posebno grešne posledice plesa, četrti so grozili s peklom itd. Vsak se je trudil, kakor je bilo v njegovi moči in sposobnosti. Vsak je govoril, kakor je najbolj odgovarjalo njegovemu značaju. Vtis imam, da so šle pridige preko glav poslušalcev. Uspeh je bil ali čisto ničev ali kratkotrajen, recimo za dobo adventa ali posta, ali pa tako minimalen, da se trud ni izplačal. Marsikdo je n. pr. za pokoro dobil, da dva ali tri mesece ni smel plesati. Toda ko se je čas spet odprl, je vse v dvojni meri nadoknadil.

2. Marijine družbe. Pri strastnih plesalcih ni imela Marijina družba nobenega uspeha. Kdor je bil obseden na ples, ni šel v Marijino družbo. Toda pri navadnih in nestrastnih plesalcih in plesalkah je Marijina družba veliko zalegla. V župnijah, kjer je delovala dobro vodena Marijina družba, je ples vztrajno ponehaval in postajal vedno bolj razvedrilo strastnih plesalcev, pri čemer je nehoté prišel v slab glas ter prav s tem tako rekoč sam sebe obsodil na izhiranje. V župnijah, kjer ni bilo Marijine družbe, je ples seveda ostal slej ko prej, kar je bil.

Iz otroških let se spominjam, kako je marsikaka dekle doprinašala težke žrtve,

kako se je premagovala in koliko opazk ali zbadljivk je morala požreti, če ni plesala. Kdor bo nekoč pisal zgodovino teh let in se bo dotikal tudi teh vprašanj, bo moral napisati velik slavospev večini vernih slovenskih deklet, ki so z velikimi žrtvami ubogale duhovnika in se odrekale tudi priložnostni zabavi, čeprav bi se od srca radi zavrtele in bi samo po sebi v enem samem plesu gotovo ne bilo nič slabega. Mnoga dekleta niso uvidela, da je ples lahko nekaj slabega ali vsaj, da je priložnost za slabo ali da je nevarnost za slabo. A ker so duhovnika ubogale, so dvignile Marijino družbo in vsa dekleta na elitno višino. Vsa čast tem predhodnicam slovenskega preroditvenega dela!

Duhovniki so preganjali ples radikalno in korenito. Bila je samo izbira med ali — ali. Ali ples — ali cerkvena pevka. Ali ples — ali Marijina družba. Marsikatera bi bila rada oboje. Toda pri nas je bilo to dvoje izključeno.

3 Telovadne in kulturne organizacije.

Zanimivo je opazovati njih razvoj. V začetku so telovadne in kulturne organizacije prinašale s svojimi novostmi toliko zanimivosti, da so se ljudje vrgli vanje kot otroci na igrače. Mlade ljudi so s svojim programom tako prevzele, da je stopila gostilna s plesom na popolnoma v ozadje. Ker je bilo članstvo na precejšnji ravni višini, je bilo delo po organizacijah sorazmerno lahko. Znati telovaditi, peti na koncertu, nastopati na odru, je pomenilo naprednost. Plesati in gostilno obiskovati je pomenilo nazadnjaštvo in kmetavtazstvo. S to oznako je bil ples pri nas na smrt obsojen. Indirektni udarec organizacij po plesu je bil najhujši in najizdatnejši. Pri nas se je življenje spremenilo. Začel se je nov način razvedrila: izleti, šport, nastopi, prireditve.

Preroditvenemu delu doma je prišel nasproti val splošnega življenjskega materializma in uživačelnosti, erotične sopenice in spolne zatočnosti. Ta val je našel naše telovadne in kulturne organizacije že na drugi polovici življenjske svežosti. Vsaka stvar se obrabi in uteče. Zato je nasprotni val začel prodirati. Po nekod je imel več uspeha, po nekod manj. Vsi smo čutili, da se nahajamo v slabotnih trdnjavah. Zato smo postopoma izpraznjevali ali evakuirali in se umikali za nepremagljive trdnjave verskih organizacij in K.A. Z njimi smo upali v nekaj časa zavzeti spet zgubljene postojanke in val uživačelnega materializma pregnati z valom krščanskega idealizma.

Nato je prišel beg iz domovine.

II.

NAČELNE UGOTOVITVE

V desetletjih preroditvenega dela se je izoblikovalo nekako prepričanje. Povzemimo ga v osmih točkah:

1. Ples sam na sebi ni ne dober ne slab. Lahko da kdo pleše, pa ni storil nič slabega. Seveda pa tudi nič dobrega.

2. Kakovost plesu določujejo okoliščine. Te so dvojne:

a) osebne: Kdor je erotično in spolno normalen in primerno miren, more kdaj pa kdaj

plesati, ne da bi ples nanj slabo vplival in ne da bi pomenjal zanj kako naravno nevarnost.

Kdor je erotično in spolno prekomerno občutljiv, kakor so danes mnogi mladi ljudje, za takega ples ni. Napolnjuje ga namreč z mislimi in skušnjavami, ki jim ne bo kos. Kdor se z ognjem igra, se bo slej ko prej opekkel.

Kdor je sicer erotično in spolno miren, bi lahko plesal kdaj pa kdaj, če bi vedel, kakšen je soplesalec. Ako je soplesalec prekomerno občutljiv, je kriv tujega greha.

b) Neosebne: Tak kakor ples danes je, pozoruje erotično zблиževanje obeh spolov. V plesu se prikazuje, kako moški snubi in kako se dekleta da snubiti ter kako se obojestransko veselita dosežene medsebojne posesti. Govorica plesnih gibov se prenaša nehote in nevede na čute in občutja. Zato ples sam po sebi, če se vrši v dveh, erotično vzbuja in spolno draži.

Mnogi sodobni plesi nakazujejo tudi spolno zблиževanje. napadanje moškega in podleganje ženske. Taki plesi so seveda popolnoma ne-nravni in hudo grešni. Mogli bi jih plesati teoretično samo zakonci. Pa še ti samo v zaprtem prostoru. Sicer bi namreč grešili zaradi tega, ker dajejo pohujšanje.

Alkohol in nikotin, ki redno spremljata plesne lokale, dražljivo vplivata na erotična in spolna nagnjenja.

Sodobna noša je velikokrat tako izzivalna, da že ta sama določa naravno kakovost plesu.

Nekateri parfumi, pomešani s človeškim izparivanjem, izredno povečujejo erotično in spolno občutljivost.

Nenadzorovano gibanje mladih ljudi različnega spola v plesnem lokalu daje priložnost za slabe ali vsaj nevarne sestanke in dogovore.

Ponočna hoja domov je bila že mnogim v naravno propast. Ta pa je ravno mladim ljudem pogosto na razpolago, ko se vračajo s plesa.

Če vse te točke ali tudi samo nekatere od njih upoštevamo, ne bomo dajali plesu kakkega velikega priznanja. Kak ples je lahko popolnoma slab, kak drug je nevaren, kak drug je dvomljive vrednosti. Seveda si moramo pri kaki priliki misliti tudi ples, ko ni ne osebnih in ne neosebnih slabih okoliščin. V tem primeru je ples nedolžen.

Upoštevajoč indiferenten značaj plesa in njegove okoliščine so tudi sodbe pridigarjev in posebno spovednikov o plesu dokaj različne.

Stari Tertulijan imenuje ples Venerin tempelj (Venus je bila poganska boginja nečistosti).

Sv. Ambrož pravi o plesu, da je rakev nedolžnosti in grob sramežljivosti.

Sodobni možje se o plesu ne izražajo pohvalno. Rathgeber n. pr. pravi: "Dočim plesalca dim, ki ga puhaajo moški, in različne dišave, ki jih izhlapevajo damske obleke, utrujajo, ga glasba vedno znova podžiga. Razpaljeno telo alkohol, ki naj bi ga pohladi, le še podkuri. Pri mnogih se v takem ozračju zruši samopremagovanje in poželjiva strast lomi nato lili v divji sl."

3. Pri dekletu, če je nepokvarjeno, spol-

nost spi, kot pravimo. Če torej pleše, se ji spolnost ne vzbuja. Morda tudi erotika ne. A če se ji erotika vzbuja, potem ne ve, kaj pomeni, ker jo občuti kot nekaj splošno "luštnega". V tem slučaju je dekle vedno subjektivno brez krivde, čeprav neprestano v veliki nevarnosti, ker jo občutek luštnosti omamlja in napravi vedno manj odporno ter jo vedno bolj zavedno usmerja k cilju erotike.

4. Upošteva vse to, se v nekih prilikah lahko reče, da more dekle plesati samo zaradi veselja, ki ga uživa v telesnih gibih in plesnih linijah. To velja vedno tako dolgo, dokler erotika in spolnost v njej spita.

5. Pri moškem redno prevladuje spolnost in erotika. Posebno v današnjih živčno razrvanih moških. Ples ga ne pomirja, ampak še bolj draži. Dekle se dostikrat ne zaveda, v kako nevarnem in poželjivem objemu se pri plesu nahaja.

6. V človeku je težnja po lepih plesnih gibih prirojena. Posebno v dekletih je močna. Toda ni treba, da bi bila erotično in spolno usmerjena. Samo po sebi se doseže isto, če gojimo lepe narodne ples, kolo, rajalne pogoje in simbolične ples. Ljudska vzgoja mora mladino v tej smeri vzgajati.

7. Iz stališča npravne dovoljenosti je sodba plesu kmalu naklonjena. Treba je samo okoliščine tako prikrojiti, da je vse slabo izključeno in nevarnost čim manjša, pa se ples ne more in ne sme grajati.

8. Iz družbeno ali narodno vzgojnega stališča je stvar drugačna.

Ako stojimo zgolj na npravnem stališču, da se na vero in npravnost ne oziramo, potem bomo pač zahtevali dostojen ples; proti plesu samemu ne bomo nastopali.

Ako ni izgledov, da bi z radikalnim nastopom proti plesu imeli kaj uspehov, bomo tudi zahtevali samo dostojen ples in ga kot takega tolerirali.

Ako so izgledi, da bi se dal ples z dobro in resno vzgojo odpraviti, bomo ples iz stališča krščanske vzgoje radikalno preganjali. Zakaj? Navedem samo tri razloge:

1. S polovičarskim kompromisom se nikamor ne pride. Pravijo, da se s ciganom ne gre v španovijo, ker te bo gotovo ociganil. Ples je tak cigan.

2. Ples ni nujno sredstvo za razvedrila. Pa tudi ni edino. Primerjajmo ples s pesmijo. Ob raznih prilikah pojemo različne pesmi. Kakor različne pesmi, tako so možni tudi različni plesi. Mladi ljudje pojejo radi ljubavne pesmi. Pokvarjenci pojejo tudi kvante. Ples v dveh je sredi med ljubavno pesmijo in kvanto. Marsikak je celo navadna kvanta. Za te stvari nam dostikrat manjka pravega razumevanja. Vendar spada k splošni izobrazbi, da bi znali presojeti kakovost plesa približno tako, kakor znamo presojeti kakovost pesmi.

3. Kjer sta pri mladih ljudeh eros in seksus v ospredju zanimanja, tam je malo smisla za idealizem, versko življenje in poglobitev. Ples mladim ljudem eros in seksus navadno čezmerno približuje. Zato krščanski vzgojitelj, ki ples brez opravičevalnega razloga dovoljuje ali priporoča, pljuje lastni vzgoji v skledo.

III.

KAJ PA PLES V IZSELJENSTVU?

Pri izselitvi pridejo naši mladi ljudje marsikdaj v kraje, kjer se veliko pleše in kjer spada ples k vsakdanji družabnosti ali je celo privzet v župnijsko življenje. Notranja stran župnijskega življenja je obisk cerkve, prejemanje zakramentov in življenje po zapovedih. Zunanja stran pa so družabni sestanki s plesom.

Marsikateremu se to čudno zdi. Nekaj časa gleda ob strani in po strani to čudovitost, končno nekajkrat poskusi in mu je — všeč. Začne še sam plesati. Vest takega fanta in dekleta nič ne vznemirja. Saj je za pomirjenje vesti redno pri plesu navzoč tudi duhovnik.

Poskusimo temu na videz čudnemu dejstvu pogledati do dna.

Zakaj po nekaterih župnijah po Kanadi in USA n. pr. tako stalno plešejo?

Ali duhovniki to res odobravajo? Morda posamezni, ki niso najboljši, tako kot pri nas nekateri, ki so rekli, ko so suknjo slekli: Kaplan na klin, fant pa plesat!

Večina pa gotovo ne odobrava, ampak se poskuša sprijazniti z dejstvom, ki ga ne more preprečiti. Vzame pač manjše zlo v zakup in ureja tako, da bi bilo čim manj slabih posledic.

Najprej moramo za razumevanje vsega vprašanja poudariti, da so ljudje v Ameriki versko in npravno dosti nižje od nas. Ako se torej mi poskušamo po njih ravnati, pomeni to precejšen korak navzdol.

Če poskušamo na razmere v Kanadi in USA pravično gledati, upoštevajmo vedno tri točke:

1. Kristjani preko morja so v civilizaciji res pred nami, v kulturi so daleč za nami. Tudi v 50 letih nas ne bodo v kulturi dohiteli. Oni niso še napravili preroditvenega dela, kakor smo ga mi napravili v zadnjih 50 letih. Njihovo veseljačenje, zabave in razvedrila ne stoji na visoki kulturni stopnji, ampak morda na višini kot pri nas pred 80 leti. O tem se lahko poučimo iz Tavčarjevih in Kersnikovih romanov. Seveda so kristjani preko morja civilizacijsko pred nami. Zato se vse dela v obliki, ki nas na prvi pogled preseneča in goljufivo omamlja, a vsebina za to obliko je kulturno revna in v primeri z nami zaostala.

Duhovnik mora v takih razmerah ples dopuščati ali tolerirati. To gotovo ni vzor, ampak prehodno edino možno stališče. Če bi zahteval nekaj, kar v naprej ve, da ne bo dosegel, bi se z vsem delom samo osmešil in onemogočil.

2. Civilizacijski val razkristjanjenja je v prekomorskih deželah prišel dlje kot pri nas. V tem valu sta vključena življenjski materializem in uživanjaželnost. Vsega tega je tam še več kot pri nas. Odtod tudi tak način zabave in razveseljevanja. Če pravimo, da smo pri nas nazadovali, potem moramo reči, da so preko morja nazadovali še veliko bolj. Mi smo šele kezli v močvirje, v katerem se kristjani preko morja že dalj časa nahajajo.

Če duhovnik s temi stvarmi računa, s tem ni rečeno, da jih odobrava. Ako ve, da bodo kljub prepovedi plesali, potem je bolje, da

jim sam ponudi lokal in se plesa še sam udeleži, sicer bodo šli v slabši lokal in se v njem še slabše vedli. Ako tako ravna duhovnik, pravimo, da je pri izbiri pač izvolil manjše zlo.

3. V prekomorskih krajih je veliko drugovercev, ki so navadno bogatejši kot katoličani. Prav ti dajejo navadno toni javnemu življenju. Katoličani so številčno in denarno v manjšini. Zato se hočeš nočeš morajo ravnati po drugovercih. Seveda pride pri tem tudi ples na svoj račun.*

* * *

Ako pride naš fant ali dekle v nove kraje in se preda plesu, češ saj je tu preko morja itak drugače kot pri nas doma, tedaj napravi usodno napako v mišljenju in sklepanju.

V njegovem ravnanju so najprej tri poteze, ki jih iz stališča pameti ni mogoče odobravati:

1. Novonaseljenec stopi s plesom v kulturi zavestno nekaj korakov nazaj. S tem si je sam postavil za vzor kulturno nazadnjaštvo.

2. Novonaseljenec se s plesom oklene propad prinašajoče hipercivilizacije. To je čudna in dvomljiva naprednost. Biti v kulturi nazadnjaški in v propadajoči civilizaciji napreden je za pametnega človeka nesmisel.

3. Domače okolje je bilo v domovini prepojeno s krščanskimi vzori. V tujini je okolje ali nepokristjanjeno ali razkristjanjeno. Zato ima tudi ples v njem več prostora. Ako se novonaseljenec oklene plesa, pomeni, da zavestno stopi za nekaj stopinj nazaj ali navzdol.

K tem točkam bi zlasti dekletom omenil še dve, ki sta bolj srčnega značaja. To se pravi, da ne kažeta toliko umskega nesmisla, ampak da bolj žalostita srce. Označil bi ju nekako takole:

1. Novonaseljenka, ki se oklene plesa, dejansko pokaže, da je vsej prejšnji vzgoji obrnila hrbet. Njena notranja vrednost je približno tolikšna kot pri dekletu, ki gre iz kmetov služiti v mesto in začne zaradi tega kaditi cigarete in si šminkati ustnice. O takem dekletu rečemo, da je šla vsa nekdanja vzgoja pri enem ušesu noter pri drugem pa ven. To boli!

2. Prav bi bilo, ako bi tradicijo ali izročilo slovenskih deklet, ki so pred desetletji s tolikimi osebnimi žrtvami dvignila pravno raven na Slovenskem tudi v pogledu plesa, dekleta obdržala in jo varovala kot dragoceno dediščino polpreteklega rodu. Novonaseljenka, ki se vrže v ples, lahkomišelnost potepa dragoceno slovensko izročilo in gre prostovoljno navzdol in nazaj, kjer so pred desetletji slovenska dekleta s tolikimi žrtvami začela in toliko uspehov dosegla. Ali ni tako ravnanje šodno?

* **Nota uredništva:** Ko je bil v Argentini na obisku škof dr. Gregorij Rožman, smo ga vprašali za vzroke "farnim plesnim prireditvam" in je med drugimi povdarjal zlasti sledečega: Ples je tamkaj sredstvo, da se medsebojno spoznajo katoliški fantje in dekleta in da potem sklenejo katoliške zakone. Ako bi se od strani katoliških organizacij mladim ljudem-katoličanom tamkaj ne dala ta možnost medsebojnega družabnega stika, bi se udeleževali plesnih prireditev versko mešanih ali celo drugoverskih skupin, kar bi rodilo mešane zakone.

Kadar slišim o kakem dekletu, da je kot izseljenka šla tako lahko in lahkomišelnost mimo teh svetlih točk slovenskega izročila, me boli in v duhu jo nehote črtam iz živega občestva slovenske skupnosti.

Vsem novonaseljenim fantom in dekletom bi svetoval, da bi si napisali v svoj molitvenik geslo, ki naj bi ga pogosto prebirali in ponavljali:

V kulturi Bog varuj nazaj!

V propadajoči civilizaciji Bog varuj naprej!
Od slovenskega izročila pa Bog ne daj v stran!

Tako geslo more dati vsakemu naseljencu in vsaki naseljenki pravilno razmerje do plesa!

PAVEL SLAPAR

NAŠA NALOGA

Od Triglava do Gorjancev
spev brezbožni se razlega,
peketaenje divjih vrancev
srca vseh Slovencev bega.

"Nočemo, da bi zavladal
Kristus, večni Kralj, nad nami
in bremena nam nakladal.
Vladali si bomo sami!"

Jezdec i na divjih vrancih
so glasno to pesem peli,
ko iz juga po Gorjancih
so v Slovenijo drveli.

"Rop, požig, umor" izbrali
so za svoje blazno geslo,
narod satanu izdali,
strli mu življenja veslo.

V kri slovensko domovino,
narod svoj so potopili,
v pusto grobljo, v razvalino,
našo zemljo spremenili.

Toda iz grobov in žrtev
nam življenje novo klije,
narod naš živi, ni mrtev,
še srce njegovo bije.

To srce smo mi v tujini,
smrti narod svoj rešimo,
Kristusa mu v bolečini
po Mariji spet vrnimo.

GREGOR MALI

Luč jim je v temo zasvetila

KOMUNIZEM ME JE OGOLJUFAL

Kruh sem si moral služiti že v otroških letih. Bil sem pač delavski otrok: oče mizar, mati dninarska hči. Enajst let mi je bilo, ko sem dal slovó šolskim klopem in začel kričati kot prodajalec časopisov in loterijskih srečk pri "Café Oriente", na madridski ulici Atocha.

Pa je bilo tistikrat, ko sem se sprijel z delavskim življenjem, moje obzorje daleč širše od obzorja mojih otroških delavskih vrstnikov. Za prvo mladostno vzgojo vem hvalo pobožnim Bratom de la Salle, ki so me znali v osnovnih življenjskih naukih res dobro utrditi. Če bi ji bil pridružil še koristne krščanske osnove, bogme — v pravi blagoslov bi mi bila; pa tega nisem storil, sebi na škodo. Za pičli vsakdanji kruh sem se trdó bil. Od jutranje osme, do pozne nočne enajste, ven in ven na igračo vetrovom, žgoči pripeki in divjim ploham, sem s hripavim glasom ponujal svojo tiskano robo.

Ker sem bil zelo čustven, je vse tole v meni bolj in bolj žgalo v nezadovoljstvo. Meril sem svojo mladost z lahkotnim življenjem drugih mladeničev, ki so nasmejani hodili mimo na medicinsko fakulteto, kot da gredó na sprehod; vedel sem to, občutil kot neznansko krivico, divji upor je puhtel v meni. Zavest manjvrednosti je hlepela v hotenje izoblikovati se vse bolj, vedeti več in več, študirati prav takšne visoke stvari, kot so se jih lotili ti mladi, ki so hodili mimo.

Od tistih dob naprej sem se vrgel na branje. Bral sem vse; časopise, romane, res, vso šaro, ki mi je prišla pod roke. Seveda mi vse tole onegavljenje s pisano besedo ni bilo na korist: prvi sad se je koj pokazal — izgubil sem še tisto malo vere, ki sem jo nosil v sebi, sprevrgel sem se v pravega sužnja družabnih krivic.

Tako so mi leta tekla v nenehni ihti, da bi ne zamudil nobenega predavanja, naj so tam že govorili kar koli; divje sem požiral knjige, da sem le prišel do njih; pa da sem le vedel za shod, kjer bi utegnil vsaj ščepec novega zaznati, prav gotovo sem bil zraven. Krona vsega tega zaganjanja je bil naravnost blazno divji nered v svetu mojih nazorov. Prav v tistih letih se je v španiji sprožil prasketajoči

požar političnih neredov in spopadov, ki so slednjič slavili svoj triumf, ko je padel Primo de Rivera; tole prekucuško vrenje pa je bilo kaj ugodna sapa na žerjavico mojih strasti. Za obstanek sem se takrat tolkel po vseh mogočih službah. A da govorim resnico — bolj kot za delo mi je bilo za politiko, četudi sem mimo vsega študiral še knjigovodstvo in druge trgovske vede. Ko je slednjič lepega jutra v decembru 1930 buknila revolucija, sem se pridružil komunističnim vrstam. Prejšnjo jesen že sem se bil seznanil s skupino prekucuhov, ki so izdajali tednik "Rebelión — Prekucija". Tale revija res ni očitó označjala marksizma, a nje ost je bila zagrizeno materialistična. Prvačil sem med njenimi najbolj vznesenimi sodelavci, še prav posebe pa je moje pero bruhalo onemoglo lavo na vero in Cerkev.

V decembru 1930 pa sem bil uradno sprejet med komuniste. Nekaj dni samo sem bil član "celice", pa so me višji že odredili v odbor Madridske Komunistične mladine. Ni vredno dodajati, da so mi bili odslej Marx, Engels, Lenin, Buharin, Stalin in drugi takšni cvetovi rdeče učenosti učitelji, katerih spisi so bili moje najljubše branje. Z vsem ognjem sem se lotil organiziranja. V aprilu leta 1931 so razglasili republiko; naša mladina je spregovorila s svojim glasiom "Juventud Roja — Rdeča mladina". Namenili so mi pri tem listu vlogi upravnika in sodelavca v uredništvu. Mimo tega pa sem vročično deloval prav pri vrhu madridskega odbora.

Prezrem vso dolgo vrsto drugih svojih podvigov sredi revolucijskega vrenja, ki je tistikrat iz dneva v dan vsevilj pripravljalo pot španskemu komunizmu. Na vse žile sem si prizadeval ustvariti "celico" v neki vojašnici, pa so me prijeli in zavlekli pred vojaško sodišče. Zapor sem izrabil za počitek, študij in razmišljanje; življenje za rešetkami je samo okrepilo moj prevratniški nazor. Ječa mi je bila dom, šola, svetišče, sploh vse. šest mesecev so me držali tam. Ko sem spet stopil v sonce, je že krožilo po ulicah glasilo strankinega vodstva "El Mundo Obrero — Delavski svet". Tja so me dodelili za urednika;

dolgo ni trajalo: 22. januarja 1932 je vlada časopis prepovedala; da je nasičen s prevratniškimi podpihovanjem, so zatrjevali gospodje; in je utihnil.

Etelvino Vega, do takrat tajnik vrhovnega odbora komunistične mladine, je zbolel. Da bi ne prišel gosposki v roke, pa da bi skoraj okreval spet, so ga naši poslali na letovišče v Rusijo. Tako so zdaj mene posadili na izpraznjeno stolico glavnega tajnika.

Lahko zatrdim, da sem v trenutku, ko sem prijel za vajeti vse mladinske komunistične organizacije, odgovarjal tudi za celotni rdeči boj sploh. A prav zdaj, ko je moje prizadevanje dosegalo svoj višek, so se začela tudi prva, kruta razočaranja. Odbijalo me je življenje odgovornih, priganjačev tretje internacionale in vseh mogočih komunističnih voditeljev. Na lastne oči sem se preveril, kako malo na mar sta jim bili svoboda proletariata in delavska pravica. Lastni dobiček le, na vse drugo so se požvižgali. Pa navkljub vsemu, nauku samemu sem zvest ostal, saj so me učili, da so napake in šibko popuščanje slednjič nekaj človeškega, ko se vendar miselnosti, marksizma samega, nič na svetu dotakniti ne more.

Hotel sem pozabiti, prezreti to goljufnost, z žilavo natančnostjo in slepim navdušenjem sem se ves predal zamotanemu organiziranju. Gorečnost me je prenekaterikrat zanesla v ječo, zraven pa mi je volila spet in spet še celo vrsto drugih neprijetnosti in grenkih odpovedi, postavim: lakota, brezkončna potovanja po širokih španskih cestah, od enega konca te zemlje, pa daleč na drugo stran spet, nenehna negotovost, za nameček pa še kopica dela, da sem se v njem kar dušil. Verno in z navdušenjem sem prenašal vse. Do dna in dlje sem sveto verjel, da je zmaga proletariata v prekuciji, pa da bo prav po tej zmagi vse, kar je na svetu hudega, prešlo. Pri delu nisem poznal počitka. V vsej Španiji že skoraj res ni bilo več rdečega časopisa, kjer bi s svojim podpisom ne izkazoval vsaj enega članka. Moja beseda na shodih pa je dvigala pravi vihar sovraštva.

In vendar je moja mlada, vznesena duša iskala vse več. Vžgala se je v ognju hrepenenja, da bi se bila za plemenito stvar, da bi bil cilj tega boja nekaj vzvišenega. A bi v katerem sem tistikrat živel, je bil plitek vse preveč. Tako je v srcu bolj in bolj klila razdvojenost, ki me je le prevečkrat vedla v najbolj črne misli. Iskal sem pozabljenje tam, kjer sem mislil, da ga bom zanesljivo našel najprej — pri ženski. Navezal sem se bil na neko komunistično tovarišico; kakšno presenečenje, ko sem odkril v nji sebi sorodno dušo, ki me je znala razumeti.

Rodila se nama je hčerka. Pa me slednjič tudi to ni več zadovoljilo. Razbolena duševnost je iskala vse drugo, bolj duhovno, res, bolj vzvišeno.

Spet in spet sem se pogrezal v razdvojenost, v tisto neznosno trpko stanje, ki me je stvarjalo nebržnega za vse. Da sem utrujen, naj bi mi bilo za izgovor, ko sem popustil v svoji goreči vnemi do komunizma. Leka svoji bedi sem tedaj iskal v uživanju, brezglavo sem se predajal kalnim valovom razvrata. Sad pa še vedno isti: strahotnejša ta bedno trpka praznost v srcu, temneljša vsa ta brezvezna noč v duši. Šibil sem se pod udarci groze, plašila me je misel, da bom ponorel. Vse, karkoli sem kdaj v življenju ljubil, vse, karkoli me je njega dni podžigalo v zagon in navdušenje, vse, prav vse je doživelo svoj klavni brodolom.

Upal sem, da bo zgodovinski razvoj marksizma slednjič le razvozljajl zamotani vozle preureditve človeške družbe. Zdaj pa sem spoznaval bolj in bolj, da tega storiti ne zna. To, kar je materializem dal, je bil brezdušna družba, vsa pogreznjena v prav iste zločine in zmote, ki naj bi jih bil ta novi, rdeči nauk pobijal. Tam, glejte, se je bil na široko razbohotil kapitalizem s pošastnimi očmi gnusnega koristolovja, ki vidi samo sebe in samo nase misli, ki se cinično roga še tako kričeči socialni krivici, ki s prezirljivo kretinjo vrže bednemu delavskemu stvoru drobtino s svoje bogataške mize samo takrat, kadar mu grozé s silo. Tam spet Država, suženjsko orodje dobička v rokah prav iste koristolovsko samoljubne bratovščine.

Da, celó ženina in otrokova topla ljubezen, v katero sem se potopil z vso zvesto predanostjo kot v globine mirno tajnega jezera, ni mogla moji duši do dna. Četudi krotkó lepa, kot je ljubezen bila... obupno nenasitni prepad v moji duši se ni zagnil. Prihajali so nádmne trenutki, ko sem se vdajal črni misli, da ni vredno več pestiti se s tako nekoristnim življenjem, da je pač več vredno storiti konec, ki bo v trenutku opravil z vsem, vse to le zato, da bi slednjič ušel neznosnim duševnim mukam, ki so me dušile.

Tako sem tem vihnim mislim predan ves lepega dne zašel v enega madridskih parkov; in naletel sem na starega znanca; ne vem več, ali sem se poznal z njim še iz šolskih klopi, ali morda iz mojih kričaskih dni časopisnega prodajalca. Beseda na besedo — mož je bil spiritist; povabil me je na njih skrivnostni shod. Spiritizem sem vedno držal za nekaj bedastega, a zdaj sem povabilo sprejel iz samega dolgočasja. In zgodilo se je, kot sem slutil; nič izrednega nisem videl, le brezglave bedastoče, ki so me silile k smehu. Ob od-

hodu so mi potisnili v roké zveščič, ki ga je bil napisal Allan Cardac; svojo vedo, ki mi ni bila tuja, razlaga v njem. Pa sem ob prebiranju naletel tudi na odstavek, ki govori o "Bogu". In sama ta beseda je zbudila v meni neskončno vrsto spominov... šola, cerkev, dolge vrste šolarjev, ki gredo k nedeljski maši..., prvo obhajilo... V te spomine zagledan sem bdel pozno v noč, na vse jutro pa sem hitel v neko prodajalnico starih knjig; iskal sem Sveto Pismo; po dolgih letih sem spet hotel prebrati nekaj odstavkov v tej knjigi knjig. Da odkrito povem — gnala me je bolj od vsega radovednost; še na um mi ni prišlo, da bi prav to utegnilo biti prvi vzgib, ki naj me vodi k spreobrnjenju.

Kupil sem si Pismo in listal po njem. Že po prvih straneh Evangelija sem se ustavil ob nekem odstavku, ki govori o socialni pravičnosti. Hlastno sem ga bral; bolj ko sem se zaglabljal v branje, bolj so se očem odpirali novi, nesluteni svetovi. Iskal sem in iskal; slednjič mi je vzklikla misel, da bi morda krščanstvo lahko razrešilo vse uganke, ki so me mučile. Ampak tole je bilo vsaj zame dokaj tvegana stvar. Življenje me je zvezalo z ženo, hčerjo enega glavarjev vsega španskega komunizma. V resnični iskrenosti sem jo ljubil. In bila je tu tudi hčerkica, ki sva jo morala živeti in vzgajati. Vse to pa so bile na vid nezmakljive prepreke na tej novi poti, ki se je odprla. Pa sem le našel rešnji izhod: posvetoval se bom z duhovnikom! A s katerim? Prepričan sem bil, da ga ni, ki bi me umel. Plašila me je že sama misel, da bi moje pekoče stiske ne vzel zares, pa da bi mi namesto trdnih odgovorov na moja zagonetna vprašanja dal le medla namigavanja. In vendar sem se vsemu navkljub odločil. Vedel sem, da v župni cerkvi sv. Elizabete in Terezije, kjer sem bil krščen in prvič obhajan, še vedno živi taisti duhovnik, ki me je bil v davnih dneh nekoč pripravljaj na prvi sprejem svetih zakramentov. Poiskal sem ga.

In to srečanje je bilo začetek konca. Mož božji je izkazal popolno umevanje moje dušne zdvojenosti; obetal mi je voditi življenjski korak, zavest mi je napolnil z novim upanjem. Bil je na globoko preverjen, da Gospod njegovih prošnja ne bo preslišal. In sva si napravila urnik: vsak večer sem ob določeni uri potrkal na zakristijska vrata župne cerkve, da sva se potem s starim duhovnim gospodom menila o veri. Tako so bolj in bolj ginili vsi moji bedasti dvomi o razdetju. Sadržaji teh najinih sestankov so se že po nekaj dneh pokazali v vsej svoji bogatiji, ko sem začutil, kako je vera spet začela kliti v meni in ko sem se nenadoma odločil, da se bom

docela pomiril z očitajočo vestjo. Ta sprememba v moji duši, ki je bila še nedavno tega mrzla in nepodna vsa, zdaj pa nakrat vsa topla in plemenita, mi je bila v nedopovedljivo radost. Tedaj pa mi je moj duhovni voditelj nasvetoval, naj z vso nežno obzirnostjo poskusim tudi pri svoji ženi, naj skupno z njo napravim načrt za najino skupno bodočnost. Priporočil mi je, naj z vso gorečnostjo molim h križanemu Jezusu, da bi On s svojo božjo močjo razrešil vse, kar se mi je težkega stavljal na novo pot. Tako sem storil; in komaj sem malce uglasil tla, že se je tudi žena odločila z menoj v zakristijo poslušat božje resnice.

Spet je bilo dobro vse, vse težko je prešlo, res, ničesar več ni bilo, kar bi oviralo najino poroko pred božjim oltarjem. A s socialnimi krivicami se še vedno nisem pomiril; iskal sem pot, po kateri bi skladno s svojo vero mogel braniti pravice stiskanega in tlačnega pred izkoriščanjem premogočnega. Tudi to stisko sem potožil svojemu duhovniku; obljubil mi je, da bo našel polno zadoščenje mojim srčnim željam. V socialnih naukih katoliške Cerkve sem potem našel tisti studenec žive resnice, ki mi je pogasil vso žejo in pomiril vso žgočo mojo ihto po odrešenju stiskanega. Spoznal sem v sončni jasnosti, kako strogo cerkveni nauk obsoja in grozi z najstrahotnejšim prekletstvom izobčenja vsem, ki izkoriščajo delavca.

Zdaj je šlo z lahkoto vse. Tudi moja žena se je spreobrnila in pristala na cerkveno poroko. 11. maja 1934 je bil najin zakon zakramentalno posvečen in na taisti dan krščena najina hčerka; trinajst mesecev ji je bilo.

Nravni red najinega življenja je zadobil spet svojo očito moč in veljavo. Pogrešal sem samo še možnosti, da bi se z vsemi sposobnimi žilavimi močmi, ki so kipele v meni, poskusil v delu na tej novi poti. Sreča moja! Vse sile sem posvetil delu v katoliškem sindikatu šestnajsti dan tistega presrečnega majnika v letu milosti 1934 sem v časopisu že objavil izpoved, v kateri obžalujem vse prejšnje zmote in kličem svoje prejšnje pristaše, naj slede mojemu zgledu. Hkrati pa sem slovesno oznanil svoj vstop v vrste katoliškega delavskega gibanja. Tako sem se tedaj z dušo in srcem pridružil temu gremialnemu toku; dlje ko sem v njem, bolj raste moje navdušenje za stvar, vsevidlj trdnejša je moja vera, da je to edina rešnja pot za vse človeštvo, za delavca še posebe.

Če takole gledam nazaj na svojo viharno preteklost, na vse brezštevne delavske množice, ki ne vedo za življenje, pa zraven strmin v trpko prst svoje domovine, ki je orošena s krvjo prav zaradi te zmotne miselnosti, ka-

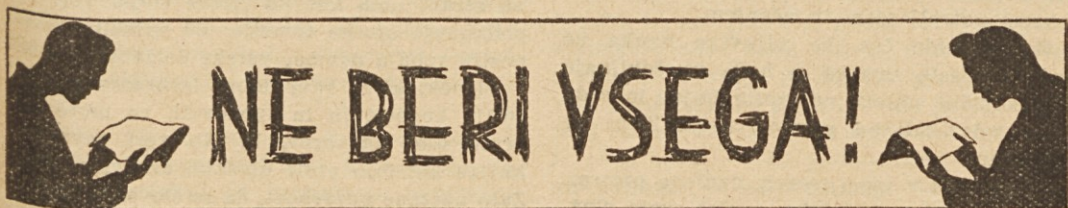
tere apostol sem tudi jaz njega dni bil, mi žalost in bridkost sedata v dušo, saj dobro vem, da je velika večina teh delavcev, ki jih marksistično sovraštvo podžiga na zločin in umor, nesrečno zapeljana, kot sem bil jaz. So pa to v dnu srca dobri ljudje. Pa tudi ne gre pozabljati, da so premnoge njihove zahteve v veliki meri že po nujnosti socialne pravičnosti opravilene. Njih beda, ki jim je premnogokrat grenki pelin prav do konca dni in je sama po sebi le strupeni sad izrabljanja po višjih, najsi se že to hote ali nehote dogaja, jih tira k brezupnim uporom, katerih žrtve so prav oni sami. Ko človek gleda to bedno njihovo življenje in je hkrati priča pretresljivi socialni žalostigri današnjih dni, mu pač samo po sebi pride vprašanje, ki kljuje ven in ven: kaj ni morda vsega neznesnega gorja kriv prav gospodujoči, višji razred, ki ni izpolnil svoje dolžnosti, ki je

dobro posesti izrabil za brezobzirno in slepo orodje, da si z njim podvrže in zaslužni šibkejšega?

Da, tu je resnica! In tej resnici morajo katoličani z vso srčnostjo pogledati v oči. Ne gre več, da bi bežali pred slehernim spopadom, ki preti! Prav mi, ki nam je neznosnost takšnega stanja očitna, smo še posebej dolžni, da se bijemo za drugačen red. Prav nam, ki nam je dana odlika, da smo v vsem sijaju spoznali Kristusov nauk, je dana tudi zapoved, da zavpijemo v svet brez strahu na odpor, na škodo, ki jo znamo zato utrpeti, da, celo prezirajoči preganjanje. Moramo, moramo braniti glasno, moramo obsojati krivico, moramo v svetu spet dvigniti poteptano spoštovanje do delavčeve časti.

Don ENRIQUE MATORRAS

Poslovenil —NJ—

Zgodovina nam ve povedati o knjigah in literarnih delih, ki so močno vplivala na ljudi in večkrat preokrenila cele rodove. Na žalost tolikokrat na slabo! Francoski zgodovinar in orientalist Ernest Renan (1823 do 1892) je l. 1863 izdal knjigo "Vie de Jésus", v kateri v zelo lepem slogu, a popolnoma racionalistično, popisuje Jezusovo življenje. Tudi Jezusovo božanstvo; Kristusove čudeže razlaga naravno. Knjigo so prevedli v razne jezike. Tisočem in tisočem bralcev je izpodkopal vero v Kristusa.

Nemški pisatelj Goethe je l. 1774 izdal pod naslovom "Die Leiden des jungen Werthers" strasten ljubezenski roman v pismih. Glavni junak tega romana si zaradi neuslišane ljubezni požene na sveti večer kroglo skozi glavo. Kdor roman prebere, je zastrupljen, bolan. Tisočem mladih ljudi je škodoval.

Francoski romanopisec Emile Zola (1840 do 1902) je pisal grobe naturalistične romane, ki so kot požar uničevali čistost in nedolžnost v mladih srcih.

Friderik Viljem Nietzsche (1844—1900), nemški filozof, je v svojih delih razvijal misli o "nadčloveku", ki ga ne veže krščanska morala. Zahteval je, da veljaj za "močne ljudi" posebna gosposka morala brez ljubezni, vdanosti in usmiljenja. Mnogo je pri-

pomogel, da se je zlasti med nemškim narodom razpasel napuh. Pripravljal je pot Hitlerju in njegovemu delu.

Drugi nemški filozof, Hegel (1770—1831), je učil nauk, da je moč države brez meja. Država je zanj "utelešen namen v samem sebi, bog na zemlji". Pripravil je pot nazaranju, da je država vsemogočna in človek njen suženj. V praksi je izpeljala to nazaranje nemška nacistična država kakor tudi komunistična.

Angleški naravoslovec Karl Darvin (1809 do 1882) je znan po razvojni teoriji (darvinizmu), ki uči, da se je v organskem svetu vse razvilo iz prvotnih celic. Da se je človek razvil iz živali, je strastno učil zlasti Ernest Haeckel (1832—1919), zastopnik takozvane razvojno-zgodovinskega materializma. Njegovi znani knjigi "Welträtsel" so dokazali potvorbe, a se je kljub temu zelo širila med napol izobraženimi ljudmi in jih zastrupljala z materializmom.

V naši dobi nam služi za zgled komunistični tisk v raznih odtenkih. Z dneva v dan bruha med čitatelje komunistične ideje, jih z njimi zastruplja ter takó polagoma pridobiva za komunizem. Kdor ga bere, se bo navzel komunističnih misli in bo sam postal komunist, preden se bo tega zavedel. Ali nam ne kaže tega vsakdanja skušnja?

Duša in vera trpita škodo od slabega branja

"Kaj je dragocenejšega kot duša, kaj je dragocenejše kot vera? Oba pa trpita škodo radi takega branja," se začena neki odllok efeškega cerkvenega zbora iz l. 431, ko obsoja slabo knjigo. Dobrih petnajst stoletij je minilo od takrat, a stavek velja še danes: **Duša in vera trpita škodo od slabega branja.**

Ni bogve kako vablivo pisati o tem, da ne berimo vsega, kar nam pride pod roke. Ta in oni se bo namrdnil ob tem, češ, zakaj on ne bi smel brati vsega in kdo bi mu mogel braniti. Zato bi raje pisal o čem drugem.

Toda stoji, da za človekovo duhovno kulturo in življenje ni zlepa kaj bolj nevarno kot to, če bere vseprek. Zato bi mogli na tiste, ki nas svare pred slabim čtivom po vsej pravici nasloviti Pavlove besede Timoteju:

"Oznani besedo, nastopaj, bodi prilično ali neprilično; prepričaj, svari, opominjaj z vsem potrpljenjem in učenjem.

Zakaj pride čas, ko zdravega nauka ne bodo prenesli, temveč si bodo za čehljanje ušes kopicili učitelje po svojih željah in bodo ušesa odvrčali od resnice, obračali pa se k bajkam.

Ti pa bodi v vsem trezen, nadloge pretrpi, izvrši delo blagovestniško, spolni svojo službo" (2 Tim 4, 2—5).

Nihče ne more tajiti, da knjiga in tisk močno vplivata na mišljenje, čustvovanje in hotenje posameznega človeka, pa tudi celih množic.

Slaba knjiga povzroči nezaceljene rane v posamezniku in družbi

Vpliv knjige, zlasti slabe, je dostikrat trajen. Slana pada v zgodnji pomladi, a se pozna še v pozni jeseni. Dolga vrsta pomembnih ljudi je že z žalostjo ugotovila, kako se je večkrat še v pozni jesenski dobi javljal kvaren vpliv knjige, nesrečno prebrane v zorni mladosti. Če bi mogli zreti v večnost, bi z grozo videli, kako sega tudi tja vpliv slabe knjige. "Zvodnik je bila knjiga in ta, ki jo je napisal," kliče glas nesrečne Frančiške da Rimini iz Dantejevega pekla.

Vpliv slabe knjige je večkrat trajen tudi v družbi; deluje od rodu do rodu. Nazorno je to pokazal ruski pisatelj Krylov v basni "Pisatelj in razbojnik".

Pisateljeva duša, ki je bila obenem z razbojnikovo dušo obsojena v trpljenje, se v tej basni pritožuje, češ da se ji godi krivica, ker je trpljenje razbojnikove duše sčasoma prenehalo, njeno pa ne. Toda zaslišala je glas: "Nesrečnež! Pritožuješ se zoper Previdnost. Primerjaj se z razbojnikom? V svoji zlobi je ta ubil enega človeka, pa se je skesal.

Ti pa ubijaš še po smrti s strupom svojih del. Le poglej onega mladega fanta, kako skrivaj požira tvoje umazane spise. Le poglej, kako se njegova doslej čista domišljija polni z nestamnimi podobami tvojega peresa! In ti še drzneš govoriti! Le poglej, v koliko dušah umira luč vere zaradi tvojih del, danes po sto letih tvojega rojstva. Le poslušaj obup očetov, jok mater zaradi sprijenih otrok. In kdo jih ima na vesti, če ne ti? In ti se še upaš tožiti in pritoževati? Tvoj ogenj ne ugasne, tvoj črv ne umrje, zakaj gorje ti-stemu, ki pohujša, pa čeprav samo enega tistih, ki verujejo v Kristusa..."

Rane, zadane vernosti

"Kaj je dragocenejše kot vera," se je spraševal efeški cerkveni zbor. Vera je dej uma, volje in milosti božje. Oprta je vera na umske razloge, sodelovati pa mora tudi volja. Slabo čtivo more škodovati veri tako na strani uma kot na strani volje. Veri izpodkopa umske temelje; ob verskih skrivnostih vzbuja dvome; verske dolžnosti smeši.

Človek, ki ni sam dobro izobražen v filozofiji, bogoslovju in zgodovini, ne more zavrniti vseh ugovorov, ki jih veri sovražne knjige kopicijo proti umskim osnovam vere. Zato nastane nevarnost, da se človek ob takih ugovorih zmede. Ker ugovora ne zna razrešiti, se mu zdi, da ima ugovor prav in vera napak.

Ugovore proti veri more izobražen katoličan sicer zavrniti brez večjih težav. Pa tudi filozofsko in bogoslovno izobraženemu katoličanu more branje veri sovražnih knjig škodovati, ker take knjige ne delujejo z dokazi, pač pa s slabo stranjo v človeku. Odkrito je to priznal španski filozof Balmes (1810 do 1848), eden največjih filozofov in teologov preteklega stoletja. V razgovoru je dejal svojemu prijatelju: "Vi veste, da je vera globoko vsajena v mojem srcu. Pa vendar ne morem prebrati niti ene prepovedane knjige, ne da bi začutil, kako mi je potrebno, da se s čitanjem sv. pisma ali Hoje za Kristusom vrnem v pravo razpoloženje."

Če je tako izobražen duh, kot je bil Balmes, čutil ob branju veri sovražnih knjig, ki jih je moral brati zaradi svojega poklica, nevarnost za vero, je jasno, da branje takih knjig škoduje tudi veri tistih, ki niso filozofsko in bogoslovno tako izobraženi kot Balmes. Kdor trdi, da njegovi veri tako branje ne škoduje, ali zavestno ne govori resnice ali pa samega sebe ne pozna.

Tisoči so ob branju veri nasprotnih knjig že izgubili vero. Zelo verjetno je, da jo boš ob takem branju izgubil tudi ti. In kaj je dragocenejše kot vera?

Govorjenje: Kaj mi je mar vera, brati hočem vse, kar se mi zdi zanimivo, kdo mi bo branje prepovedal, je pa že zelo nevarna reč. Pomeni igranje z vero. Ne pozabi, če tako govoriš, dveh reči: prva je ta, da se vera more izgubiti; druga pa je ta, da se brez vere ne moreš zveličati.

Rane, zadane nramnosti

Še večkrat kot veri pa more škodovati knjiga **nramnosti**. Menda ga ni pametnega človeka, ki bi tajil, da so nekatere knjige zelo škodljive zlasti nramnosti v ožjem pomenu, to je neomadeževanemu spolnemu življenju. Priznani vzgojeslovec Fr. W. Foerster pravi: "Mnogo ljudi ne sluti, kako je domišljija, ki se stalno bavi s spolnimi predstavami razpoložena, za vsak nramni poraz... Zaradi tega bi morali biti glede na večji del modernega leposlovja abinentje kakor abinentje glede alkohola."

Branje umazane knjige umaže človekovo dušo. Vanjo vtisne podobe, ki povzročajo težke duševne boje tistim, ki hočejo čisto živeti. Kdor torej hoče obvarovati zaklad čistega življenja, se mora varovati umazane knjige.

Knjige morejo škodovati tudi cerkvenemu mišljenju, ki mora biti znak katoličanov, in cerkveni disciplini, ki jo moramo katoličani držati. Zato so spisi, ki posmehljivo pišejo o cerkveni oblasti in njenih nosilcih, papežu in škofih, spisi, ki hujskajo k nepokorščini ali k upornosti nasproti cerkveni oblasti, ali ki z nasladi opisujejo slabe strani na cerkvenih oblastnikih in vidiijo na Cerkvi sploh samo slabe strani, zelo škodljivi.

Slabe knjige se moramo izogibati

Žival, ki se pase, se izogne strupeni travi. Po samem instinktu dela takó. Človek pa se mora ravnati po pameti. To nam pove, da se moramo izogibati tega, kar nam škoduje. Slaba knjiga škoduje naši veri in nramnosti; zato se je moramo izogniti. Tako nam narekuje zdrava pamet, če jo imamo.

Že po samem naravnem zakonu je prepovedano brati knjigo, ki je nevarna za vero ali nramnost. Cerkev pa v skrb, da bi vernike obvarovala pred škodo, ki jo povzroča nevarna knjiga, prepoveduje nekatere knjige s splošnim zakonom ali s posebnimi odloki. Taka cerkvena prepoved temelji na domnevi, da je določena vrsta knjig ali posamezna knjiga vobče nevarna. Taka prepoved veže tudi takrat, kadar za posameznika ni nevarnosti.

Splošni cerkveni zakon, ki prepoveduje brati nevarne knjige, se nahaja v kánonu 1399 cerkvenega zakonika. V enajstih odstavkih našteva vrste knjig, ki so nevarne veri,

nramnosti ali cerkveni disciplini in zato prepovedane. Po odloku kongregacije sv. ofícija z dne 1. julija 1949 o komunizmu spadajo med literaturo, ki je prepovedana po omejenem kánonu tudi "knjige, revije, listi ali letaki, ki podprajo komunistični nauk ali komunistično delovanje." Prepovedano je torej tako komunistično literaturo brati, obdržati širiti ali podpirati. Prav tako je prepovedano tudi dopisovati v komunistične liste. Prepoved zadene komunistično literaturo v katerem koli jeziku, torej tudi v slovenskem.

Cerkev je s tem odlokom jasno pokazala, da je komunistična literatura nevarna za vero in nramnost. Komur je torej kaj za ti dve nadnaravni vrednoti, ta ne bo jemal v roke komunističnih spisov in listov.

Ubogajmo naravni in cerkveni zakon

Pred nevarno literaturo nas svarita **naravni in cerkveni zakon**.

Naravni zakon pravi takole: Kdor bere knjigo, ki mu škoduje, greši, zakaj skrb za zveličanje duše mora biti za vsakogar prva skrb. — Kolikšen je njegov greh, se presoja po nevarnosti knjige. — Če je to branje zanj bližnja nevarnost za težko dušno škodo, je greh velik. — Če je nevarnost le daljnja ali majhna, je greh majhen. — Če nevarnosti ni, tudi greha ni.

Kratki so ti stavki naravnega zakona, preprosti so, a neizpodbitno logični in resni. V današnjih dneh, ko svet preplavlja literatura, ki je pogosto tako strupena in umazana, so ti stavki naravnega zakona neprestan opomin k resnosti. Za tvojo in mojo dušo gre. Ta naravni zakon ne pozna nobene izjeme, Nobenega spregleda in nobenega privilegija. Veže vse ljudi.

Cerkveni zakon pa določa takole: Nekatere knjige so take, ki so kristjanom vobče nevarne. Zato je Cerkev take knjige prepovedala. Take od Cerkve prepovedane knjige pa katoličan ne sme brati, četudi bi nje branje zanj morda ne pomenilo dušne nevarnosti. Če torej kdo želi brati tako cerkveno-prepovedano knjigo brez greha, mora dobiti dovoljenje zakonitega cerkvenega predstojnika. S takim dovoljenjem hoče Cerkev reči proslcu: Iz upravičenega razloga ti dovolim, da bereš knjige, ki jih sicer prepovedujem brati. S tem te odvežem le od svoje prepovedi, ne pa od božje. Ko pomeni torej branje te knjige za te bližnjo grešno priložnost, je ne smeš brati. Skrb za dušno zveličanje je najvišji zakon.

Ne beri vsega, če hočeš sebi dobro! Bodi previden, če ti pride v roke sumljiva knjiga! Ne izpostavljalj v nevarnost vere in čistosti svojega srca!

DR. ODAR

SOCIALNI OBZORNÍK

RAST KATOL. DELAVSKIH ORGANIZACIJ V BELGIJI

Takoj po vojni so socialisti hoteli uvesti enotno sindikalno organizacijo. Krščanski sindikati so se temu uprli in zmagali. Od takrat naprej moč katol. sindikatov stalno raste ne le na Flamskem, ampak tudi v Valoniji. Od decembra 1946, ko je krščanska sindikalna organizacija štela 402.000 članov, je narasla do decembra 1949 na 550.000 članov. Krajevne volitve v nekatera zastopstva so pokazala močan skok navzgor za delegate katoliških sindikatov.

Prav tako narašča število članov krščanske bolniške blagajne. Na področju prostovoljnih zavarovanj je daleč pred vsemi drugimi podobnimi organizmi. Na področju dodatnega zavarovanja je število zraslo za 40% v treh zadnjih letih. A tudi obvezno zavarovanje kaže močan skok, tako da daje krščanski bolniški blagajni prednost pred socialistično. Skupno šteje organizacija danes čez milijon članov.

XVI. KONGRES ZVEZE KRŠČ. SINDIKATOV V BELGIJI

Je sklenil ustanoviti poseben oddelek za oblikovanje voditeljev in zastopnikov delavstva v obratnih svetih. Dajal naj bi zagona in vzporejal že obstoječa prizadevanja v tej smeri. Glede reforme socialnega zavarovanja bo organizacija delovala tako, da se bo sedanji sistem zavarovanja ojačil, ne pa okrnil. Poleg tega je bilo precej sklepov za odpravo brezposelnosti, ki je zadnje mesece močno narasla. Določili so tudi načela strokovne politike glede plač.

PRIPRAVE NA ŽOSISTOVSKI KONGRES

Belgijski žosisti pripravljajo svoj jubilejni kongres (25 let uradnega obstoja) tudi tako, da vsi člani opravljajo pobožnost prvih petih sobot. Kongres se bo vršil 3. septembra. Pred njim je napovedana "Mednarodna žosistovska konferenca". Delegati z vsega sveta bodo razpravljali o vprašanju delavske mladine. Razdeljen bo v štiri skupine: angleški govoreča, španski, francoski in nemški govoreča skupina.

DRUŽINSKA VPRAŠANJA

Januarja je izšla prva številka "Familiadigest-a" v Parizu. Ta katoliški mesečnik bo prinašal izbor interesantnih in poučnih člankov, ki zanimajo družino: o vzgoji otrok, družinskem razvedrilu, prehrani i. dr. Izpolnil bo vrzel družinskega branja, po katerem zlasti mlade družine radi segajo. Sodobno katoliško gibanje se po zapadni Evropi giblje pod geslom: Delo in družina. Gre za pokristjanje delovnega okolja in družine. Oboje je močno razkristijanjeno.

NOVO DELAVSTVO

"Nastaja novo delavstvo, ki mora v gospodarskem pogledu priti do večjega materialnega blagostanja, ki mora v socialnem pogledu uživati več spoštovanja in imeti več besede, ki prinaša v kulturnem pogledu tip novega človeka." Tako začenja brošura "kršč. delavsko gibanje pred sedanjimi vprašanji".

Je to program za bodoče delo mnogoštevilnih delavskih organizacij, združenih v MOC — kršč. delavskem gibanju v Belgiji. Zadnji kongres je prinesel v organizacijo več enotnosti, omenjena brošura obravnava na 133 straneh vprašanja: Načelno stališče, delavska kultura, družinska politika, žena v moderni družbi, zaposlitev in varnost eksistence, gospodarska politika in mednarodno sodelovanje.

CERKEV IN KAPITALIZEM

"Ko je Cerkev obsodila delo komunističnih strank, se s tem ni postavila na stran kapitalističnega režima. Vedeti je treba, da že sam pojem kapitalizma, ki daje lastninj absolutno vrednoto brez ozira na skupno blaginjo in na dostojanstvo dela, nasprotuje krščanski resnici." Tako učijo francoski kardinali svoje vernike, ko razlagajo dekret sv. oficija o izobčenju komunistov.

NESOCIALNI "KATOLIČANI"

Ko se je kanonik Cardijn vrnil s potovanja po Afriki in Ameriki, je objavil članek, v katerem opisuje svoje vtise. V tem članku svari pred tkzv. negativnim protikomunizmom. Ni namreč dovolj pobijati komunistično akcijo, treba je odstraniti vzroke širjenja komunističnih idej, treba je rešiti socialno vprašanje, ki tlači delavstvo sveta. Ob ta članek se je obregnil tudi največji belgijski katoliški časopis "Libre Belgique", ki je v rokah tkzv. konservativnih katoličanov. Ta skupina nasprotuje socialnim spremembam, za katere se borijo krščanski sindikati in jih podpirajo tudi škofje. Žal socialno čuteči valonski katoličani doslej niso zmogli kapitala za vzdržanje svojega dnevnika.

VOLITVE V OBRATNE SVETE V BELGIJI

Lansko leto so dosegli belgijski delavci važen uspeh v borbi za nov družabni red. V parlamentu je bil izglasovan zakon o "obratnih svetih". Ta zakon določa, naj se v vseh trgovskih in industrijskih obratih z več kot 50 stalnimi delavci, ustanovi obratni svet. Sestavlja ga obratovodja, nekaj njegovih zastopnikov, določeno število delavskih zastopnikov in njihovih namestnikov. Obratovodjevih zastopnikov ne sme biti več kot zastopnikov uslužbencev.

Obratni svet naj bi skrbel po svoji moči za duha sodelovanja med šefom in uslužbenci. Imel bo vpogled v finančni in gospodarski položaj podjetja. On bo določal odslej dneve letnih počitnic in izdeloval ali spreminjal delovni pravilnik v podjetju. Pazil bo na vodstvo, da bo točno izpolnjevalo predpise industrijske in socialne zakonodaje za zaščito delavcev. Svetoval bo vodstvu glede organizacije dela, delovnih pogojev, odpusčanja in sprejemanja delavstva, higiene in varnostnih odredb. Svet je sicer šele prvi korak k demokratizaciji podjetij, a je velikega pomena. Važno bo, kako se bodo delavski delegati zavedali svoje naloge in kakšnega duha bodo imeli. Vprašanje socialnih reform je odvisno tudi od spremembe duha.

Sedaj se pripravljajo volitve v prve svete v podjetjih z več kot 200 delavci. Volijo lahko vsi delavci od 18 let naprej. Izvoljeni pa morajo biti stari najmanj 25 let.

Poroča "ZREN"

KATOLIŠKI MISIJONI

Slika zgoraj nam kaže p. STANKA PODERŽAJA D. J., najbolj znanega slovenskega misijonarja v Bengalskem misijonu v Indiji. Pred leti je bil poslan na misijonsko postajo v Khari, ki naj bi jo z njemu lastno podjetnostjo in požrtvovalnostjo dvignil v kar se da cvetoči misijon. Ena najvažnejših nalog, ki si jo je zastavil, je postavitev nove, dovolj prostorne in veličastne hiše božje. Tega cilja kajpada ne bo dosegel brez pomoči svojih rojakov. Računa pred vsem na svoje zveste sodelavce med staronaseljenci v USA, ki si jih je pridobil že nemajhno število, kar je vsekakor lepo spričevalo njih misijonske vneme. Prav pa bi bilo, da bi tudi ostali, po vsem svetu raztreseni rojaki po svojih močeh priskočili misijonarju na pomoč, zlasti nekdanji sodelavci Bengalskega misijona, ki jih tudi med novonaseljenci ni malo. To bomo radi storili še posebno zato, ker je p. Poderžaj gradnjo cerkve v Khariju posvetil preganjani veri v naši domovini, kakor sam piše: "MISIJONSKA CERKEV V KHARIJU BODI SIMBOL PREGANJANE VERE SLOVENSKEGA ČLOVEKA; SIMBOL NAŠE PRIPADNOSTI IN ZVESTOBE KATOLIŠKI CERKVI; BODI NAS MOGOČEN PROTEST PROTI SILAM TEME! — Bog vladaj, ne samo, kjer je že bil česčen nepretrgoma tisoč dvesto let! On vladaj tudi tam, kjer je dozdej gospodaril duh teme. Satanu se je žalibog posrečilo, da je Cerkev pregnal ali pa jo še izganja iz mnogih starodavnih krščanskih dežel, kjer njegovi valpti zasegajo cerkve, jih spreminjajo v plesišča ali celo rušijo. Prekrižajmo mu načrte s tem, da postavljamo nove cerkve drugod! Če naj v borbi s silami teme zmagamo, moramo preiti v napad — tudi na misijonski fronti!" — Darove za cerkev v Khariju sprejema Dušnopastirski misijonski odsek, Víctor Martínez 50, Buenos Aires.

KRŠČANSKA RAZCEPLJENOST

Palestina, zemeljska domovina Jezusa Kristusa, ni krščanska dežela. To dejstvo mora nas kristjane boleti. Nobene podobe tudi ni, da bi se to stanje spremenilo v bližnji bodočnosti. Za usodo sv. dežele se bijejo med sabo Izraelci in Arabci, torej judje in mohamedanci. Kristjani pri tem ne prihajamo v poštev. Zadovoljni moramo biti, če se nam dovoli obisk svetih krajev.

Jeruzalem, mesto najsvetejših dogodkov, ni v krščanskih rokah. Mesto, v katerem je umrl za naše odrešenje božji Sin Jezus Kristus, mesto, v katerem je hodil po Križevem potu, v katerem je postavil najsvetejši zakrament Rešnjega Telesa, še danes ni krščansko. Poganski Rim je postal krščanski, pravoverni Jeruzalem pa ne. "Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in kamenjaš tiste, ki so k tebi poslani: Kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja zbira svoja piščeta pod peruti, a nisi hotel." (Mt 23, 37). Nisi hotel. Temna skrivnost človeške zlorabe svobodne volje leži nad jeruzalemskim mestom. Kdo bo mogel kdaj prodreti vanjo in jo razumeti popolnoma? Kdo bi mogel dati odgovor na zadnje vprašanje?

Danes se dvigata v svetu nevera in brezbožnost. Organizirata se, postajata napadalni. Bolj ko kdaj poprej bi bilo potreba, da bi se proti njima dvignila vera v Boga. Vera pomeni priznanje osebnega Boga nad nami in priznanje naše odvisnosti od Njega. Kdor ne prizna Boga kot bitje, ki je različno od vsega stvarstva in je nad njim, kdor ima Boga le za neko nerazumljivo silo zunaj sebe ali ga istoveti s stvarstvom, ta nima vere v Boga, pa čeprav še tako lepo piše o Neznanim in Svetem v svetovju. Druga sestavina vere pa je priznanje človeške odvisnosti od osebnega Boga.

Vera o tema dvema sestavinama bi bila zadosti, če ne bi bilo božjega razodetja. Bog pa se je razodeval po očakih in prerokih in končno po svojem Sinu Jezusu Kristusu. Zato ni zadosti zgoraj opisana naravna vera v Boga, marveč je edino prava razodeta vera, ki jo po Kristusu imenujemo krščanska vera. Ni torej dovolj, da imaš vero, marveč moraš imeti krščansko vero. Kdor je po svoji krivdi neveren in brezbožen ter bo takšen ostal do konca, bo pogubljen. Prav tako pa tudi tisti, ki bo po svoji krivdi ostal zunaj krščanske vere, čeprav bi imel naravno vero v Boga. Rešil se bo le tisti, ki bo sprejel Kristusa. Kako važna stvar je torej, pridobivati ljudi za Kristusa. Proti neveri in napadalni brez-

božnosti je treba klicati ljudi na krščanske okope. Tu vera, tam nevera, tu Bog, tam brezbožnost, tu Kristus, tam Antikristus! Ali — ali. Tretjega ni. Sredine ni. Sredinec ne moreš biti. Ali neveren, ali kristjan.

Nad svetim grobom v Jeruzalemu se dviga bazilika. Prvo je postavil krščanski rimski cesar Konstantin Veliki v prvi četrtini IV. stoletja; bila je to veličastna cerkev, ki pa jo je porušil divji perzijski general Kozroa v VII. stoletju. Še v istem stoletju je zgradil novo patrijarh Modest; to je uničil muslimanski kalif Haken v začetku XI. stoletja. V naslednjem stoletju so križarji postavili novo. Ta je pozneje prešla v last pravoslavcev, ki so jo zlasti v XIX. stoletju večkrat popravili. Danes se nahaja v slabem stanju. Pred nekaj meseci jo je še požar poškodoval.

Ta bazilika, ki stoji na najsvetejših tleh, kar jih je na svetu, nudi žalostno sliko — krščanske razcepljenosti. V njej namreč opravljajo svoje bogoslužje različne krščanske veroizpovedi. Tako zlasti PRAVOSLAVNI GRKI, ki so se dokončno odcepili od katoliške Cerkve v sredi XI. stoletja. Dalje razkolni ARMENCI, ki so prelomili s katoliško cerkvijo že v začetku V. stoletja; razkolni KOPTI, ki so potomci starih egiptovskih katoličanov, kateri pa so postali razkolni v XI. stoletju; JAKOBITI, ki so zašli v krivo vero v V. stoletju, ABESINCI, krivoverci iz zgodnjih krščanskih stoletij; in končno še pravoslavni RUSI, ki so zašli v razkol pod grškim vplivom. Katoličane pa zastopajo na tem svetem kraju frančiškani, katerim je sv. stolica izročila varstvo svetega groba. "Da bi bili vsi eno," je molil Kristus na večer pred smrtjo; nad njegovim grobom pa se še vedno dan za dnem razodeva v vsej luči krščanska razcepljenost. Ni se zgodilo le enkrat, da je morala na tem svetem mestu kristjane različnih veroizpovedi, ki so se med sabo prepirali in pobijali, miriti mohamedanska žandarmerija. O, sramota! Kako strašna slepota je človeka! "Poglejte, kako se ljubijo med seboj. . ." Na samem mestu, kjer je tekla zanje Odrešeni-kova kri.

Kristus ni učil samo prave vere, ni samo postavil zakramentov, ki so podelilna znamenja milosti, ni samo na križu zaslužil milosti in spravil z odrešilno smrtjo grešni svet z najsvetejšim Bogom, marveč je ustanovil tudi versko družbo, Cerkev, ki naj ljudi uči njegov nauk, jim deli njegove zakramente, ponavlja njegovo daritev na križu na nekrvav način pri sveti maši ter naj vodi ljudi

po poti zveličanja. Na božanski način je pre-
skrbel za ljudi, preden je odšel v nebese.
Od tam je poslal še Tolažnika sv. Duha, ki
naj stalno biva v Cerkvi in jo uči vso Kristu-
sovo resnico ter varuje, da ne zaide v zmoto.
Tako naj bi Cerkev na nezmoten način na-
daljevala Kristusovo odrešilno delo do dne,
ko se bodo dopolnili časi in bo Kristus pri-
šel z vsem veličastvom na oblakih neba soditi
žive in mrtve.

Kristusova Cerkev od vsega početka ni
imela lahkega dela v svetu. Svet je preganjal
Kristusa in zato tudi njo, ki je bila Kri-
stusova ustanova. Kristus sam ji je napove-
dal, da bo njena usoda takšna. Sv. Janez je
v Razodetju v groznih slikah videl v naprej
boj med dobrim in zlom, ki se bo vršil ob
Cerkvi in tudi v njej.

Najtežja preizkušnja za Cerkev so bili boji,
ki so nastajali v njej sami. Zaradi temne
skrivnosti, ki leži nad zlorabo človeške svo-
bodne volje, so se začeli dvigati v Cerkvi
krivi nauki in razkoli. Nezmotljiva Cerkev
je krive nauke in razkole obsojala; njih pri-
staje, če se niso hoteli vdati in svojo zmoto
priznati, pa izključevala iz cerkvenega ob-
čestva. Učitelji obsojenih krivih nauk pa
so pogosto postali začetniki napačnih krščan-
skih veroizpovedi. Nekatere med njimi so
kmalu izumrle, druge pa so se ohranile in
okrepile. Različni naravni vzroki so pospeše-
vali obstoj in razvoj krivih krščanskih ver
in razkolov. Tako sovražnosti med vladarji in
papeži, pretirane nasprotne težnje, lakšno
življenje duhovščine, zlasti pa nesrečni člo-
veški napuh. Človek tako nerad prizna, da
se je zmotil.

Krivih ver in razkolov je bilo v 19 stolet-
jih, kar Cerkev obstoji, vse polno. Prvotno so
nastajale zaradi zmot glede sv. Trojice, potem
zaradi zmot glede Kristusove osebe, glede
Matere božje, glede milosti, glede zakramen-
tov, glede narave Cerkve, glede papeževga
prvenstva in tako dalje.

Nekatere teh krivih ver so bile katoliški
Cerkvi zelo nevarne. Tako na primer v IV.
stoletju arijanizem, kriva vera o Kristusovi
božji naravi, ki je grozila preplaviti ves
krščanski svet.

Največ škode pa sta napravila krščanski
edinosti grški razkol, ki se je dokončno iz-
vršil sredi XI. stoletja, in protestantizem, ki
se je začel v prvi polovici XVI. stoletja. Oba
trajata še danes. Grški razkol je zajel velik
del Slovanov; protestantizem pa severne ev-
ropske narode in je z njimi prišel v Severno
Ameriko. Protestantizem se je razklat v razne
ločine in se še vedno razceplja. Teh prote-
stantskih ločin je danes že toliko, da jih

more poznati le strokovnjak, ki se s tem
bavi. Vsak čas je treba registrirati kako novo
"odkritje" in novo vero. Mnoge od teh ni-
majo več prav nič krščanskega na sebi;
nekaterih tudi ne moremo imeti več za vere,
marveč so le še krožki, ki se bavijo z bolj
ali manj neumnimi magijo in spiritističnimi
sejami. Slepota in neumnost človeška sta res
neizmerni.

Krščanska razcepljenost povzroča veliko
škodo. Noben resen krščanski človek o tem
ne dvomi. Kako to škodo popraviti?

Napačno bi bilo iskati le to, kar je vsem
krščanskim veroizpovedim skupno; le to
poudarjati in tako ustvariti neko "krščansko
jedro", ki naj bi ga vse krščanske veroizpo-
vedi priznale, v ostalem pa bi jim bilo dano
na izbiro, da uče, kar hočejo. Tako "široko
kršanstvo, tak pankristianizem, bi bil iz-
dajstvo nad Kristusovim naukom.

Resnica ne more priznati zmote poleg sebe;
resnica je le ena. Kristus je Bog, ali pa ni.
Je ustanovil zakramente, ali pa jih ni. Nas
je odrešil, ali pa ne. Je ustanovil Cerkev,
ali pa je ni. Oboje hkratu ne more biti res.

Krščanska razcepljenost se da odpraviti
le na ta način, da zmota preneha. Kdor je
zašel, se mora vrniti na pravo pot, drugače
ni mogoče do cilja.

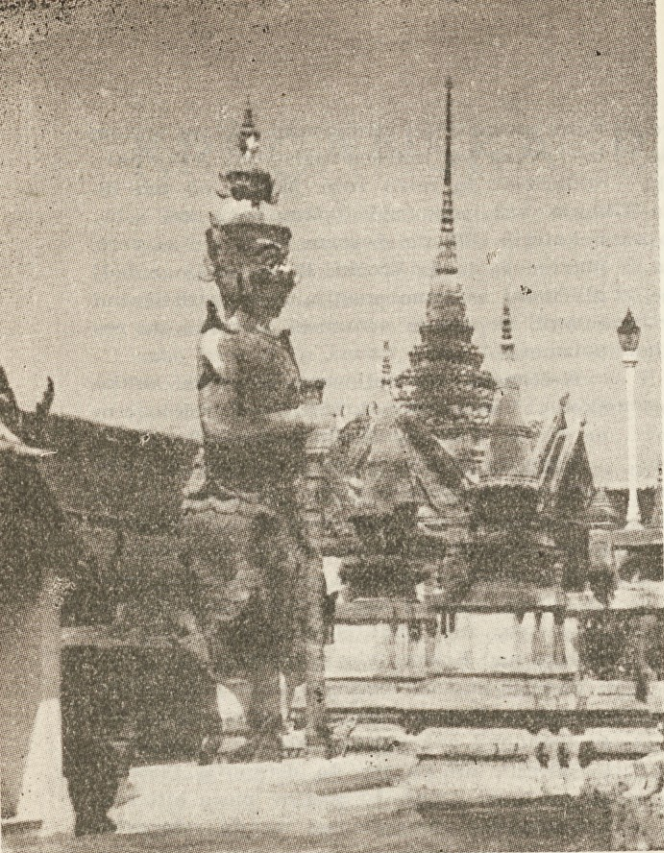
Edinost v krščanskem svetu se bo dala
doseči le z izredno božjo milostjo. Le Bog
more nagniti srca, da se bodo hotela vdati
spoznani resnici. Za takšno milost pa je po-
trebno veliko molitev, prošnja, žrtev. In kdo
naj opravlja te molitve, kdo naj prosi in pri-
naša žrtve?

Vsi jih moramo; vsi, katerim je na tem,
da pride do edinosti v krščanskem svetu; vsi,
naj smo katoličani ali pa ne. V tem res-
nem prizadevanju za božjo milost moramo
biti vsi edini.

Kadar bo krščanstvo enotno in se bo v
baziliki nad božjim grobom ter povsod dru-
god opravljal le pravo krščansko bogoslužje,
bomo mogli kristjani z veliko večjo močjo
pridobivati poganski in mohamedanski svet
za Kristusa in klicati vse dobre ljudi na
krščanske okope proti neveri in napadalni
brezbožnosti. Da bi zasijal kmalu ta dan!

DR. AL. ODAR

Enajst let misijonarka u daljnem Siamu

V Siamu smo koncem šolskega leta. Z veseljem porabim priložnost, ki se mi nudi, da vam pošljem nekaj vrstic. Želela bi se z vso dušo zahvaliti za prelepe "Katoliške misijone", ki ste jih poslali v Bangkok. S kolikim veseljem jih prebiram. Bolj ko kdaj sem ponosna, da sem Slovenka. Prepričana sem, da bo Gospod v svojem času prišel in pomagal do zmage ubogemu slovenskemu narodu. Zaupno prosim Marijo, Kraljico Slovencev, naj se vendar usmili domovine in vseh onih, ki so jo morali zapustiti. S kolikim veseljem sem po "Katoliških misijonih" spoznala tudi nove slovenske misijonarje. Žal, da niso romali preko Bangkoka. Moje molitve objamejo vse: one, ki trpe v domovini, vas v izgnanstvu in one, ki se bore na misijonskem polju.

Sem že 11 let v Siamu. Moj ideal je isti, moje navdušenje še večje, dasi poznam misijonsko življenje v golem realizmu. V splošnem, bi rekla, vlada v Siamu materialistično mnenje z enim samim idealom: uživanje. V naši šoli so povečini poganke. Zlasti to leto sem v mnogih razredih poučevala moralno. Mnogo vprašanj, zanimanja o vsem, kar je lepo, vzvišeno, toda imajo vtis, da je vse to skoro nemogoče doseči. Z občudovanjem nas gledajo in kar ne morejo razumeti, kako more biti kdo srečen v vedni odpovedi.

Toda polagoma se duše odpirajo in začnejo po našem zgledu čutiti, da je prava sreča drugje. Sejem in sejem, kadar le morem, toda zlasti molim. Vse je ovisno od Očeta luči. Vero more dati le On; kdor hoče doseči duše, se mora skriti v Kristusu. Kristus mora govoriti po njem — samo v tem primeru bo globočina duše odgovorila! Najbrže ni samo pripravljamo zemljo — drugi bodo želi, toda nič ne de, saj "kdor ostane v Meni in Jaz v njem, obrodi mnogo sadu."

Ni mnogo vidnega uspeha, toda milost božja deluje in zdaj pa zdaj le predre srca naših otrok in jim vzbudi željo, poznati isto srečo. Včasih pa tudi Gospod pokaže duši nebeško kraljestvo v vsej lepoti, da se duša odloči slediti milosti. V božičnih praznikih me je ena mojih učenk iznenadila z vprašanjem: "če kdo želi postati katoličan, kaj mora narediti?" Mislila sem, da vpraša le iz radovednosti, toda je takoj pristavila odločno: "Jaz verujem v Boga, prosim, poučite me." Opogumila sem jo, naj sledi luči, ki jo vabi. Naslednji dan je prišla z isto prošnjo. Brez ozira na opazke sošolk, skuša napraviti vse, kot da bi bila katoličanka. Upam, da

bo polagoma z milostjo božjo premagala vse težkoče, ki jih bo našla zlasti doma, in da bo postala ud mističnega telesa Kristusovega.

V zadnjem času sem imela priliko pripraviti več duš za sv. krst. Priložim film, kjer sem jaz sama z dvema Siamkama, ki sta bili krščeni ena 1946 (Marija Suthiyani — Immaculata na levi), druga 1947 (Marija Chayini — Viktorina na desni). Obe preprosti duši, toda zelo dostopni za vse, kar je večno. Bog se res razodene malim in ponižnim. Obe sta zvesti vsakdanji sv. maši in sv. obhajilu. Da, le molitev jima bo pomagala iti preko vseh težkoč. Zlasti Suthiyani se bo morala bojevati odločno. Niti domov ne more, oče pogan jo vabi domov le, da bi strl v njej vse, kar je svetega. In mati ji je svetovala, naj apostazira. Toda mislim, da ni nevarnosti, da bi zavrgla vero, ker dekle moli veliko in v Bogu bo zmagala.

Na praznik Kristusa Kralja lansko leto pa smo imeli v naši mali kapeli veliko slovesnost: sedem deklic je bilo krščenih — nekatere sem jaz sama pripravila za sv. krst.

Da bi res Kristus končno zavladal! Mi smo tako srečni, da moremo pripravljati pot Gospodu. "Veseli in ponosni, da živimo v takem velikem času, veseli in ponosni, da smemo živeti za svojo Cerkev v najusodnejši dobi", kot pravi tako lepo gospod Sodja. In

Da in ne ~~~~~

Ali je misijonsko delo — delo za reševanje duš ali ne?

Najbolj se začudi človek, ko mu novodobni misijonski znanstveniki zastavijo vprašanje: ali je misijonsko delo delo za duše ali ne. Za kaj drugega se pa pehajo misijonarji kot za duše? Zaradi duš so zapustili svojo domovino, zaradi duš so si namesto udobja izbrali samo trpljenje, zaradi duš se izčrpavajo tisoči in tisoči, da umirajo prezgodnje smrti. Zakaj potem tako vprašanje?

Prav tu se nam najbolj občutno zamajejo dosedanja tla. A ne bojmo se krivovertstva, saj smo oprli svoje misli na temeljni nauk Cerkve.

Kako je zdaj: ali je misijonsko delo delo za duše? Da in ne.

V resnici misijonstvo ni delo za duše. Rekli smo, da je cilj misijonskega poslanstva Cerkve, presajanje Cerkve tja, kjer je še ni. Nič več in nič manj.

Torej spreobračanje duš ni misijonstvu svojski cilj.

Prav po tem se loči misijonstvo od drugega poslanstva Cerkve, od njenega glavnega cilja, ki je vprav spreobračanje duš.

Zakaj pa potem misijonarji spreobračajo duše?

Res, tu tiči pravi odgovor. Misijonarji spreobračajo duše, pa še kako se trudijo, da bi jih čimprej in čim več spreobrnili, a to jim je le sredstvo. Njihova naloga je, da zgrade v poganskih deželah vidno Cerkev. Mi smo že ugotovili, da mora ta vidna Cerkev obstajati iz vernikov, duhovnikov in redovnikov. Tako so misijonarji prisiljeni spreobračati pogane, da bodo iz spreobrnjenih kakor iz zlatih kamnov pozidali hišo božjo, sveto Cerkev. Te duše so jim sredstvo, snov, če smemo tako reči, iz katere se gradi Cerkev v poganskih deželah. Cilj pa ostane še vedno samo ta, da se Cerkev ustanovi in utrdi.

Nekaj pa imajo vendarle prav tisti, ki pravijo, da je misijonstvo delo za duše. Zakaj? Če govorimo o svojskem cilju misijonstva, to je o tistem cilju, ki ga ima pred seboj samo misijonsko delo, potem nimajo prav. Če pa gledamo kar tako splošno na poslanstvo Cerkve, ki je v glavnem vodstvo

da skončam z g. Sodjem: "— — trpljenje in groza bosta še naš delež, rod za rodom bo morda še v bolečinah in bo celo v mučeništvu služil tej zmagoviti misli, a konec bo zmagaj."

M. DEODATA HOČEVAR O.S.U.

duš k zveličanju, imajo pa deloma prav. Misijonarji namreč vrše misijonsko delo prav zato, da bi se potem, ko bo misijonsko delo dovršeno, reševale in spreobračale duše, da bi se mogle vse poganske duše zveličati. To pa je drugi glavni namen Cerkve, ne pa svojski namen njenega misijonskega dela.

Iz tega pa si moramo dobiti še drugo spoznanje. Nekateri misijonarji so res tako mislili, da je misijonsko delo samo spreobračanje duš. In kaj so storili? Namesto, da bi v poganski narod, v tisto omiko in družabno življenje, Cerkev zasajali in utrjevali, so spreobračali posameznike. In kako! Iztrgali so jih iz poganskega okolja, jih po evropsko oblekli, jih učili evropskega jezika, tako da so se domačinom čisto odtujili. In lepega dne je prišlo do tega, da so oni s svojimi verniki postali strah tistega naroda. Pogani so se zbal, da bo s takim delom ves narod uničen.

Ali so delali prav ali ne? Nikakor. Saj bi moral tak misijonar Cerkev prav v tisti narod, v tisto omiko presaditi. On je pa delal čisto nekaj drugega. Reševal je duše in jih zbiral okoli sebe, s tem pa je Cerkev čisto odtujil tistemu narodu, namesto da bi jo bil približal. Saj so danes posamezni poganski narodi že tako silno občutljivi. Ne prenesejo, da bi se jim vsiljevala tuja omika, kakor bi ne prenesli mi, če bi nam hotel vzeti kak kitajski misijonar narodne posebnosti in nas pokitajčiti. Zato je prišlo ponekod tako daleč, da so veljali misijonarji za sovražnike naroda, za potujčevalce in jim je grozila nevarnost, da jih izženo.

Prav to dejstvo kaže, koliko lahko zagrešimo, če nimamo pravih pojmov, če ne vemo cilja svojemu delu.

Danes Cerkev nujno zahteva, da se kaj takega ne zgodi več.

Pa še nekaj. — Zakaj nam je misijonski cilj dostikrat tako oddaljen? Rekli smo že, da zato, ker mislimo, da bo dosežen šele ob koncu sveta. To mnenje smo pa dobili predvsem zaradi tega, ker smo mislili, da moramo z misijonskim delom spreobrniti ves poganski svet. Če je to resnica, da moramo z misijonskim delom spreobrniti vse pogane, potem bo v resnici trajalo do konca sveta.

Samo pomislimo! Poginov za muslimani vred je milijarda in 250 milijonov. Letno se jih spreobrne 500.000. Torej bi bilo treba v primeru, da poganska množica nič več ne naraste, celih 25 stoletij, da bo vsa spreobrnjena. V mestu in okraju Tokio je n. pr. 15 milijonov prebivalcev in pol, letno se jih spreobrne kakih 250 do 300. Če pojde tako naprej, bo treba 60.000 let, da bo Tokio katoliški, in to seveda, če prebivalstvo nič več ne naraste.

Dalje. Vsak dan umrje 80.000 ljudi izven katoliške Cerkve, in to po 2.000 letih krščanstva. Misijonarjev je 22.000; 90% izmed njih je zaposlenih z dušnopastirstvom med spreobrnjenci. In ta mala peščica živi med milijardo 259 milijoni nekristjanov. Mala Belgija, ki ima 8 milijonov prebivalcev, pa ima 15.000 duhovnikov. V naši škofiji je bilo pred vojno za pol milijona ljudi 750 duhovnikov. Stara Japonska ima pa za več kot 70 milijonov ljudi le 420 duhovnikov.

Še dalje. — Poganska množica ne ostaja samo pri tej strašni številki, ampak raste neprimerno hitreje kot število katoličanov. Vsako leto je ne svetu 20 milijonov prirastka, a katoličani pridobe le za 4 milijone, torej petino vsega. In še od tega pridejo 3 milijoni in pol iz katoliških družin po naravni poti rojstev, medtem ko je pravih spreobrnjenj le pol milijona. Tako se poganska množica od leta do leta veča in prepad med obojno številko, številom nekatoličanov in katoličanov, je vedno večji. Kdaj bo torej dovršeno misijonsko delo, če moramo spreobrniti vse duše...?

Ne gre za to. Duše bo treba spreobračati do konca sveta. Saj prav zato je Kristus ustanovil Cerkev. A misijonsko delo ima drug cilj, ne spreobračanje duš. Presaditi mora Cerkev v kraje, kjer je še ni. Ko je to dovršeno, je konec misijonskega dela, pa četudi bodo tam še pogani. Ko bo n. pr. v kitajskem narodu, ki šteje približno 400 milijonov ljudi, kakih 80 milijonov ali 100 milijonov katoličanov in bodo po vsej Kitajski organizirane župnije in škofije, bodo imeli svoje domače duhovnike in redovnike in škofo in vse drugo, kar se za Cerkev

zahteva, in bodo s krščansko mislijo prepeljili vse družabno in kulturno življenje, bo tam misijonsko delo dovršeno. Cerkev bo ustanovljena, utrjena in bo lahko samostojno živela.

Zdaj bo pa naloga te Cerkve, ki je bila ustanovljena z misijonskim delom, da bo spreobračala duše vseh ostalih 300 milijonov kitajskih poganov. To pa ne bo več misijonsko delo. Kakor moramo mi tu spreobračati moderne pogane, morajo oni tam spreobračati svoje rojake, stare pogane. Ne eno ne drugo pa ni misijonsko delo.

Ko smo si na jasnem o tem, nam ne bo težko odgovoriti še na naslednja vprašanja. Ko vemo za cilj, vemo tudi za notranji razlog misijonskega dela. Notranji razlog, ki Cerkvi daje pravico in dolžnost misijonariti, je prav ta, da je Cerkev po svojem značaju katoliška, to je taka, da mora biti povsod razširjena. Mi pa smo mnogokrat slišali, da je razlog misijonskemu delu vsezveličavna božja volja.

Bog hoče vse ljudi zveličati, to stoji v svetem pismu. (1 Tim 2, 4). Zato pošilja misijonarje. Da in ne.

Ravnokar smo rekli, da ne gre pri misijonstvu — če mu iščemo svojski cilj in razlog — za spreobračanje duš. Torej tudi ta volja božja, da se vsi ljudje zveličajo, ni svojski razlog misijonskemu delu. Ta razlog je dan prav vsakemu delu Cerkve. Vse, kar je Kristus storil in kar dela Cerkev, ima ta končni cilj, da se vsi ljudje zveličajo. Vemo pa, da ni vse delo Cerkve misijonsko delo, torej ta razlog ne more kot svojski razlog veljati tudi za misijonsko delo, velja pa prav tako ali še bolj za dušnopastirsko delo. Pravi, misijonskemu delu svojski razlog, ki velja samo za misijonstvo, je značaj Kristusove Cerkve, da je katoliška. Ker mora biti razširjena in utrjena v vseh narodih in na vseh krajih, zato vodi misijonsko delo.

Ko bo ta cilj dosežen, bo pa svojski razlog dela Cerkve vsezveličavna volja božja in bo ta novoustanovljena Cerkev spreobračala duše kot smo rekli. Je torej daljni razlog, ne pa bližnji, misijonstvu svojski.

ALI JE KRŠČANSKA LJUBEZEN RAZLOG MISIJONSKEMU DELU ALI NE?

Kaj pa ljubezen? Ali je ljubezen razlog misijonskemu delu? Da in ne. Ljubezen vodi vsako dobro delo, torej tudi misijonsko. A po čem naj potem ločimo misijonsko delo od drugega dobrega dela? Po ljubezni ni mogoče ločiti. Torej ne more biti svojski razlog.

Misijonstvo temelji na katolištvu Cerkve. Zato mora biti ljubezen pri misijonstvu naravnana predvsem na katoliško Cerkev. Iz lju-

bezni do Cerkve sodelujemo pri misijonstvu. Tu je treba omeniti še nekaj stvari.

Dostikrat podpiramo misijone iz ljubezni do ubogih poganov. Saj si jih vedno predstavljamo napol nage in v razcapanih krpah, brez hrane, pravega stanovanja itd. Smilijo se nam, zato jim z malimi darovi priskočimo na pomoč. Kaj pa naj zdaj rečemo, če nam bo kdo očital, češ: tja daleč pošiljate, rajši pomagajte domačim revežem.

Prav ima vsaj v nekem pogledu. Če gre pri misijonskem delu samo za to, da mi izkazujemo usmiljenje poganom in jim gmotno pomagamo, potem ni razloga, zakaj bi prav njim izkazovali to usmiljenje. Saj imamo reveže med seboj; in še kakšne. In ljubezen, ki je prav urejena, mora najprej pomagati tistim, ki so bližnji po krvi.

Še več. Mnogokrat se sliši ugovor: Čemu hoditi v misijone in podpirati misijone, saj je doma dosti dela: so duše, ki jih je treba spreobrniti, so reveži, ki jim je treba pomagati; sploh vsakovrstna duhovna in telesna dela usmiljenja lahko vršite in do kraja lahko izčrpate svojo ljubezen do Boga in do duš.

Prav ima ta človek. Če gre samo za to, da izkazujemo svojo ljubezen do ljudi, jo lahko izkazujemo prav tako tudi pri nas kakor drugod in najprej smo jo dolžni izkazovati doma. Torej ne v misijone, proč z misijonskim delom!

Nikakor. Saj ne gre za to. Gotovo pri misijonskem delu igra važno vlogo ljubezen in treba je, imeti jo v podvojeni meri, kajti misijoni so daleč od nas in njih potreb ne vidimo, kot dan na dan vidimo potrebe okoli sebe. Zato se lahko zgodi, da je naša ljubezen premajhna. A gre za nekaj drugega. Naprotniki bi nam radi spodbili našo gorečnost. In lahko bi jo s tem, češ kaj hodiš tja delat, kar lahko vršiš doma.

To pa ne drži. Kajti doma ne moremo nikdar vršiti tega, kar se dogaja v misijonih. Doma je Cerkev že dograjena, so domači duhovniki, domači škofje, so cerkve in vse potrebne ustanove, tako da je vsakemu Slovence znano, da je sredi nas prava Kristusova Cerkev in se vsak lahko v njej zveliča, če je le dobre volje! — V misijonih pa tega ni. Tam ni Cerkve in kljub najboljši volji tisoči in milijoni poganov ne morejo postati njeni člani, ker je ne poznajo. Zato ugovor nasprotnikov ne drži in zadene v prazno. Misijonarji bi ostali doma, če bi šlo za isto stvar, a gre za nekaj drugega, kar je trenutno še važnejše. Naj naši ljudje Cerkve poslušajo, pa bodo lahko vsi zveličani. Pogani je pa ne morejo poslušati, ker je ni in je ne poznajo. In če kaj, se mora

najprej izvršiti ta Kristusov načrt, da bo Cerkev obstajala povsod.

Zato misijonsko delo ne more biti ovrženo s takimi razlogi; ker smo ga postavili na pravi temelj, zato stoji tako trdno, da ga nam ne more spodbiti noben ugovor.

Če se komu zdi škoda misijonarjev in moči, mu lahko mirno povemo tole. Ko bo misijonsko delo dovršeno in bo Cerkev povsod zakoreninjena, potem bodo lahko naši misijonarji prišli nazaj in bodo spreobračali poganske Slovence, kakor bodo kitajski duhovniki spreobračali poganske Kitajce. Dokler pa ta cilj ni dosežen, ni mogoče najti nobenega upravičenega razloga, ki bi odvrčal misijonarje, da bi ne zapustili domovine, ali vernike, da bi s svojimi molitvami in žrtvami ter gmotnimi sredstvi ne pomagali pri tem tako nujnem in važnem delu.

Franc Sodja CM ("Ljubimo Cerkev")

BARAGOVA HIMNA

O Baraga, pred nami hodi
z zastavo svojo kakor svit!
Slovenecem vsem vzor svetel bodi,
najlepši grb, najtrši ščit!

O Baraga, znanilec zmag!
Kot včera danes sreč drag!
Ostani z nami še naprej
in kaži pot nam kot doslej!

Prinesel križ si iz domovine,
posvetil z njim poganski rod,
zdaj vlada Krist te pokrajine,
kjer ti si prvi krčil pot.

O Baraga...

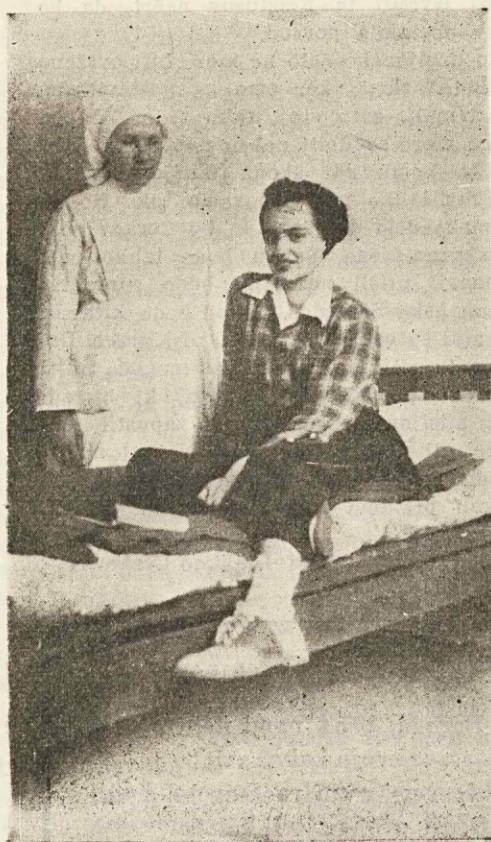
Tvoje ime v čast je deželi,
ki pila ti je znoja žar;
Slovenci z njo vred bi želeli
postaviti te na oltar!

O Baraga...

Ti pionir svete ljubavi
Slovenecem bodi varuh nov!
Zanje svoj glas Bogu zastavi,
pri Njem izprosi blagoslov!

O Baraga...

Sestavili v angleščini in komponirali
v Marquettu, prevel Jeremija Kalin

V čaotunski bolnici se je zdravila tudi žena francoskega konzula v Kunmingu, ki jo vidimo tu zgoraj s slovensko misijonarko. Na desni strani pa nam kaže slika, kako so v bolnico na konjiču prinesli bolnika. Velikokrat morajo ti reveži romati po cele dneve, preden pridejo do zdravnika in bolnice. Zato se Cerkev po misijonarjih trudi, da bi zgradila čimveč misijonskih bolnic in vanje privabila čim več krščanskih zdravnikov, ki jih je v zapadnih deželah na pretek in ki naj bi s svojim požrtvovalnim delovanjem med pogani pričali o ljubezenskem poslanstvu Cerkve.

RENTGENE DELUJE

Spoštovani gospod urednik! — Pred nekaj dnevi sem Vam pisal iz Kunminga. Sporočil sem Vam malo vico o nakupu našega Rentgena. Na kratko sem Vam popisal našo pot do Kunminga in povedal zaskrbljenost, kako priti v teh težkih časih nazaj v Chaotung srečno z vso nakupljeno ropotijo. Sreča je vedno nami in nas tudi to pot ni zapustila. S s. prednico našla avto-jeep s prikolico in odšla na pot. Po 3 dneh sva srečno prišla domov.

Pot, po kateri sem prvič prihajal v Chaotung, sicer zasedena od nacionalnih, toda na dveh mestih neprehodna, zato sva se odločila iti po poti preko Tončvana. Ta pot je gorata, po večini zasedena od komunistov, pa tudi banditov ne manjka. Na naš jeep sva naložila preko 1000 kg. Največji strah sem imel za občutljive dele rentgena, katerega smo popolnoma razdrli. Skrbelo me je, kaj bo z občutljivo rentgensko cevjo, ki ne prenese veliko tresenja. Če se razbije, kje naj dobimo drugo? Skrbela me je zaslomka, skrbel transformator. Na avto smo nalepili rdeče križe in ime bolnice ter se spustili v nevarno podjetje. Rdečih kontrol smo imeli nešteto. Vse je šlo v red in zadnja, nekaj ur pred ciljem je bila izredno sitna. Hoteli so, da vse odpremo. Mislili so, da imamo orožje. Kaj je rentgen, nihče še nikdar slišal ni od teh oboroženih učenjakov. Končno so vse pogledali in se naredili važne, da vse poznajo, in nas spustili v teritorij nacionalistov.

Že po 10 minutah vožnje smo prišli do prepadu, kjer se je odtrgala zjutraj cesta. Delavci, ki so po pravljali cesto so rekli, da bomo pod milim nebom morali par dni čakati. To nam nikakor ni bilo všeč in smo jih prosili za pomoč. Prinesli so par desk, naložili nanje kamna, odsekali skalo in tako za silo naredili pot tako široko, da bi šel avto laho čez. Opozorili so nas, da to naredi na našo odgovornost, da oni ne odgovarjajo, če avto zleti v prepad. Vsi smo popirali deske in avto je srečno prešel.

Ponoči smo bili že v bolnišnici. Vsi so spali, ker je bilo pozno, in niso verjeli, da bi v pozni uri nadaljevali potovanje. Prihodnji dan smo takoj zjutraj začeli z montiranjem aparata. Ko je bil aparat sestavljen, smo zagnali električni motor. Skoraj obupan sem stal pred aparatom, da ga preizkusim, saj sem bil prepričan, da se je po strašni cesti pokvarila rentgenska cev. S strahom sem pritisnil gumb. Ne morete si misliti, s kakšnim veseljem sem hitel vsem povedat, da je vse v redu in da rentgen že svetli.

Sedaj z naglico urejamo rentgenski oddelček, pripravljamo temnico za razvijanje slik, itd. Tako smo poslali telegram v Kunming g. dir. Majcen, da je vse v redu. Vsi so vse dni molili za našo srečo, pot, v čaotungu pa g. monsignor maševal v ta namen. Sedaj nas oblegajo ljudje iz mesta, ki hočejo videti

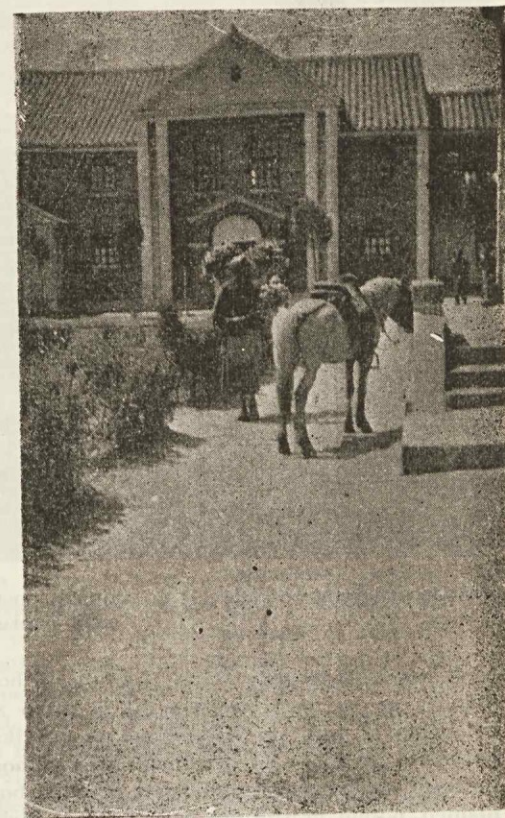
aparatus in slišati zgodbe o naši poti. Ne morejo se načuditi, da smo tako predrzni. — Lahko bi napisal knjigo z naslovom "Zgodovina rentgena", pa se bom omejil le na kratke vrstice.

Dva dni po naši vrnitvi me je iznenadilo Vaše pismo, poslano preko Francije. Že dolgo ni bilo glasu od vas. Po ovinkih sem slišal, da ste začeli akcijo za naš rentgen. Kakšno veselje in tolažba je zame in za nas vse Vaše pismo, si ne morete misliti.

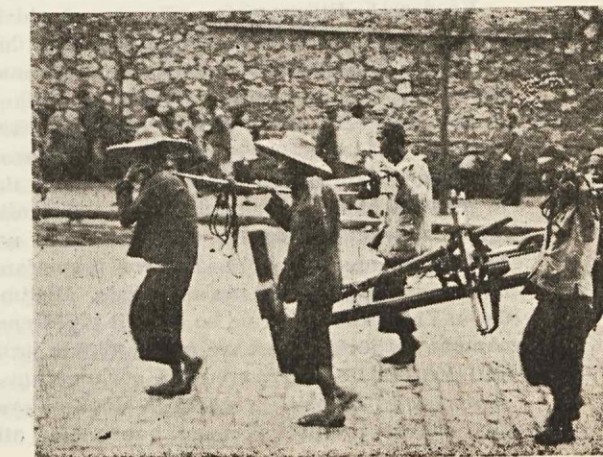
Že iz Kunminga sem pisal o skrbih, v katere sem zašel radi nakupa rentgena. Jaz sem bil tisti zločinec, ki je sestre silil v posojilo, in zato čutim odgovornost. Ko so se sestre odločile, da ga kupijo, sem povdaril: Toda za bolnico, ne za mene; če ga mislite kupiti meni na ljubo, potem ga ne kupujmo!

Nekoč sem Vam opisal moje pojmovanje službe misijonskega zdravnika. Povedal sem Vam, da sem šel v misijone stvaren — ne sanjač. Biti je treba hladen in preračunljiv, spoprijazniti se z dejanskim položajem. Ko prideš v nov delokrog, ga je treba skrbno opazovati in se mu prilagoditi. Če kaj ne najdeš v redu ali zadovoljivo, boš lahko spremnil in uredil po svoje — toda previdno, v potrpljenju, ne prehitro. Meni se je v dobrem letu posrečilo mnogo več kot sem upal — saj smo z novim rentgenom začeli največjo rano tej lepi ustanovi, kateri le še malo manjka. Imamo lepo urejeno operacijsko dvorano, nov laboratorij in sedaj še rentgen. Tudi še sedaj ne bom rekel: dovolj je, počivajmo; tega zdravnik nikdar storiti ne sme. So me že vprašali: Kaj pa sedaj na vrsto pride?

V denarnih težavah oz. v dolgovi smo. Vi ste nam mojo prošnjo začeli akcijo za Rentgenski sklad. Pravite, da lepo napreduje, in omenjate posamezne primere. Predobro poznam okoliščine med vami, saj sem na svoji koži preizkusil življenje begunca in novonaseljenca. Poznam skrbi in težave naših ljudi. Od nikogar ne vzemite daru, če ni prostovoljen in od srca. Od nikogar ne vzemite, če bi radi tega moral čutiti tudi le malo pomanjkanja. Od nikogar ne vzemite, če ga skrbi, da bo rentgen kupoval komunistom. Mi smo kupili aparat za bolnišnico. Nad Kino je strašna nevihta. Te ni kriv kitajski narod. Kmalu se bo zavesa potegnila preko vse Kine, narod pa bo še bolj trpel kot danes trpi in pomoči potreboval še bolj kot včeraj. Katoliška Cerkev ima že lepo število pripadnikov, ki bodo morali živeti v novem okolju. Ali naj jih v nesreči na cedilu pusti, ali naj Cerkev neha živeti zanje? Naj se zgodi karkoli, rentgen bo lahko služil samo bolnikom in ne oblastnikom!!! Ali je bolnik kriv nesreče, ki pride nad narod? Sam tozadevno nisem imel niti enega pomisleka, prav tako ne naše vrle sestre, posebno pa naš mons. Kerec, ki je vse storil, da smo dobili posojilo! Bolnišnica je bila zidana z velikimi žrtvami

Obe dve spodnji sliki sta posneta v Kunmingu, kjer so naši misijonarji nabavili rentgen za bolnico v čaotungu. Slika levo nam kaže na značilnih kitajskih "kočijah", ki so vanje vpreženi — ljudje, ne konji, in ki so na Daljnem Vzhodu splošno v rabi, v ospredju s. prednico Konstantino, zadaj pa prodajalca rentgena. Vračata se od podpisane pogodbe, kjer je s. prednica rentgen plačala — z izposojenim denarjem... Dr. Janeža ni na sliki, kakor ga sploh na malokateri najdemo, kajti on je namreč tisti znameniti fotograf, ki vse te slike posname. Slika tu spodaj pa kaže, kako ne-sejo stojalo rentgena.

Dobro utrjena starodavna misijonska postaja v Tavanze, ki so jo pred kratkim obiskali naši čaotunški misijonarji

to je res, toda še bolj važna je kvaliteta bolnišnice, ne pa metri zidovja, ki je samo za oči. Zidovja tudi na Kitajskem ne manjka, bolnišnic pa ni in še premnogi brez pomoči umirajo. Če so naši misijonarji zgradili bolnišnico, potem je njih dolžnost, da tudi skrbе za kakovost svoje ustanove. Kot zdravnik te bolnišnice čutim odgovornost za njen napredek, pa ne samo kot zdravnik, ampak tudi kot sorojak misijonarjev, ki so jo zgradili. Dames tu vsak Kitajec ve, da smo Slovenci, in se mi zdi, da zahteva tako vodilo pri našem delu ne samo naša misijonska dolžnost, temveč tudi narodni ponos, ki naj ne ostane le pri besedah, praznih demagoških besedah, ampak naj se pokaže tudi v dejanju, v dejstvih. Že danes tu vsakdo ve, da so Slovenci gradili bolnišnico, in kdorkoli se bo kdaj v njej zdravil ali bo delal, bo zvedel resnico: Slovenci so bolnišnico zgradili!

Ko sem hodil po svetu, sem povsod videl, kako raznim ustanovam dežuje pomoč iz domovine! Nam je ta pomoč onemogočena, čeprav je tam na tisoče tistih, ki bi velikodušno priskočili na pomoč! Dobro poznam številne naše izseljence po svetu — novonaseljence skoraj vse — in dobro vem, da je med njimi mnogo za misijone navdušenih src! Ker vem, kakšni so, sem se obrnil na Vas s prošnjo za akcijo in sem prepričan, da bo uspela. Upanje me ni varalo. Mislim, da ne Vi ne kdo drugi ne bo dvomil v poštene namene te akcije! Zase ne bomo nikdar prosili! Ko sva bila s sr. prednico v Kunmingu, si ves čas kljub obilici trgovin in slaščic nisva niti enkrat privoščila enega bonbončka ali

priboljška! Raje bomo lačni, če bo treba, samo da bomo uspešno lahko nadaljevali z delom! Poročila iz rdečih delov so povsod enaka. Da se delati, toda denarne težave!!!

Naj se že danes lepo v imenu nas vseh zahvalim za začeto akcijo Vam in vsem, ki so slišali glas ter se odzvali. Prosim Vas tole: Kadar boste akcijo zaključili, mi sporočite imena vseh darovalcev, ker bomo v rentgenski oddelek obesili seznam tistih, ki so bolnišnici aparat kupili. Ta teden bo mons. Kerec blagoslovil novi aparat. Vsako leto ta dan bomo imeli za naše dobrotnike sv. mašo v naši cerkvi. Bog jim povrni!

Rdeči se približujejo naglo. Smo mirni! Morda bomo Božič še normalno preživeli. Pravite, da se nekateri zanimajo, kaj bom napravil v primeru rdeče zasedbe... Vaše mnenje je v skladu z mojim in bom tako storil kot Vi tolmačite. Ko sem odhajal, sem dobro vedel, kam odhajam!!! Morda bo meni kot civilistu lažje kaj storiti v korist stvari. Bomo videli, kaj bo čas prinesel.

Prosim Vas, zahvalite se v "Katoliških misijonih" gospodu župniku Demšarju v Avstriji; mnogo skrbi za nas in nam je že večkrat poslal kirurške igle, več novih medicinskih knjig in drugo! Tudi Francki šuštaršič iz Kanade se zahvalim za poslane igle! Lepa hvala vikarici sr. Amabilis iz Francije za mnoge potrebne in koristne stvari! Prav tako še mnogim drugim neimenovanim! Vsem tem in vsem Slovencem: Srečno novo leto!

Čaotung, 26. XI. 1949.

DR. JANEŽ

Na Janeža mislim

Paul Claudelova umetnost je edinstvena morda prav zato, ker jo zna ta veliki katoliški gigant peresa ven in ven odevati z močno veličastnim plaščem univerzalnosti. V tem pa se tudi že kar očitno izkazuje bistvo katoliškega umetnika: živeti kot katoličan, po jedru te besede, z vesoljno zemljo. Pred prvo vojno ga je pot zanesla v Kino. Ni šel misijonarit tja; bil je francoski diplomat. Bral pa sem oni dan, da je v prostih urah bogato obiskoval misijonarje vseh narodnosti in se zaglabljal v poslanstvo njih dela. Nekaj mesecev menda je bil tam.

Malenkost... Ena izmed mnogih, ki gredo mimo. Skoraj ni vredno govoriti o njih. Kaj nam Paul Claudel in kaj to, da je mimo svojega diplomatskega posla v Peipingu še k misijonarjem zahajal v obisk! Nič, res, prav nič, da bi ne bil prav Claudel, ki je v pismu prijatelju Jean Jacques Riviéreu iz Kine v Pariz zaklical:

"Tu živim rumeno!"

V najboljšem smislu. Hoče reči: s Kitajci — po kitajsko.

Mož je skoraj trideset let nosil v žepu dramo, ki jo je nazval "Partage de Midi — Zlom Poldneva". Bore malo jih je bilo, ki so vedeli zanjo. Lani so jo uprizorili v Parizu. In je tista znana pariška zavedna masonska literarna kritika, ki nikoli ni opustila trenutka, da bi ne bila jedka do vsega, kar je versko, katoliško še posebe, stisnila rep med noge in samo zajecljala kot otrok pred božičnim drevescem: "Claudelova umetnost je pri svojih šestdesetih letih bolj sveža in bolj mladostna kot vse, kar nam je dal do zdaj! Claudel je čarovnik! Claudel preseneča!..."

Spet ena tako mimogrede.

Res, tako bi bilo, da bi Claudel ne zaklical že pred prvo vojno iz Kine: "Tu živim rumeno!..." in pa da bi svojega "Zloma Poldneva" z vsemi tremi dejanji ne postavil, pomislite, prav v — Kino!...

Zaradi eksotike? Za privlačnost? Bogme, pravi umetnik ni tako poceni!

Zaradi univerzalnosti pač! Zaradi odgovornosti do svojega umetniškega poslanstva, ki je v bistvu nekaj univerzalnega. Ker ve da more izpeti to, kar v njem je, samo iz kontinenta na kontinent, od oceana na ocean, od poldneva v poldne, ker je vse v njem dan in večera ne pozna, ker mu sonce nikoli ne zaide in so mu zvezde samo obstet božje glorijske. Pa še zato morda, ker čuti Boga nič manj v Franciji kot v Kini, res, morda tam, kjer srečuje milijone, ki nevedni tavajo in

po Njem hrepene, še bolj, kot pa v onemoglo popačeni Evropi, kjer se človek od Njega odvrta ali pa Ga celo bije v obraz. Svojemu dramskemu junaku — Méša ga imenuje — da najti Luč prav v Shang-ha-ju.

* * *

Tole in takšno mi hodi v misel, ko prebiram že skoraj leto dni Janeževa pisma. Ne da bi Janeža s Claudelom primerjal. Dvakrat neumno bi to bilo, saj ni naš doktor ne pesnik, ne diplomat. Neka podobnost pa je vendarle med njima. Podobnost v njuni katoliški širini, univerzalnosti.

Ali ni gnala našega Janeža prav katoliška univerzalnost, ki je univerzalnost ljubezni, v Kino, kakor je prav ista gnala vélikega božjega pevca Claudela, da je na Kitajskem "živel rumeno", da je junaka svoje drame postavil v Kino?!

Janež je v Kini več kot mimogrede. Bogastva si tam s svojim "mesarskim poslom" — (brez zamere, ampak tako je svojo zdravniško obrt sam nazval, ko naju je argentinska ladja vodila čez ekvator; kateri so bili z nama, naj potrdijo!) — prav gotovo ne bo nabral. Prej revščino, da ne pomislim na vse drugo neugodno, kar razbiram med vrsticami njegovih pisem.

Dobro se spominjam tiste ekvatorske noči, ko sva z Janežem slonela ob boku belega "Buenos Airesa". Teden dni ali kaj, odkar smo se v jesenski megli odtrgali od umazane Genove. Janež se nikoli ni postavljajl s kakšnim astronomskim znanjem. Pa sem tisto noč spoznal, da je na nebu skoraj doma. Če bi mi iz svoje zdravniške vede pravil ne vem kaj vse, ne poslušal bi ga tako verno, kot sem strmel v njegovo zvezdno povest. Sredi oceana, na zibajoči se ladji so zvezde res nekaj čudovitega. Zdi se, da se pripogibajo, da toneju v morju, pa se spet dvigajo in plavajo nazaj na firmament. Pa ne mislite, da je bilo to kakšno romantično sanjarjenje! Presneto malo romantike, iti takole s culo iz Evrope kot številka v Argentino, kjer boš menda spet lahko človek, če boš hotel... Ne vem, katero ozvezdje je že bilo, ki ga je iskal, pa ne našel.

"Vidiš, ker smo čez ekvator! Teh zvezd ne poznam več..."

Ob tistem, da smo čez ekvator, sem v njegovem glasu zaznal nekaj kot bolečino, kot grenko spoznanje. Ne verjamem, da se mu je stožilo po domu. Saj če je človek nekaj let že proč, kot smo vsi takrat bili, ga prav na redke čase objame mehko domotožja. Misli že, misli, na dom, ampak brez solza, po moško, bolj razumsko kot s srcem. Nekaj drugega je bilo, kar je utripalo v njegovi besedi.

"Ja, fant moj, Evropa je za nami. Druge zvezde nam zdaj kažejo pot..."

Vse do zdaj sem poznal Janeža kot veseliga človeka, včasih za spoznanje pikro vbadljivega. Tale težka resnost njegova zdajle pa mi je odkrila v njem vse več kot zgolj rojaka, prijatelja s pota čez morje, zdravnika, ki so ga vsi radi imeli.

"Se vam toži po Evropi, doktor?"

Pogledal me je, potem pa se je obrnil, se naslonil čez ograjo in dolgo, ne da bi odgovoril, gledal v belo grebenasto peno, ki jo je lizal lađijski bok. Čez čas je skoraj dahnil, kot da ne ve več, kako še vedno slonim ob njem:

"Evropa je bolna. Težko zdravniku, ki bi jo zdravil. Mislim, da ga še ni. Mene tam prav res nič več ne veseli. Zato sem jo usekal iz Koroške v Rim brž, ko se je dalo. Ni mi žal. Človeku se slednjič zagabi, kar tam gleda. Vse je samo denar, vse samo dobiček. Še kolajno ti bodo dali, če boš znal brata spretno opehariti. Ljubezni ni... To je strup, ki žre kot rak. Če hočeš pošteno delati, pravijo, da si goljuf; če goljufaš, te imajo za poštenjaka. Mene so držali za norca, če sem nagnal žensko, ki me je prišla prosit, naj bi ji splavil, nazaj v barako..."

Kar v neko sveto ihto so vrele besede iz njega.

"Kaj sem zato študiral za zdravnika, da bi ubijal?..."

In ni rekel nobene več.

Vedel sem že dokaj prej, da ga vleče v Kino. V Rimu že, tisto jesensko popoldne, ko sva s ploščadi misijonske hiše na Pompeo Magno gledala v zlato rožni križ na šentpeterski kupoli, smo se menili o tem. Potem je nekako kar utihnilo. V tisti prašni sopari na Saavedri, kjer smo v prvih mesecih našega argentinskega življenja gradili lične bajtice, sam Bog vedi za koga, mi je nekoč zaupal, da so strašne težave z vizumi. No, pa je tudi to minilo, in resnično žal mi je, da mi niso povedali, kdaj bo odšel. Rad bi mu stisnil roko ob odhodu.

Ko sem takole mislil sam pri sebi, kaj ga je zaprav gnalo tja na vzhod, med milijonske Kitajce, sem se spomnil na tisto ekvatorsko noč pod oceanskimi zvezdami, na njegove tožne, pa tako strahotno resnične besede o bolni Evropi. In če sem umoval naprej, kaj bi mu ta pot utegnila koristiti, sem spoznal, da k bogastvu in slavi in zemski sreči prav zares, da ne!

"Ljubezni ni..." mi je dejal na brodu.

Kot zdravnik je to čutil bolj trdno od nas. In je šel, sem sklenil sam pri sebi, ker je v Kitajcu spoznal brata, ker je živel iz

evangelija, ker je živel in hoče živeti — ljubezni, iz katoliške vesoljne ljubezni, ki se v svoji iznajdljivosti hoče razdajati prav tam, kjer je najbolj manjka.

Claudel da svojemu junaku v "Zlomu Pol dneva" živeti, doživeti Luč in umreti presijaj ves od nje — v Kini.

Kaj pravite, nam bo Janež napisal kdaj dramo o Kitajski?

Mislim, da ne. Ni nagnjen k pijači poeziji in dramatike.

Pa vendar — upam si trditi in zapisati — tudi naš Janež piše visoko dramo, katere dejanje se prav tako, kot v Claudelovi, odvija v Kini. Dramo prvega slovenskega misijonskega zdravnika, kjer je sam hkrati pesnik, režiser in prvi igralec. Le s to razliko od Claudela, da ne da svojemu junaku še doživeti rojstvo Luči v Shang-haju, marveč je sam tisti, ki od Luči gnan prinaša kot tisoči drugih neimenovanih junakov, Luč prav v Shang-hai, ko zapušča brod.

Mi Slovenci smo strašno ponosni na svoje junake. Na vso žalost pa se nevedno spominjamo samo tistih, ki so se že umaknili onstran. Pozabljam, da jih je živih vse polno med nami, ki jih ali ne znamo, ali pa nočemo videti. Če pa jih že vidimo, jim prav gotovo iz bolnega strahu, da bi naša glorijska ne bila na škodi, junaštva ne priznamo.

Pa so drugi, večji in silnejši narodi, ki dajejo hrupno hvalo že navadnemu rekordu v boks, ki svoje avtomobilске dirkače kujejo v zvezde, in ki dan na dan po cele strani v časopisju in revijah posvečajo razporokam filmskih zvezd.

Kaj ko bi enkrat jenjali vsaj mi z zagledanostjo v tuje žive junake, pa bi rajši v svojih vrstah poiskali nekatere takšne krepkejške kalibre, o katerih bi bilo vredno, da bi se jih vsaj od časa do časa spomnili, vsaj s peresom po naših časopisih, če že drugače ne. Kak boren "homenaje", kak bežen "acte de adhesión", če ne več. Ali bodo morali res vedno samo "Katoliški misijoni" trobentati o njih.

Zdi se mi, da bi se tudi v teh stvarih utegnila pokazati naša zrelost in kultura! Pa me kar boli, če takole, kadar pogovor nanese na naše Janeže, Kerece, Poderžaje, Kopače, Wolbanke, Jerebe in drugi deset in deset, še vedno tolikrat čujem vên in ven isto, že naravnost dolgočasno zabavljanje:

"Kaj jih ni škoda? Kaj bi ne mogli biti z nami in za svoje rojake delati? Zdaj so pa za narod izgubljeni..."

Ali bom moral res Janežu samemu verjeti, ko mi je nekoč dejal:

"Kranjci res ne vemo, kaj hočemo..."

MIKLAVŽ TRPOTEC

Moj prvi obisk u budistično pagodo

Misionarji, svetovni popotniki, raziskovalci dežela soglasno trdijo, da vsa ljudstva po širnem svetu vsaj v neko višje Bitje verujejo, kateremu tudi na viden način izkazujejo zunanje češčenje. Torej je versko čustvo človeka nekaj splošnega, nekaj človeku naravnega. Kaj torej čudnega, če srečamo ljudi z močnimi verskimi čustvi tudi tam v Afriki, Oceaniji ali Notranji Kitajski, kjer so ljudje povečini še sami pogani! Očividno se pa misionarji in drugi očividci čudijo zunanjemu izrazu verskega čustva in nizkemu pojmovanju o Višji sili pri ljudeh, ki jih še ogrinja senca poganstva. In v takšnem poganskem okolju sem se znašel tudi jaz, ko me je Previdnost konec l. 1947 kot bogoslovca pripeljala v južnozpadno kitajsko provinco Yunnan. Res je, da sulpic. semenišče v Kunmingu (glavno mesto Yunnana), kamor sem že prve dni po prihodu vstopil, nima prav nič poganškega na sebi, ampak je nasprotno prav vzorno katoliško semenišče, vendar pa mi je bila v času bivanja v tem semenišču dana tudi priložnost, se vsaj nekoliko seznaniti s kitajskim poganškim svetom. Red v semenišču namreč predpisuje semeniščnikom vsako sredo daljši sprehod v bližnjo okolico. Že prvi sprehod s kitajskimi bogoslovci mi je nudil veliko zanimivega o prevladujoči veri tukajšnjega prebivalstva t. j. o budizmu.

Korake smo usmerili v bližnje gore k budističnim pagodam. V četrť ure smo bili že izven mesta in našim očem se je odprla prostrana ravan z značilnimi rižnimi polji. Nisem se dosti menil za zvedave kitajske obraze, ki so, srečajoč nas na poti, zlasti mene kot belokožca radovedno ogledovali. Mene je namreč gnala druga radovednost: ogledati si eno znamenitejših budističnih pagod v okolici Kunminga. Svoje zanimanje za stvar sem kitajskim bogoslovcem že kar na poti izražal z raznimi vprašanji. Med drugim sem tudi vprašal, če je mogoče, da mi že zdaj oddaleč pokažejo kako pagodo. Malo sem bil začuden, ko mi eden od bogoslovcev odgovori, da pagoda, četudi stoji na gorah, ni mogoče prej videti, kot na licu mesta, ker so skrite med drevjem v gorskih globelih. V tem oziru torej pagode prav malo sličejo našim slovenskim cerkvam, ki stoji na vrh gričev in holmov, da jih je videti daleč naokrog. Zares, naj sem še tako bistro motril v bližnje gole hribe, nikjer nisem mogel opaziti kake stavbe ali kaj podobnega. Le tu in tam so enoličnost golote motili redko posejani šopi dreves. "Potrpljenje torej, vse ob svojem času!" S

tem geslom v mislih sem pogumno nadaljeval pot z dobrodušnimi Kitajci. Kmalu smo prišli do podnožja gora. Dobri dve uri smo se nato potili po kamnitih gorskih stezah, medtem malo počivali ter se ozirali na izgublajoče se mesto Kunming. Slednjič smo zavili v neko gorsko kotanjo, zaraslo s košatimi evkaliptusi in vitkimi cipresami. Še par vzponov in stali smo v senci starodavnih dreves (spomnil sem se na veličastne lipe pred slovenskimi cerkvami) pred veliko pol marmornato in pol leseno budistično pagodo. Najprej sem občudoval velikanski umetno izdelan vhod, nad katerim je stalo zapisano ime pagode ("Tretja nebesa") z velikimi kitajskimi zlatimi črkami. Pri vstopu v predvor nas je pozdravil velik lesen kip Bude. Bil je prav takšen, kakršnega sem včasih v domovini gledal naslikanega: debela glava s širokimi smejočimi se usti in velikanski trebuh med razkremenimi nogami. Nisem se dolgo zadrževal pri tem "stricu", ker me je radovednost gnala v notranjost pagode. Še predno sem vstopil v mračno notranjost, sem že začutil značilni vonj kitajskega kadila, kar mi je dalo vedeti, da verni budisti ravno zdaj zažigajo svojemu Budi. Pri vstopu v Budino "svetišče" sem res opazil dve Kitajki, ki sta z obema rokama držali prižgane kadilne paličice ter se globoko priklanjale velikanskemu pozlačenemu kipu Bude. Obstal sem ter strme motril njih ceremonije. Pogled mi je nato ušel na pozlačen Budov kip. Bil je to naravnost pošastna postava: pogled strašno divji, nasmeh satanski, v rokah korobač, pred njim na oltarju prižganih nebroj kadilnih paličic, nad glavo pa svetiljka na olje, kot pri nas večna lučka pred Najsvetjšim. No, sem si mislil, pred to pošastjo verni budisti pač lahko molijo in se priklanjajo, saj jih mora k temu že sam strah priganjati. Množica okroglih slamnatih klečalnikov, razpostavljenih vse naokrog, je dokazovala, da ima ta Budov kip mnogo častilcev. To še ni vse. Ko sem se po nekaj minutah privadil temačni notranjosti te pagode, sem bil kar nekoliko iznenaden, videč krog in krog trojne galerije kipov iz gline ali lesa, predstavljajoč Kitajce v vseh mogočih in nemogočih držah, z vsemi mogočimi obrazi. Eni nasmejani, razigrani, odločni, s smelim zrenjem, drugi jokajoči, grozeči, s satanskim pogledom itd. Dalje postave: velike, srednje, majhne; debeluh, suhci, plešasti in z dolgimi lasmi, vsi pa prav pisano pobarvani. Škoda, da nisem imel fotografskega aparata. Tokrat

sem vsekakor nekaj novega videl. Vprašal sem seveda bogoslovce, kaj naj vse to pomeni. Takoj so mi postregli z odgovori: Ti kipi predstavljajo okoliščine posmrtnega življenja in stanje slehernega človega na drugem svetu, kakor uči budizem. Debeli trebuh in smejoči se obrazi pomenijo posmrtno srečo pravičnih, mršavi in emerikavi pa onostransko prokletstvo. Zares konkretne postavbe, in za yunanske Kitajce prav primerne in dostopne, saj ti ljudje na splošno težko pridejo do kakih odmišljenih pojmov, podobno kot Judje v stari zavezi. V mislih sem se prav čudil neverjetno bujni domišljiji budistov in kako more človeška pamet priti do takšne mere nesmiselnih tvorb. Precej časa smo si ogledovali to "kiparsko razstavo", zraven pa se o tem in onem na tiho pomenkovali. Ves ta čas pa so prihajali v pagodo verni budisti, zažigali kadilo ter se vsakemu kipu posebej globoko priklanjali. Bolj ko je bil malik strašen na pogled, tem globokejši so bili pokloni.

O, da bi ti ljudje vse to izražanje spoštovanja in vdanosti Budi, "izkazovali pravemu Bogu!" če bo božja volja, kako težka, pa vendar lepa naloga me v nekaj letih čaka na Kitajskem. V teh in podobnih mislih sem sledil bogoslovcem, ki so se malikov že nagledali in zavili v stranski predel pagode. Podobno kot v srednjem delu nam je tudi

tukaj najprej vzbudil pozornost velik pozlačen malik. Ta pa je bil obdan z velikimi steklenimi stenami, in bil tako zavarovan, da bi poželjivost po zlatu obiskovalcem ne napravila "dolgi prstov". Po mnenju mojih sopotnikov je ta malik največja dragocenost v daljni okolici Kunminga. Noč in dan ga eden od tukajšnjih boncev straži. Budisti se torej dobro zavedajo, da je božanstvu treba izročiti najboljše. Zanimale so me pa tudi vzdolž sten razobešene podobe na papirusu. Vsaka je predstavljala kak presunljiv prizor iz posmrtni sodbe ali mučenja hudobnih in zavrženih ljudi. Bili so prizori, katerih je zmožna le bujna budistična fantazija. Zgodi pojem budistov o posmrtnem življenju je vse, kakor podoben krščanskemu, le da si vse to preveč otročje in konkretno predstavljajo.

Tako sta nam minili kar dve uri v tem budističnem vzdušju. Dovolj za en dan! Zapustili smo pagodo ter se umaknili v prosto naravo med nizko grmičevje. Tam smo pospravili s seboj prineseno okrepčilo, se malo razgledali in razvedrili. Nato pa je vsak vzel v roke rožni venec ali "Parvum officium B. M. V." Tako smo tega dne tudi mi po vzpodbudnih zgledih vernih budistov v pagodi in ob brnenju budističnega gonga dali dostojno čast našemu pravemu Bogu.

ANDREJ JERMAN OM

DVE PISMI IZ ČRNE AFRIKE

Irebu, 4. marca 1949.

Tu v Irebu sem od vsega osebja te postaje edino še jaz ostal. Oba očeta misijonarja sta namreč tudi odšla na dopust v Evropo, zadnji pred dvema tednoma. Ker je ta poslednji tudi vojaški kurat v tukajšnjem vojaškem taborišču, je pod vojaško komando in je moral nastopiti svoj dopust (po enajstih letih) v od poveljstva določenem času, brez ozira na potrebe misijonske postaje. Pričakujemo, da se v aprilu vrne prvi misijonar iz Evrope, ker v tem času njegov dopust poteče. Zaenkrat je tu en misijonar iz Beleba, pozneje bo tega nadomestil nek mlad misijonar iz Bikora in morda tudi naš monsignor, ki je pa že tako preobremenjen. So pač težave, če ni dovolj delavcev. Sicer nam letos obetajo precejšen dotok novih misijonarjev. Konec lanskega leta smo imeli namreč kanonično vizitacijo, ki jo je pri nas in pri naših usmiljenkah izvršil preč. g. Genoud, ravnatelj usmiljenk belgijske province. Prepričal se je, da je sedanje število misijonarjev kakor tudi sester za uspešno misijonsko delo res nezadostno.

VISOKI OBISK

G. Genoud je prispel sem v Irebu 6. minulega decembra in sicer v našem motornem čolnu iz Lukolele. Enajst ur take vožnje je razmeroma mnogo za potnika, ki ni vajen tukajšnjega podnebja. Slovesen sprejem, ki ga je bil deležen naš odlični gost na tukajšnji misijonski postaji, mu je bil v povračilo za težave prestane vožnje. Dve pirogi, okinčani z zelenjem, in v vsaki dvanajstotica praznično opravljenih veslačev, z zastavicami na koncu vesel, v taktu pesmi veslajoč sta šli en kilometer daleč motornemu čolnu naproti. Bili so to gojenci misijonske šole. Pirogi sta sprejeli medse motorni čoln in se tako pevajoč in vzklikajoč bližali misijonski postaji. Misijonska postaja stoji prav blizu vode, ki je na tem mestu tudi dovolj široka, da je motorni čoln mogel, po vnaprej danih navodilih, zarisati velik vprašaj na vodi, preden je temu vprašanju postavil na obrežju piko s tem, da je pristal. Tako je prihajajoči gost imel lep pogled s čolna na misijonsko postajo in vso množico, ki ga je tam pričakovala. Bili so tu

zbrani vsi šolarji naše šole z domačim učiteljstvom ter tudi deklice, ki so jih pripeljale usmiljenke. Ko so utihnili zvoki dobrodošlice in je bilo tudi pozdravljanja konec, smo se vsi podali v stopu po dovolj širokih potih preko misijona v cerkev, kjer so pevci-šolarji takoj zasedli svoja mesta na koru in med kratkim opraviлом v zahvalo odlično zapeli pod vodstvom sestre prednice umetni Magnificat. Med tem se je zvečerilo in g. Genoud je stopil na prvi kratki obisk k sestram misijonarkam.

KRŠČEVANJE

Tiste dni je g. vizitator imel tudi priliko krščevati. Bližal se je namreč že sklep šolskega leta in dvajset učencev naše šole je bilo dovolj pripravljenih na sv. krst. Z očetom misijonarjem sta krstila vsak polovico. Seveda je bil to za našega gosta izreden dogodek. Ko je te novokrščence po končanem opraviłu v cerkvi o. misijonar v svoji pisarni vpisoval v krstno knjigo in jim nato delil podobice ter vsakemu tudi po en rožni venec, je g. vizitator te srečne in pod črno kožo ta hip vse bele duše, s svojim filmskim aparatom "streljal", da jih za spomin in misijonsko propagando ponese v domovino.

Na naši osrednji postaji v Bikoru je bilo o božiču 180 svetih krstov. V tem času je bil g. Genoud tudi že tam in je bila njegova pomoč pri krščevanju zelo dobrodošla. Na tej misijonski postaji imajo letos 350 šolarjev v "šolskem središču" pa, ki spada tudi pod Bikoro in o katerem sem vam že nekoč poročal, je letos vpisanih 250 učencev. Misijonar, kateremu je poverjena skrb za tamkajšnje šole, mora torej nadzirati in delati pri vzgoji 600 črnih paglavcev, katerih nekateri v zadnjih razredih so včasih že dorasli mladeniči, godni za ženitev.

KAJ JEDO NAŠI ŠOLARJI?

Navadno je večina gojencev misijonske šole tudi v internatu, to je, da so nastanjeni na misijonski postaji in se v času šolanja pripravljajo na sv. krst. Za vse te stotine vedno lačnih ust je pa tudi treba preskrbeti vedno sproti dovolj hrane, kar ni najlažja zadeva v vzdrževanju misijonske šole. Po končanem pouku, tik pred poldnevom, je vsak dan delitev "sikwanga", to je nekaj podobnega kranjskim žgancem. Vendar so ti "žganci" bolj trdi in tehta posamezen okoli enega kilograma. To je glavna hrana naših črncev sploh. Za tem pridejo ribe, sveže in okajene oziroma posušene. Riž zelo papričiran in pripravljen s palmovim oljem, tako da je ves rdeč, je praznična hrana. Sadja

menda ne uživajo posebno mnogo, ker jih ni skrb, da bi si vzgojili primerne sadnega drevja. Okrog misijonskih postaj pa je tudi težko kaj gor spraviti, ker šolska mladina ničesar ne pusti dozoreti. Z bananami je dobro, ker nikoli ne dozori na mestu. V danem času jih je namreč treba "vkletiti", to je odrezati grozd, ki vsebuje po več stotin banan, če je dobro razvit, ter ga obesiti n. pr. v shrambo za jedila, kjer prvotno popolnoma zelene banane začenjajo po nekaj dneh polagoma rumeneti in postanejo dobre za uživanje.

POTOVANJE

Kot navadno, smo v januarju imeli v Bikoru letne duhovne vaje za en del osebja naše prefekture.

Dan po duhovnih vajah je br. Marcel moral v Coquilhatville, 5 kilometrov severno od ekvatorja, da si oskrbi zdravniške papirje, potrebne za pot v Evropo, kamor je odšel na zaslužen oddih, s katerega pa se kmalu vrne. Jaz sem pa bil povabljen, da grem z bratom Andrejem in očetom Julijem v nasprotno smer, na njih postajo Bokongo, 50 kilometrov v notranjost, med Pigmejce. Pridružil se nam je še pravkar v Lukolelo došli mlad misijonar. Bili smo torej štirje, ki smo se na nek način vkrcali na "avto" očeta Julija. Treba je videti to vozilo, ker z opisovanjem bi mu gotovo krivico storil. Menda je to nekdanji Ford, morda še iz prejšnjega stoletja. Bil je nekoč štirisedežen, jaz in brat Andrej sva pa sedela ali bolj prav čepela na vsem, kar je bilo treba v Bikoru naložiti. Vedeti je treba, da smo imeli tudi streho nad — hrbti. S precejšnjim hruščem je le šlo nekam naprej. Mislim, da bi bila taka vožnja po evropskih ali ameriških velemedstih zelo uspešna misijonska propaganda. Škoda, da nismo bili filmani. Ko smo prišli v področje slonov, smo šele čutili, kaj se pravi. Sloni namreč puščajo "prstne odtise" v obliki precejšnjih jam, koder se prikažejo. Tako smo tudi z našim avtom morali preko teh odtisov. Treba je bilo od časa od časa postati in br. Andrej je vselej ob taki priliki spretno našel pot na trda tla, da se prepriča, če imamo še vsa štiri kolesa pod seboj. Vozili smo se skozi mnogo vasi, ker je tukaj dežela precej obljudena. Ljudje že poznajo glas o. misijonarja odnosno ropot njegovega avta, zato nas je nadebudna gola mladež vselej pričakovala ob straneh ceste in ne redko jih je bilo treba poditi, ker so se obešali ob straneh ali zadaj na vozilo. Vendar smo brez hujšega vendar prišli na cilj — na misijonsko postajo v pragozdu med Pigmejci.

VESELJE IN ŽALOST V MISIJONARJEVI DRUŽINI

Irebu, na god vseh svetnikov 1949

Zadnjikrat sem Vam pisal v februarju ali marcu enkrat. Dolga in neopravičljiva zamuda... Sporočil sem Vam takrat, da je brat Marcel odšel na dopust v Evropo. Okoli Velike noči je bil približno dva meseca v Trstu pri domačih ter se preko Pariza vrnil v Belgijo. Kakor je z letalom odšel iz Konga, tako se je tudi vrnil in 11. oktobra srečno pristal na letališču v Léopoldvillu. Štiri dni nato je že bil na svojem novem mestu v prefekturi, to je v Yumbi-ju, kjer ga čaka zidanje. Misijon Yumbi postane skoro samostojna misijonska postaja, nima pa še trajnih zgradb. Marcelova naloga bo torej, da kot že skušen stavbenik, vaje tukajšnjih razmer. pozida potrebna misijonska poslopja iz trajnega materiala.

V naši domači družini smo doživeli nenadno izgubo, ko je ljubi Bog poklical k sebi našo sestro, šolsko sestro Justo. Umrla je v tržaški mestni bolnišnici 24. avgusta. Bila je operirana 17. ponoči. Par dni je kazalo, da se bo izvlekla, kot se je večkrat preje. Pozneje se je obrnilo na slabše, tako da je po tihem, mirno prenašanem trpljenju izdihnila. Priporočam jo v molitev.

Pri nas gre misijonsko delo svojo normalno pot, ker ima naša postaja sedaj stalno osebje. Konec preteklega julija smo sprejeli med se novodošlega misijonarja. Pred dobrim mesecem se je pa vrnil s svojega dopusta eden prejšnjih tukajšnjih misijonarjev. Prefektura je dobila letos še drugega mladega misijonarja, ki je nameščen v Yumbi-ju. Ker se je pa žal moral eden vrniti v Evropo, naše število nikakor še ni polno. Za vedno obilnejše delo bi bilo treba vedno novih misijonskih moči. Tukaj moremo, hvala Bogu, vsaj še mirno delovati.

V tem zgornjem delu prefektore je naš monsignor prefekt v preteklem maju in juniju birmoval; pri nas je bilo 18 birmancev. Novorojenim katoliških staršev se radi reda in če ni sile, deli sv. krst vsako nedeljo v naši cerkvi. V tukajšnji bolnišnici za domačine je tudi porodnišnica, zato skoro ni nedelje brez krščenjanja. Šolarji-katehumeni bodo pa o Božiču prišli na vrsto.

PRAZNIKI V MISIJONIH

Tu je navada, da se misijonska nedelja praznuje obenem s praznikom Kristusa Kralja. Ker je skoro potem god Vseh svetnikov in spomin vernih duš, so naši zamorci povabljeni, tudi oni iz oddaljenega zaledja, da prejmejo sv. zakramente. Tako se zbere pre-

cej ljudi za praznik Kristusa Kralja, zlasti še ker je v neposredni bližini misijona veliko vojaško taborišče, kjer z vojaki živijo tudi njih družine. Predstojnik našega misijona je obenem tudi vojaški kaplan za to zamorsko vojašnico, kjer ima v resnici veliko dela. Vojaki prihajajo sem iz vseh delov Konga in so zelo različnih plemen, jezikov in verstev. Največ je seveda še poganov, precej je tudi protestantov med njimi. Misijonar se predvsem najprej zanima za katoličane in katehume, kateri so se začeli učiti katekizma v domačem misijonu. Vojak-katehist ima zanje reden pouk na misijonu. Včasih ostanejo tu dovolj časa, da so izprašani in krščeni.

Na praznik Kristusa Kralja je pri slovesni sv. maši streglo deset vojakov-katoličanov. Sploh se služba božja pri nas zelo lepo opravlja, morda lepše, kot v marsikateri podeželski župniji v Evropi. Imamo zlasti lepo petje po zaslugi sestre predstojnice treh usmiljenk, ki delujejo na misijonu. To nedeljo smo imeli tudi celodnevno čiščenje Najsvetejšega, ki je poteklo zelo lepo v veliko zadoščenje vsem. S slovesnim večernim blagoslovom je bil zaključen dan obilnih molitev za različne namene in pereče potrebe doma in drugod, ki jih je nakazoval sproti misijonar. Povdaril je zlasti, da je čas urediti enkrat toliko neurejenih zakonov med njimi. Zakonsko življenje, skrajno zamotana stvar teh ljudi.

BR. KAREL KERŠEVAN C. M.

PREBERI TO

Mnogi misijonarji v svojih pisnih prošnji, da bi jim dobili kakega dobrotnika, ki bi jim plačal in naročil slovenski tisk. Zato je konzorcij "Duhovnega življenja" odobril za misijonarje, ki bi radi dobivali "Duh. življenje", izredno ceno — 15 pesov letno, hoteč s tem misijonskim prijateljem omogočiti da pripravijo vsem slovenskim misijonarjem ta veliki užitek, mesečno dobiti 64 strani "Duhovnega življenja", ki misijonarjem ne predstavlja samo vezi z rojaki in domovino, ampak tudi po "Katoliških misijonih" medsebojno misijonsko vez, posebno pa jim nudi z bogato duhovno vsebino oporo in poživitev njih lastnega osebnega duhovnega življenja ter vzpodbudo v njih apostolatu. — Kdor od bralcev teh vrstic torej hoče in more za mal denar narediti temu ali onemu slovenskemu misijonarju veliko dobroto, naj vplača na naši upravi v ta namen znesek 15.— pesov in bo zagotovil enemu slovenskemu misijonarju 800 strani "Duhovnega življenja".

OB ŠTIRISTOLETNICI ROJSTVA

JAKOBA PETELINA-GALLUSA

Narod, ki svojih velikih mož ne slavi, jih vredni ni! Ta tako resnična ugotovitev nam mora biti vedno veliko svarilo, naj ne pozabimo tistih, ki so s svojim velikim in pomembnim delom v preteklosti slovenskemu imenu, malo znanemu in malo omenjanemu, utirali pota med kulturni svet. Dokler teh ne pozabimo, dokler ob njihovih likih in njihovem ustvarjalnem geniju skušamo rasti, dokler iz njihovih zakladnic škrapamo lepoto, dobroto, ljubezen in vero, toliko časa bomo ostali zvesti vsemu, kar je slovensko našega, vsemu pozitivnemu slovenskemu.

Morda smo v tem pogledu doslej nekoliko grešili? Morda nekoliko! Saj smo v šolah veliko slišali in še vedno slišimo in beremo o svojih voditeljih-škofih, o oblikovalcih našega jezika, o pesnikih, pisateljih, politikih in narodnih voditeljih. Toda zelo malo ali nič o naših glasbenih ustvarjalcih. Res jih v stoletjih nazaj nismo imeli, vsaj takih ne, ki bi v svetu kaj več pomenili, a enega smo imeli, ki ga svet morda bolj pozna, kot mi, dasi je iz našega rodu izšel. Odkrito moramo priznati, da je malo Slovencev, ki bi kaj več vedeli povedati o Gallusu-Petelinu kot to, da je bil skladatelj, pač pa jih je dosti, ki bodo mirno pritrdili, da o njem ni bilo dosti slišati, kadar smo omenjali kjerkoli naše kulturne velikane. Pa pozna našega Gallusa-Petelina že več kot tri stoletja ves kulturni svet. Res ni deloval med Slovenci in tudi ni njegovo glasbeno ustvarjanje specifično slovensko, a bil je prvi Slovenec — glasbeni ustvarjalec, ki se je s svojim delom opazno pojavil v kulturnem svetu in to delo uživa povesdo nedeljena priznanja.

Prav je torej, da se letos, ko praznujemo 400 letnico njegovega rojstva, malo več spoznamo z njim in z njegovim delom, ne samo tisti, ki se z glasbeno-ustvarjalno zgodovino ukvarjajo, ampak vsi, ki čutimo slovensko. Da bo vsak naš človek vedel, kdo in kaj je bil naš Petelin in da bo vedno s ponosom tudi njegovo ime imenoval, če bo našteval, kdo so bili naši kulturni velikani. Prav je tudi, da prav "Duhovno življenje" temu posveča posebno pozornost, saj je bil Gallus izključno cerkveni, duhovni skladatelj.

Jacobus Händl Gallus, dictus Carniolus — tako srečujemo njegovo ime povsod — se je rodil na Kranjskem leta 1550. Njegovi pravi, prvotni priimek je Petelin; doba in okoliš, v katerem je živel, sta mu to ime pomčila in polatinila v Händl Gallus. Žal niso ohranjene nobene rojstne matične knjige iz te dobe, ki bi nesporno dokazale njegovo poreklo in izpričale točen dan in kraj njegovega rojstva. Vse to je doslej le rezultat sklepanj, ki pa so postala neizpodbitna spričo dejstva, da nasprotnega doslej nihče ni mogel dokazati. Tako sklepanje je tudi njegovo rojstno leto. Na stari, še ohranjeni Gallusovi sliki stoji n. pr. zapisano: Jacobus Händl Gallus, dictus Carniolus, aetatis suae XL, anno MDX — J. H. G., imenovan Kranjec, v

40. letu starosti, leta 1590. Torej je bil rojen leta 1550. Da je bil rojen na Slovenskem, pa izpričuje pristavek k njegovemu imenu "dictus Carniolus". V tej dobi so z imenom "Kranjec" označevali Slovence, ime "Slovenec" v tej dobi še ni bilo v rabi. Kot dokaz navajam Trubarja, ki Slovence imenuje "Ker-sczenike tliga Crainskega jesiga".

O Petelinovem življenju vemo le malo, a vsaj to malo naj bi poznali vsi, ki s ponosom lahko kažemo na tega našega rojaka, ki "sodi v vrsto največjih in vodilnih skladateljev" (Dr. Mantuani), sodobnikov velikega Palestrine. Da je bil velik in znan skladatelj, dokazuje med drugim tudi dejstvo, da so ga, ne vedoč za njegovo poreklo, označevali do zadnjih časov kot "nemškega Palestrino", kajti njegova kakovostna visoka vokalno-glasbena tvornost se je povsem razlila v zapadno kulturo. Zadnja leta pa je že povsod v glasbeno-zgodovinski znanosti prevladalo prepričanje, da je Gallus po rodu Slovenec, in le nacionalno zagrizeni in v svoje "kulturno poslanstvo" zaverovani Lahji še trmasto vztrajajo v trditvah, da je bil Gallus njihov. Če bi ga mi Slovenci znali in mogli dovolj visoko dvigniti na svojem praporu, verjetno ne bi bilo tako.

Sporen pa je še vedno kraj njegovega rojstva. Eni trde, da je bil rojen v Ribnici, drugi — katerih dokazovanja so verjetnejša — pa pravijo, da je bil rojen v Sentiški gori pri Idriji, odkoder pa se je rodbina pozneje preselila v Ribnico. Mnenje, da je po rodu Idričan, podkrepljuje predvsem dejstvo, da je Gallus "prvi zanesel na nemška tla takrat moderni beneški glasbeni slog" (V. Ukmar v "Novih zborih"). Idrija je bila namreč posredovalka med Benečijo in Dunajem.

Njegovo življenje je potekalo najprej po

raznih samostanih, kjer se je skoro gotovo šolal, l. 157 pa ga srečamo kot pevca dvorne kapele na Dunaju. (Tradicije zbora te kapele še danes nadaljuje znani zbor dunajskih slavčkov — "Wiener Sängerknaben"). Leta 1580 je nastopal mesto kapelnika škofa Pawlowskega v Olomucu, od l. 1585 dalje pa se je naselil v Pragi, kjer je vodil zbor v cerkvi sv. Janeza na Bregu vse do svoje smrti leta 1591.

Življenjska pot mu je bila torej kratko odmerjena, vendar šteje njegovo delo čez 500 vokalno-glasbenih ustvaritev. Na višku svojega ustvarjalnega dela je tik pred smrtjo se osebno nadzoroval tisk svojih največjih del.

Gallus je izrazit vokalni skladatelj. Vse njegove skladbe so komponirane za pevske zборе, od 2 do 24 glasne, so vseskozi cerkvenega značaja ter jih odlikuje mojstrska dovršenost v izpeljavi. Njegova tehnika kontrapunkta je ena najdovršenejših ter se odlikuje zlasti po tem, da za harmonične linije (tkiva) ne jemlje le poedinega glasu, temveč kar celo večglasno tvorbo. Gallus pa je tudi iznajdljiv homofonik ter med njegovimi deli v tem pogledu skoro gotovo prednjači skoro vsem znani madrigal "Ecce quomodo moritur iustus" — Glejte, kako umira pravični. Posebna Gallusova značilnost je tudi tehnika tkzv. večzborja (cori spezzati), ki je nastala v Benečiji in jo je Gallus prvi zanesel na sever. Bistvo te tehnike je v tem, da deli zbor na več sestavnih delov, ki se potem menjaje uporabljajo ali posamič ali pa v raznih vezah. Primer take skladbe je "Haec dies" (izvajal Gallus v letošnji božični oddaji v radio Municipal). Vse Gallusove

skladbe odlikuje sočnost, čudovita, včasih naravnost drzna modulacija, samoniklost v iskanju motivov ter globoka občutenost. Ta zadnja pride zlasti do izraza v nekaterih delih kot so n. pr. Lamentacije, Ubi Plato, Vater noster, Impetum inimicorum, Media vita in morte sumus itd., od katerih upamo marsikatero slišati, ko bo SPZ "Gallus" pripravil koncert v proslavo obletnice rojstva.

Omenil sem že, da šteje Gallusova zapuščina več kot 500 del. Izšla so v raznih zbirkah, od katerih največja je "Opus musicum" (1580 do 90), ki obsega v 4 knjigah 474 raznih duhovnih zborovskih skladb za različno število glasov. Znana je tudi zbirka maš "Selectiones quaedam missae" in madrigalov "Harmoniae morales". Mnogo Gallusovih del je v letih pred drugo svetovno vojno in tik po začetku te izdala ljubljanska Glasbena Matica. — Značilnost Gallusa je tudi, da je za svoja dela uporabljal izključno latinske tekste.

To je v glavnih potezah Gallusovo življenje in ustvarjanje. Življenjepis je skromen, megljo zaviti, dela pa veliko govore o svojem gospodarju. Postavil si je z njimi spomenik, trdnejši od bron, in v nesmrtnih delih živi v svetu še stoletja po svoji telesni smrti. Vse njegovo delo govori o njegovi "izredni prvobitnosti, resnobi in človeški veličini" (V. Ukmar). Naj bi obletnica njegovega rojstva, ki jo v tem Svetem letu 1950 obhajamo, ne šla neopažena mimo nas. Ob moči in veličini njegovega duhovnega ustvarjanja iščimo krepijočo silo za svojo duhovno rast.

—jus—

MOLITEV SV. FRANČIŠKA ASIŠKEGA ZA MIR

GOSPOD, STORI ME ZA ORODJE TVOJEGA MIRU:

KJER JE SOVRAŠTVO, NAJ SEJEM — LJUBEZEN,

KJER KRIVICA — OPROŠČENJE,

KJER DVOM — VERO,

KJER SENCE — LUČ

IN KJER ŽALOST — VESELJE!

O BOŽANSKI MOJSTER:

NAJ NE IŠČEM, KAKO BI BIL POTOLAŽEN, TEMVEČ, KAKO NAJ TOLAŽIM!

NAJ NE IŠČEM, KAKO BI BIL RAZUMLJEN, TEMVEČ KAKO NAJ RAZUMEVAM!

NAJ NE IŠČEM, KAKO BI BIL LJUBLJEN, TEMVEČ KAKO NAJ LJUBIM,

KAJTI — DAJEMO NAJ, KAKOR PREJEMAMO,

ODPUŠČAJMO NAJ, KAKOR NAM TI ODPUŠČAŠ,

IN UMIRAJOČ V TEBI SE ROJEVAMO ZA VEČNO ŽIVLJENJE!

(JEREMIJA KALIN)

Dela na božjem gruntu

KAJ

V mesecu februarju bo v argentinskem San Luisu posvečen v mašnika Ljubljčan Janez Ogrin. V novembru preteklega leta pa sta bila posvečena v Čileju slovenska salezijanca Tone Gril in Bogdan Metlika, ki smo o njiju slovesnosti pisali že v zadnji številki, dočim v tej na drugem mestu prinašamo njune slike. — Vsem tem slovanskim novomašnikom in nam, ki se z njimi v Gospodu radujemo, v topel spomin na nove maše, kakor smo jih nekoč obhajali doma, objavljamo sledečo črtico.

Jegalar se je sam v sebi na tihem poslavljaj od sina. Do zadnjega je na tihem upal, da se morebiti le obrne, zdaj ve, da se ne more več. "Naj bo, Bog že ve, zakaj!", se je izmučen udal.

Kakor smreke močne, visoke fante je imel njegov grunt, že ga je skrbelo, kako bo vsem trem poskrbel dovolj dobre grunte, da njega Jegalarja ne bo sram stopiti potem k njim na obisk. Pa je Bog poskrbel za to. Starejša dva je vzela vojska, najmlajši pa je že zlezal čez peto šolo. Ni hotel popustiti, mati mu je stala ob strani. Tako je gospodaril sam s hlapcem in dekle in dvema hčerama.

Pa je sin — edina veja, ki bi še pognala njegov rod, šel v bogoslovje. Branil mu je, prosil ga je; trd je ostal na zunaj, na znotraj so pa iz srca kapale krvave solze. Na njegov grunt bo prišel tujec — drugo kri bodo redile njegove njive in travniki. Na videz se je udal, upal pa je še do zadnjega; zdaj je gotovo... "Bog že ve, zakaj —"

Tomaž je delal zadnje duhovne vaje pred posvečenjem. Mati je bila vsa srečna, sestri prav tako, le očetu je še vedno trpkost ležala na obrazu. Vse živo je bilo v vasi. Na domačem podu vsak večer že 14 dni veselo vrvenje: Vsa dekleta iz vasi so pletla vence. "Tako mora biti, da bo vse v vencih in zelenju." Pesem za pesmijo se je vrstila, smeh za smehom. Kot dolge zelene kače so ležali venci po tleh.

Od farne cerkve sem v vas že stoji cel gozd mlajev in še jih postavljajo. Večer za večerom kažejo fantje svojo moč in veselje v pozno noč. Saj je eden izmed njih novomašnik. Pesem na sredi vasi šele zaključi to postavljanje. Prav pred hišo postavijo zadnjega, najvišjega, z veliko zastavo.

Jegalar opazuje večer za večerom, še se bori v njem veselje in žalost, ponos in potlost. S krepko roko in besedo ukazuje in pripravlja doma. Hiša mora biti na novo pobeljena, vse počedeno, pot do hiše posuta z najdrobnejšim peskom.

V nedeljo jutraj se je opravil v črno — tisto lepo črno obleko kot jo je nosil na poročni dan. Z njim so stopili praznično opravljeni iz hiše vsi drugi — na pot v Ljubljano v stolnico.

Dolga vrsta jih je stala pred glavnim oltarjem. Jegalar je poiskal svojega Tomaža. Visok, slok, bled se mu je zdel. Na obrazu pa mu je vendar bral vso srečo novomaškega srca. Spremljal je vse škofove obrede; ko je škof poljubil sina, mu je zdrknila solza med sklenjene žuljave dlani. "Zdaj ni več moj, škofu in Bogu sem ga dal, Bog in Mati božja naj mi povrmeta s tem, da tega ne bom preveč težko nosil."

Popoldne so ga sprejeli pred farno cerkvijo. Kar dihajo in žarelo je veselje, sreča in ponos iz vseh. Jegalar je stopil za sinom v cerkev, prvič je prejel njegov blagoslov. Žalost se mu je začela tajati, v trdo grčasto srce je začelo prihajati do sedaj neznano veselje, neznan ponos. "Več moj sin ni mogel postati, več za moj grunt ni mogel storiti. Če bi stoletja moj rod živel in garal samo za to uro, da je rodil duhovnika, je svojo dolžnost častno dovršil." Iz oči so mu tekale solze notranjega miru in nepoznanem ganotju —

Še so ga sprejemali, še bolj prisrčno doma pred hišo. Fantje, njegovi vrstniki, so mu prihajali naproti do vaške meje, dekleta kot razcvetele rože v narodnih nošah — vse se je drenjalo okrog njega, vse ga pozdravljalo — ni bil več Jegalarjev, postal je dragulj cele vasi, cele fare.

Samo ob večerih sta lahko posedela skupaj Jegalar in njegov fant. Cele dneve se je vozil okrog sosedov in sorodnikov in vabil na novo mašo — zvečer sta pa prenekaterikrat obseдела sama. "Poglej fant," se mu je oče odkril do dna kot zrelemu možu, "do zadnjega sem prevzetan gruntar mislil samo na Jegalarjev rod in grunt, čigar zadnja korenina si ti, zato sem bil čemer in žalosten. Vendar sem Bogu uklonil svojo voljo. V nedeljo, ko si prvič žegen dajal, mi je vse prešlo, zdaj sem vesel, zdaj sem ponosen na to, da si, kar si —" Vlažno se je zablistalo v očesu Jegalarjevem, pa tudi v Tomaževem: "Bog lonaj, oča, za te besede, nikoli vam jih ne bom pozabil —"

Že od jutra naprej je ves čas pritrkavalo tisto nedeljo. Pred župniščem je bila glava pri glavi. Nekako ob pol desetih sta stopila v sobo k Tomažu oče in mati. Tomaž je zdrknil s solznimi očmi na kolena, da sta ga blagoslovila za novo pot. Mehka je bila materina roka kot njena želja, ki jo je nosila dolga leta in je sedaj uresničena.

Jegalar je s tresočo se roko naredil križ na sinovo čelo, usta in prsi, potem pa so stopili v vežo, da ga napravijo. Sestra mu je pred vrati dala križ na pot v njegovo življenje, križ, ki bo vsak dan večji, vsak dan težji, ki ga bo pa nosil podprt od roke — svojega Gospoda, za katerega se je vsemu odrekel.

Kolikrat je Jegalar slišal nepozabljivo pesem: Novomašnik bod' pozdravljen — Danes jo je razumel, danes ga je pretresla, s ponosom navdala. Še sam je pritisnil s tresočim glasom in pomagal vsem, ki so peli svojemu faranu, svojemu vaščanu, svojemu vrstniku, sosedu, prijatelju in on svojemu sinu —

Ta njegov sin je prvič povzdignil hostijo — vsemogočnega Boga. Bog ga je izbral —

zato se veseli vsa fara, vas, zakaj se ne bi iz cele duše tudi on, ki je njegov oče...

Prenekatero pohvalo so izrekli na pojedini razni govorniki za novomašnika, hišo, mater in očeta, prenekatero pesem zapeli, preden se je slavlje končalo, nihče pa se ni upal omeniti Jegalarjeve bolečine — izumrlega rodu, ker so vsi mislili, da ga še vedno boli. Le on in fant sta vedela, da ne.

Šele pozno v večer sta sedla v oddaljen kot Jegalar in stari gospod župnik. "Danes boš peljal, Jegalar, poln, vrhan voz same hvale domov. Meni se pa zdi, da te moram zato pohvaliti, ker si se tako trdno in korajžno držal. Dolga leta že vem in čutim, kaj te boli, in danes sem mislil, da te bo bolelo najbolj. Jegalar, danes si pokazal, kakšen mož si; za moža sem te imel, danes si v mojih očeh še dvakrat toliko vreden. Ne boj se, Bog ti bo v hčerah vse povrnil, kar si mu v sinu dal." Stisnil mu je roko —

"Gospod župnik, je Jegalar ginjeno rekel, "Bog lonaj za te berede, pa so že nepotrebne. Bolečina je že zaceljena. Zdi se mi kakor v

vojski dobljena huda rana, ki se zaraste; še jo človek čuti včasih, preden se vreme spremeni, drugače mu je pa še samo v čast in ponos. Bogu sem sina dal, On mi je pa rano zacelil, da več ne boli."

"Bog s teboj, Jegalar, če že danes prav vidiš, kako boš šele tedaj, ko boš imel moja leta! Verjemi, da vsako leto človeka bolj bliža nebu in trga od zemlje, če je človek pravi — če ne, pa je obratno — in to je za človeka največja nesreča in žalost. Nama dvema je prihranjena, tvojemu sinu bo pa to največji križ v njegovi službi, kolikor vidiš moje slabe oči. Ljudje gredo vedno dalje od Boga, vedno globlje v zemljo in svojo čast —"

"Daj, da še enkrat rečem lahko noč tvojemu sinu in svatom, star sem, moram počivati. lahko noč, Jegalar."

Svatje so se razšli. Jegalar je peljal sina novomašnika domov, da preživi na rodnem gruntu še nekaj tednov in se potem loči od njega in zaživi za božji grunt — — —

Mali sv. Krištof

GENEVIERE DUHAMELET

"Danes sem šel pa po stari cesti," je dejal oče Petač, ko je sedel za mizo k večerji. "Kalvarija bi bila pa res že potrebna popravila."

Mati, ki je imela opravka s štirimi otroki, ni odvrnila ničesar, toda najmlajši, Jakec, je brž dvignil glavo:

"Tudi jaz sem jo videl zadnjič, ko smo šli iz našega otroškega zavetišča tam na sprehod in trgali rože ter jih polagali pred dobrega Jezusa. Videli smo, kako je kamenje v... v..., no, kako se reče tistemu, očka, ki drži križ?"

"Menda misli podstavek."

"Da, podstavek. Res, vse kamenje v podstavku je že omajano."

Ko je mati razdelila juho po šestih krožnikih, se je lahko vmešala v pogovor še ona.

"Saj ta naša Kalvarija še ni tako stara. Še prav dobro pomnim, ko so jo postavljali. Bila sem stara nekako toliko kot Jakec, kakih sedem ali osem let. Imeli smo sveti misijon in postavili so jo v spomin nanj. Vsi so hodili tedaj še po cesti; toda pozneje, ko so zgradili novo, ja ostala čisto zapuščena. Da, prav dobro še pomnim... Dvanaajst mož je tedaj neslo križ na ramah."

"Dvanaajst!" je vzkliknil Tonček. "Ali je tako težak, mama?"

"Da, zelo težak. Zdi se mi pa, da podstavka tedaj niso zgradili dovolj trdno, ker se je že tako hitro razmajal."

"Zakaj ga pa ne popravijo?"

"Bilo bi precej drago. Včasih je bil naš trg bogat, toda sedaj je mnogo hiš propadlo, drugod imajo mnogo otrok."

"Kot pri nas, mama!"

"Da, kot pri nas," in mati se je zadovoljno ozrla po rdečih licih svojih sinov in hčera.

"Toda paziti moramo vendarle, da pri takem občinskem odboru, kakršnega imamo danes, ne pridemo slednjič še ob Kalvarijo," je pripomnil oče.

"Kako to? Po kakšni pravici?" se je začudila mati.

"Eh, ženske ne razumete postav!... Poškodovano Kalvarijo bi lahko popravili, toda če bi se podrla, bi morali dobiti posebno dovoljenje za postavitev. In, draga moja, sama veš, kako se je zadnjih pet in dvajset let vse spremenilo, župan bi takega dovoljenja nikoli ne dal gospodu župniku."

Žena je prikimala. Poznala je strastno protiversko razpoloženje občinskega odbora. "Govoril bom z gospodom župnikom," je pristavil mož. "Naj priredi v cerkvi darovanje za popravilo Kalvarije ali pa zbirko med ljudmi. Pisal naj bi morda tudi škofu..."

Mati je zmajalo z glavo, kajti vedela je, da je tudi škofija jako revna in preobložena s potrebami.

Nato je nanesel pogovor na druge stvari. Toda mali Jakec se je zamislil. Tako, dragi križ, pred katerim je tolikokrat pokleknil, pred katerim je tolikokrat polagal rože, križ ob stari cesti je obsojen. Oče je dejal tako in on se nikoli ne zmoti...

Po večerji je legal ves zaskrbljen in sanjalo se mu je, da se je rušila celo sama cerkev, kamen za kamnom, medtem ko si je gospod župan zasmehljivo mel roke. Od same groze se je prebudil. Zunaj je ležala še temna noč in hud veter se je zaganjal v oknice. Bilo je v dnevih pomladanskih neviht in viharjev. Le s težavo je Jakec vnovič zadremal.

Zjutraj se je veter nekoliko polegel, toda dež je še vedno lil kot iz škafe. Mati je oblekla svoj drobiž in mu dala zajtrk. Hčerkici še nista hodili v šolo in Tonček, najstarejši, je ostal tudi doma; bil je nekaj prehlajen.

"Jakec moj!" je dejala mati, "saj si že velik fant. Nimam časa, da bi te spremila v šolo; pripraviti moram še obkladek za Tončka, a Micka — tako je bilo ime domači dekli — ima danes žehto."

Šola je stala komaj deset minut od Peta-

čevih in Jakec je sam prav dobro poznal trg. že večkrat je tako nanese, da je moral oditi sam po najbližji poti v šolo.

Toda ko je prišel deček danes na cesto, se je nekako obotavljal. Ura na cerkvenem zvoniku, ki je še vedno stal, je kazala šele osem.

"Prezgoden sem," si je dejal Jakec. "Stopim lahko še do stare ceste, da vidim, če nocojšnji vihar ni preveč poškodoval Kalvarije."

Rečeno — storjeno. Pogledal je hitro še skrivaj nazaj, če ga morda ne vidijo od doma, potem je pa izginil v eno izmed malih stranskih ulic, ki so vodile na polje...

* * *

Bližalo se je že poldne, toda Petačeva mati se je zaman ozirala po svojem sinčku. Vzemi-rala jo je vsaka malenkost, tako da se je njen mož večkrat norčeval iz nje; toda danes je naraščalo njeno razburjenje od minute do minute, vendar si ni upala oditi klicat moža. Tedaj je zazvonilo angelovo čenčenje in skočila je pokonci.

"Poldne!... Ali je morda zaprt? To bi bilo prvič. Ali se mu je pripetila kaka nesreča? Toda pozna ga ves trg. Gotovo bi nam prišli povedat, celo če... Joj! Moj Bog, kje vendar hodi!"

V hišo je stopil oče Petač.

"Ali danes ne bomo jedli?" je vprašal razigrane volje.

"Ah, Jakca še vedno ni!"

"Prava reč! Moj Bog, kaj pa vendar misliš? Privoščil si je pač majhen potep. Morda je spremenil kakega sošolca, pa se je malo zakasnil. Veruj mi, da ga ne bo odnesel v nebesa."

"Dragi, lepo te prosim, stopi v šolo in po-
prašaj, kdaj je odšel..."

Ko se je oče vrnil, je bil prav tako bled kot njegova žena.

"Jakca danes sploh ni bilo v šolo," je povedal na kratko in z zamolklim glasom.

In da bi nekoliko prikril svojo razburjenost, je pristavil: "Najbrže se je šel danes rajši potepat ali kaj!"

"Ne govori vendar tako! Sam dobro veš kakor jaz, da bi naš Jakec nikoli ne storil kaj takega. In zakaj naj bi bil tudi izostal, saj tako rad hodi v šolo. In ravno za danes se je bil celo prav dobro naučil vse. Moralo se je dogoditi kaj drugega."

Toda ko je opazila, da se tudi mož ves trese od strahu za otroka, ga je skušala pomiriti:

"Morda pa ni nič hudega... Bog je dober in zaupa v njegovo previdnost."

Zlata

V kotlu kamenitih vzpetin, poraslih tu in tam s temnozelenim mahom, čepi vas Karolina. Škrbasto kamenje moli na vseh koncih iz suhih tal.

Že vse popoldne čepi ob vijugastem potoku v dve gube stisnjena postava človeka. Trdno na čelo ima pogreznjen zaprašen klobuk. Sonce mu škropi z zadnjimi žarki v velik lesen krčnik, ki ga starec neprestano vrti

S pomočjo nekaterih sosedov so ga začeli brž iskati, toda nobeden njegovih sošolcev ni vedel povedati o njem ničesar.

"Treba bi bilo pogledati še po polju," so menili nekateri. "Ali ne tabore neki tuji sejmarji zunaj trga, tam onkraj stare ceste?"

Mati je vsa drhtela in skoro omedlela, ko so odhiteli nekateri proti drevju ob stari cesti.

Nenadoma so zaslišali otroški glas, ki je slabotno klical:

"Očka!... Mamica!... Pomagajte..."

Klic je prihajal od križišča, kjer je stala Kalvarija.

* * *

Vihar je bil zadnjo noč dokončno omajal križ, toda zadrževalo ga je še vejevje okoli stoječih dreves, da se ni zrušil popolnoma. Vsak nov sunek vetra bi ga vrgel po tleh, toda za sedaj mu je majhna opora še pomagala, da ni padel.

In že od jutra je med dežjem in vetrom opiral mali Jakec svoj hrbet ob močno nagnjeni steber križa ter ga podpiral z vso svojo silo. Tako je ihteče pripovedoval svojim staršem, ki so nežno objemali svojega malega najdenčka, medtem ko so možje, ki so prihiteli z očetom Petačem, postavljali nazaj Kalvarijo.

"Naš mali! Naš dragi!" sta ponavljala ganjena roditelja in stiskala že popolnoma onemoglega otroka k sebi. "Ali nisi pomislil, da bi te križ lahko zmečkal, če bi padel?"

"O, ne!" je odvrnil deček. "Vedel sem prav dobro, da mi dobri Jezus ne bo storil ničesar hudega. Toda očka," je dejal, "ker bi križa ne smeli postaviti več nazaj, če bi se podrl, zato sem ga moral podpirati."

* * *

Nekaj mesecev pozneje so Kalvarijo popolnoma obnovili. Lahko si mislite, da verniki vse škofije, potem ko so izvedeli o tej zgodbi, nikakor niso hoteli zaostajati za malim dečkom. Bil je velik praznik za vso župnijo. Prišel je sam škof, da izrazi priznanje vrlemu krščanskemu junaku, katerega je nazval ob tej priliki Kristof. To pomeni nosilec Kristus.

Duhamolet Genevliere (roj. 1899) je profesorica v Parizu in je bila ponovno odlikovana z najvišjimi pisateljskimi priznanji in nagradami. Njene črtice kažejo globok čut za opazovanje. Napisala je mnogo romanov, gledaliških komadov in tudi nekaj zbirk pesmi. Črtica, ki je objavljena, je izšla v zbirki novel, ki jih je zbral in prestavil g. Franc Erjavec, izdala pa kot letošnje Večernice Goriska Mohorjeva Družba.

JANKO

v desnici. Zdaj zdaj zajame rjavo vodo v krožnik, s katerega padajo ob vrtenju vodne kaplje kot z mlinskega kolesa in se modro, zeleno in rdeče lesketajo v sončni luči. Po daljšem času podrgne s predolgim kazalcem stavec s krožnika v pločevinasto štirioglato škatljo pesek, v katerem se sveti zlat prah.

Sonce je že pristalo v zatonu, a večer se še ni prihlul na zemljo. Na jugu so vstale

cele kopice pepelnosivih oblakov. Te so tudi napotile čepečega starca od potoka domov.

Pred svojo strganijo stoji stari stiskač in se ozira v levo in desno v sivo nebo. Blešči se belina njegovih velikih oči, ki so krvavo obrobjene. Na hrbtu mu je telo pognalo v grbo, rumeni puh na glavi mu le še za silo služi. Dolge kocine na bradi se rdeče svetijo.

Dvakrat, trikrat tleskne s palcem in kazalcem. Čudno skrivljene in dolge prste ima, pa vsi so razjedeni od vode. Z mezinca mu štrli umazan noht.

Proti zahodu se nebo še sveti, tako da se tu z vzpetine prav lahko vidi planinski potok, ki sili po dolini naprej. Tam je nebo jasno in svetlo, zvezde se belo blešče. Na jugu pa je nebo sajasto in prav na koncu popolnoma črno kot planinska prst. Največje veselje vlivajo stiskaču v srce hitro se bližajoči oblaki.

"To bo še dežja in vode. Ha, še bo lepo."

Na kamniti klopi pred bajto je mačka usločila suhljati hrbet. Dolgčas je brez družčine.

Kakor zamaknjen je starec v oblake.

"Dež, dež!"

Potem računa, kakšno bogastvo mu bo ta dež prinesel.

Tu v Karolini je namreč rudnik. Pa ne premoga, ne. Niti svinca ali česa drugega, ampak zlata. Res, rudnik pravega zlata. Že več let je od tega, ko ga je tuja družba nehala kopati. Nabrala si je nekaj zlate rude in menda se ji podjetje ni obneslo, pa je odšla. A ostali so izkopani rovi v gori. Iz rova teče rjav studenec in ta tovari s seboj bogato kamenje. Kamenje je treba drobiti, ga mešati in čistiti v lesenih krožnikih in zvečer ostane v pločevinasti posodi prav malo zatega prahu. Treba ga je pomešati z živim srebrom in ga spraviti. Drugi dan spet tako in tretji, in četrti in peti. Prah se nabira, pa bogastvo s tem in blaženost v stiskačevem srcu. Čim več dežja pošlje nebo, močnejše vre vir iz zatega rova in tem več zlate rude prinese s seboj iz osrčja bogate gore.

Zato pa je stiskač tako neznansko vesel. Ti črni oblaki bodo prinesli zlato, čisto rumeno zlato.

Za hribi se je rdeče zablistalo. Vsak čas bo zagrmelo. Oh, kako dobro de. Še bo lepo na svetu.

Stiskač se prestopi z leve na desno. Obliže si palec in prsti mu začno nehote drgniti drug ob drugega, kot bi šteli denarce. Z levim rokavom si obriše nos, z desnico se popraska po glavi. V očeh mu gori.

Potem stopi v svojo podrtijo. Nekaj kamenja je bil skupaj zmetal in z blatom zadela. Tu stanuje. V levi leži na tleh kup cunj, na katerih spi. V kotu je lonec in žlica. Pod stropom visi kos krvavega mesa. Še nekaj ropotije leži sem in tja po prstenih tleh. Majhna luknja v zadnji steni mu služi za okno. A tamle pod cunjami, pod zglatjem, tam je vse njegovo bogastvo. Spet gre tja. Usede se na cunje, potem mu svetle oči zaplešejo po prostoru, če ga slučajno kdo ne gleda. Prižve svečo. Veter skoz vrata vleče v plamen, da nemirno gori.

Prve kaplje so padle na streho. Kakor balzam hlade. Ah, ta sreča.

Dolgi stiskačevi prsti tipljejo po cunjah. Točno vedo, kam iti po zaklad. Tresejo se, ko vlečejo iz cunj zavoj.

"Ah!"

Starec boža z levo ovoj. Potem odvija. Počasi, previdno. Vsaka kretnja nova sreča. In zunaj dež. Cunjo za cunj odмотa. Končno pride do velike steklenice. Živo srebro je v njej, pa vse polno zatega prahu. Široko se mu razlezejo usta, da se vidijo škrbine v zobeh. Rdeče mu ožarja plamen krivi nos in ščetinaste obrvi.

Stisne se v dve gube in steklenico stisne k sebi kot mati otroka. Potem se skloni nad njo in jo boža.

"Ah! Ah! Ti moj zlatek, ti moj ljubček!" z usti cmoka in sline mu padajo na raztrgane hlače.

"Še te bom kopal in čistil. Še veliko, veliko. Tako da bo steklenica čisto polna in druga in tretja. Potem bom nehal. Samo gledal te bom noč in dan in se menil s teboj. Ah, to bo sreča. Ne, še četrto bom napolnil in peto. Potem pa ne več. Pet steklenic zlata, saj več res ni treba. Kakor otroke vas bom varoval. In če vam bo dolgčas, vam bom poskrbel še šesto in sedmo steklenko... A. a...!"

Zunaj dežuje. Močni šum spremlja dež. Voda rohni in toča je začela. Divje se bliska in grmi.

"Še, še! Voda, voda! Dež, dež! Še, še! Še vse premalo. Še vse bolj, da bo potok bolj deroč. Naj vrag vzame sosedove vrtove! Zlato, zlato!"

Kakor bi ga nebo uslišalo, dež vse močnejše lije. Škropi mu skozi vrata in okno v prostor, pa kaj zato! Malo pojenja, a še huje pritisne.

"To je prav! Verjetno se je oblak odtrgal. Le naj se! Da bi se še eden, še dva."

Ah nocoj ne bo mogoče spati od prevelike sreče. Saj bi šel sedajle pobirati drago kamenje. Sem bi ga znosil in ob sveči rešetal, da bi nabral zlati prah. Pa preveč satansko lije.

Nič, jutri bo treba navsezgodaj vstati. Dobro bi bilo zagraditi drveči potoč. Voda bo drvela naprej, v kotanji za jezom se bo pa nabiralo drago kamenje. Nabral ga bo v vreče, potolkel, presejal, izpral in v dlaneh mu bo ostal rumeni prah.

Vedno bolj divje dežuje. Bliski razsvetlijo hišo, da se ustraši. Hitro zavije zlato v cunje. Veter mu upihne svečo. Naenkrat je tudi sam pod cunjami. Na čelu čuti pot in vse telo drgeta. Tako pa še ni lilo, kar je tu pri zlatem viru. Pa naj le, še bolj, še vse bolj, da bo zlata veliko.

Zdi se mu, da vidi šest, sedem steklenic, vseh polnih zatega prahu. Pa še dve čakata pripravljene, da ju napolni. Potem bo...

Grozen ropot dežja mu zapre usta. Voda se je villa kakor pri slapu. V hišo je butnil cel potok. Naenkrat je vse v vodi.

Starec se vzpne, a močan tok ga trešči z vso silo po tleh. Stene so se premaknile. Strop se zamaje. Voda odplavi vso šaro po skalah.

Še dvakrat, trikrat se prekopicne stiskač po kamnih, potem čofne v potok kot štor. Tu se bo napil zlata do sitega, revež.

Buenos Aires...

Ko stopiš pri Piedrasu s podzemske železnice, te zmoti zvončkanje. Monotono je, enakomerno in uspavajoče.

Na pločniku, pred vhomom v podzemlje sedi na nizkem stolu berač. V levici drži zvonček in neprestano zvoni. V naročju ima krošnjo z bonboni. Nad to ročno trgovinico pa nosi napisano svojo nesrečno vizitko: Ciego — slepec. Z zvoncem opozarja mimoidoče nase.

Nikogar še nisem vprašal, kako dolgo že sedi ta berač na Rivadaviji. Pred letom, ko sem se znašel v mestu, sem ga že tam dobil. Morda sedi tam noč in dan. Tako me mika, da bi sedel k njemu in bi ga zaupno vprašal, kako dolgo že sedi tu in zvoni mimoidočim, ki se ne zmenijo zanj. Pa si ne upam. Bojim se namreč, da je mož tudi mutast. Nikoli ga še nisem slišal govoriti. Samo njegov zvonec glasno moleduje in prosi. On pa sedi v dostojanstveni pozi, z visoko dvignjeno glavo. Pred očmi mu stražijo temna očala.

Mimoidočim je to zvončkanje prišlo že tako v ušesa, da ga sploh več ne slišijo. Mimo berača hodijo tako kakor mimo vsakega drugega človeka in se nič ne zavedajo, da sedi pred njimi mož, ki mu manjka nekaj strašnega — vid. Nisem še videl človeka, ki bi se sklonil k slepemu beraču in bi vsaj kupil od njega bonbone. Reveži so revščine itak že vajeni. Pa imajo bonboni pri beraču prav isto ceno kot pri bogatinu.

Nimam namena opisovati danes tega berača ali celo prositi v njegovem imenu miloščine. To zgodbo sem omenil samo mimogrede.

Kadar slišim namreč slepcev zvonček, mi pride pred oči slika nekega berača, ki sem ga pred 15 leti srečal na novi maši v Prlekiji.

„Jež“ smo mu rekli. Nihče mu ni vedel drugega imena. Tega priimka se je nalezal zato, ker je imel trde, po koncu zraščene, skoraj do oči segajoče lase, ki so, resnici na ljubo povedano, sličile jezevim bodicam. Kadar se je približal hiši, je potegnil iz žepa zvonček, zazvonil in se režeče zakrohotal. Ta odurni smeh je rezal do kosti.

Jež je bil eden tistih starih poklicnih beračev, ki jih na nobenem žegnanju ni manjkalo. Njegova obleka je bila poklicu primerna. V pasjih dneh je nosil zimsko suknjo. Za tri številke preveliki čevlji so bili spredaj nazaj zavihani. Hlače — bogata zbirka vzorcev najraznovrstnejšega blaga. Iz do-

mačega platna narejena srajca še ni bila nikdar oprana, zato se tudi njena starost ni dala ugotoviti. Na glavi je nosil, kolikor so to dopuščale „bodice“, staro vojaško čepico iz avstro-ogrske monarhije. Ježeva obleka ni poznala ne zime, ne poletja, ni ločila delavnika od praznika.

Ježa sem videl samo enkrat v življenju.

Pospravljali smo po novi maši.

Pred vrati je pozvonilo in bebast smeh je naznanil, da je prišel „Jež“ po svoj novomašni delež. Povabili smo ga v kuhinjo, pa ni hotel iti. Režal se je in kazal proti ustom. Kjer so črvivi zobje čakali, da popadejo kos mesa.

Pri hiši so ga že poznali. Gospodinja mu je naložila velik krožnik mesa: mastno pečenko, kurja bedra, klobase in šunko. Berač je popadel krožnik. Nikogar ni več videl, ne slišal. Njegov obraz je dobil ostro začrtane poteze, ki so se vse stekale doli k ustom. Oči je ostro uprl v krožnik. Bolj je požiral kot jedel.

Odnokod je prišel domači hlapec. Pristopil je k beraču, prijel za krožnik in s stisnjenimi zobmi zasikal, da je šlo skozi ušesa:

“Jeeeež, ssssmrrrrt! Jeeeeeež, ssssmrrrrrrt!”

Živalski prizor.

Berač je krčevito stisnil krožnik, izbuljil oči in se začel tresti po vsem životu. Hlastno je zgrabil z desnico velik krožnik in metal meso pest za pestjo za umazano srajco okrog pasu. Mast se je cedila skozi obleko. Kurje bedro, ki je bilo na dnu krožnika, je vtaknil med zobe in se spustil v beg. V dolgih skokih je bežal skozi sadovnjak. Zvonček v žepu dolge suknje pa je pri vsakem skoku pozvonil in zdelo se mi je, kakor da navček pri kapelici v vasi zvoni nekomu zadnjo uro.

Nikoli več ga nisem videl.

Teden dni za tem so ga našli mrtvega v obcestnem jarku. Na neki gostiji so mu dali preveč mesa. Hotel je vse pojesti, pa mu je počil želodec.

Tisti, ki so ga videli, so pripovedovali, da je še mrtev krčevito stiskal roke okrog pasu, kjer je imel za srajco spravljene mastne kose mesa.

Pravili so, da je bil berač „Jež“ vedno dobre volje in vedno nasmejan. Le kadar je slišal besedo „smrt“, se mu je na mah spremenil obraz, zatulil je in bežal.

Revček, pa ga je smrt kljub temu dohitela.

SVETA MARIJA

Sveta Marija, Virgen del Valle,
sobici moji si tajno središče,
Tvoja podoba pot k večnosti kaže
duši, ki zmučena smernice išče...

Sveta Marija, Virgen del Valle,
s plaščem modrine, v kroni zlati,
Tvoja dobrota in milost ne laže:
bodi mi tujcu, popotniku mati.

NI SENCE...

Ni sence, mraka, ne noči,
vsak dvom iz duše je splahnel,
razkošna luč mi pada na oči,
kar Tvojo milost sem zajel.

Daljine sinje ko nekoč
utripljejo v sijaju svilnatem,
Ti krilom mojim daješ božjo moč,
za Tabo mimo brezen zemlje grem.

V imenu Očeta...

Tonček je težko čakal, da bi smel iti z mamo k maši na Belgrano. Toda mama mu je rekla, da se mora še prej naučiti lepo narediti križ. Tončku se je zdel križ zelo težak. Zato se ga ni rad učil. Kadar ga je hotela starejša sestra učiti, ji je ušel. Zato je še vedno delal križ tako kakor majhni otroci. Potegnil je z roko od čela mimo očesa za uho.

Drugi dan je šel k sosedovim. Zazvonilo je poldne. Molili so angelovo češčenje. Ko je sosedova Anica videla, kako je Tonček naredil križ, se mu je začela naglas smejati. Anica je že hodila v šolo in je znala lepo narediti križ. Tončka je bilo tako sram, da bi se najraje vdrl v zemlo. Postal je rdeč kot kuhan rak. Kar med molitvijo angelovega češčenja je zbežal domov, naravnost k mami. Povedal ji

je, kaj se mu je godilo. Zdaj je mamo lepo prosil, naj ga nauči delati križ, da se mu sosedova Anica ne bo več smejala. Mama mu je obljubila, da ga bo naučila.

Popoldne, ko so drugi šli delat, sta imela mama in Tonček spet šolo. Najprej sta ponovila sklepanje rok k molitvi. To sta hitro končala. Tonček se je dobro zapomnil, kako se lepo sklenejo roke.

Praden je mama začela učiti Tončka delati križ, mu je povedala, da je Bog eden. V Bogu pa so tri osebe. Imenujejo se: Oče, Sin in Sveti Duh. Vsaka božja oseba je pravi Bog. Vendar so pa vse tri božje osebe le en Bog.

Ko si je Tonček to zapomnil, ga je naučila lepo, počasi izgovarjati besede: "V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen." Tonček se je kmalu tudi te besede zapomnil. Mama pa je razlagala dalje:

"Kadar delamo križ, počastimo vse tri božje osebe. Ko rečemo: V imenu Očeta, počastimo prvo božjo osebo, Boga Očeta, ki nas je ustvaril, ki nam ohranja življenje in bolj skrbi za nas kakor zemeljski oče za svoje otroke. Ko pravimo: In Sina, počastimo drugo božjo osebo, Boga Sina, ki nas je učil, kako moramo živeti, da bomo v nebesa prišli, in nas je tudi na križu odrešil. Ko izgovorimo: In Svetega Duha, počastimo tretjo božjo osebo, ki naše duše posvečuje z milostmi." Tonček je mamo pazljivo poslušal in se čudil, da zna tako lepo učiti.

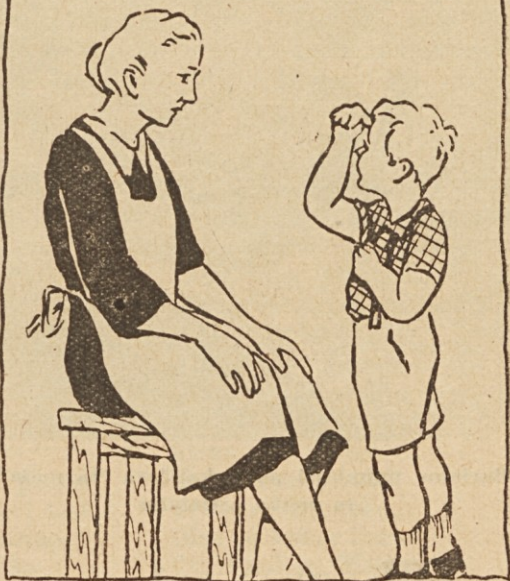
Mama je potem peljala Tončka v hišo, kjer so imeli v kotu velik križ. Povedala je Tončku, da so Judje naredili križ tako, da so daljši tram položili podolgem, krajši tram počez in ju skupaj zbili. Jezusa so prej na smrt obsodili, ga bičali, s trnjem kronali, potem so mu pa naložili križ. Ta križ je bil zelo težak. Na njem so bili grehi vseh ljudi. Jezus je moral nesti križ na Kalvarijo. Med potjo je večkrat padel pod njim. Ko je prišel s

križem do smrti utrujen na sveto goro, so mu iztrgali z ran obleko in ga pribili na križ. Potem so križ postavili pokoncu. Jezus je tri ure visel na njem med nebom in zemljo. Ko je pretil za nas vso svojo kri, je za nas na križu umrl.

Tončka je bolelo srcé, ko je poslušal, koliko je moral Jezus trpeti na križu. Ko je mama pripovedovala, da so Jezusa z velikimi, ostrimi žebli pribili na križ, so Tončku začele teči solzé po licih. Sram ga je bilo, ko je slišal, da je Jezus toliko na križu trpel, Tonček se pa še križa ni maral učiti.

Mama je zdaj začela učiti Tončka lepo delati križ. Povedala mu je, da mora pred križem vselej lepo skleniti roke. Tonček jih je brž sklenil. Potem mu je rekla, naj levo roko s skupaj zloženimi prsti položi na spodnji del prsi. Mama mu je sama pokazala, kako naj to naredi. Tonček si je to hitro zapomnil. Mama mu je potem razlagala, da delamo križ s palcem desne roke, druge prste denemo skupaj in jih nekoliko upognemo, tako da napravimo z njimi malo, položno strehco. Spet mu je natančno pokazala s svojo roko, kako mora narediti. Ker Tonček prstov ni mogel zakriviti, mu jih je mama upognila.

"Tonček, zdaj pa skrbno pazi, kako bom naredila križ", mu reče mama. Mama naredi najprej križ na čelu, potem na ustih in na prsih. "Koliko križev sem naredila?" "Tri!" se oglasi Tonček. "Kje sem naredila križ?" vpraša mama. "Na čelu, na ustih in na prsih", hitro odgovarja Tonček. "No, zdaj pa naredi križ sam." Tonček je začel delati križ, pa ga je mama takoj ustavila. Od zgoraj navzdol je znal potegniti prav, počez pa je hotel potegniti od desne proti levi. Mama ga je brž poučila. "Tonček, počez moramo vedno potegniti od leve proti desni. Povej mi, kje imaš desno roko?" Tonček jo hitro dvigne. "Vidiš, Tonček, tam, kjer imaš desno roko, je desna stran. Tam pa, kjer je tvoja leva roka, leva stran. Kadar delamo križ, vedno potegnemo s palcem najprej od zgoraj navzdol, potem pa od leve proti desni." Ko je mama nehala govoriti, je spet naredila počasi tri križe, na čelu, na ustih in na prsih in sklenila spet roke. Zdaj je rekla Tončku, naj jih tudi on naredi. Tonček se je kar tresel od strahu, če še zdaj ne bi naredil prav. Mama ga prime za roko in mu pomaga večkrat narediti križ. Nazadnje pa je Tonček zaklical mami: "Zdaj pa že znam sam!" "No, pa pokaži, če res znaš!" mu

odgovori mama. Tonček res večkrat naredi prav lepo križ.

Pri tem se je pa Tonček tako utrudil, da se skoraj ni mogel več učiti. Vroče mu je bilo. Rad bi malo počil. Zato je mamo vprašal, zakaj moramo delati križ tako, da potegnemo od zgoraj navzdol, potem pa od leve proti desni. Mama mu hitro razloži: "Zato, ker je Jezus prišel iz nebes na zemljo, potegnemo od zgoraj navzdol. Mi vsi smo bili prej na levi strani. Hudobni duh nas je imel v oblasti. Ko je Jezus za nas na križu umrl, nas je rešil oblasti hudobnega duha. Prestavil nas je iz leve strani na desno stran. Zato potegnemo od leve strani na desno stran, ko delamo križ. Ali zdaj veš, zakaj?" vpraša mama Tončka. "Vem, vem!" odgovarja Tonček.

Potem je mama peljala Tončka h kropivčku, ki je bil pri hišnih vratih. Povedala mu je, da je v njem blagoslovljena voda. Kadar bo prišel v hišo ali šel iz nje, naj se z njo lepo pokropi in križ naredi. Pokropi naj se tudi z blagoslovljeno vodo in lepo pokriža zvečer, preden gre spat, in zjutraj, ko vstane. Tonček je zvedel spet nekaj novega. Obljubil je mami, da na to nikdar ne bo pozabil. Potem sta se z mamo večkrat pokropila, naredila križ in izgovarjala tudi besede: "V ime-nu Očeta in Sina in Svetega Duha". Ko je Tonček vse lepo znal, mu je mama obljubila, da bo šel jutri z njo k slovenski maši na Belgrano.

Barletov najmlajši pa Bokaličeva "ta mala" sta velika prijatelja

Marijin studenec

Daleč od nas, kamor odlete pred zimo lastovke in žerjavi, v bližini velike rumene puščave, je bila nekoč revna vasica. V njej je bilo le nekaj kočic iz dateljvega lesa in strehe so bile iz suhega bičja, stene iz posušenega blata, prebivalci pa so živeli po večini kakor živali v puščavi in duplih.

V tej vasi je bilo veliko pomanjkanje. Ni bilo ne zaslужka, ne hrane, ne obleke, zlasti pa je primanjkovalo dobre pitne vode. Zato so ljudje bolehal, največ na gobavosti. Radi gobove bolezni se je vse plašno ogibalo te vasi in niti kraljevi poslanci niso stopili vanjo.

"Revni smo, zaničevani in zavrženi, o Bog! Pošlji nam koga, da nas reši te bede, pošlji nam svojega Maziljenca, da nas otme in osreči!"

Tako so molili ljudje vsak petek zvečer, ko je zahajalo sonce v rumeni puščavi in so pričigali sobotno svetilko. Molili so prisrčno in se spominjali svojih grehov ter so verovali v Boga Izraelovega.

Nekega dne so prišli tuji popotniki v to vas. Videti so bili zelo revni, kajti vse njihovo imetje je nosil en sam osliček. Mož se je oziral po praznih razvalinah in votlinah, kje bi našel kakšno zavetje. Ah, vse je bilo tako ubožno, komaj primerno človeku za bivališče. Končno je le našel prostorček.

V neko temno duplino je odložil svojo prtljago; bilo je rokodelsko orodje in ne-

kaj odej ter perila. Mož je brž pospravil v temnem prostoru, ga za silo osnažil in odpeljal vanj ženo z otrokom.

Bili so to Jezus, Marija in Jožef, toda tega nihče ni slutil. Iz strahu pred hudobnimi ljudmi so pribežali sem in tu so zdaj živeli v najrevnejšem kraju dežele.

Kmalu je oskrbel Jožef mizico, pručico in opletel stene ter pripravil tiho in čedno bivališče. Marija je predla in tkala, pletla in krpala ter s tem pomagala služiti kruh. Toda ljudje naokoli so bili revni. Pritiskala je beda. Najhuje je bilo to, ker je primanjkovalo vode.

Nekega dne Jožef ni mogel več gledati te stiske. Osedlal je oslička, natovoril mu velik meh za vodo in je nameraval iti v puščavo, da bi tam poiskal kak studenec. Marija mu je branila. Na tistem je odšla, krenila do starega drevesa v bližini, tam malo pokopala in glej, kmalu je privrela iz zemlje vodica in se zbrala v tolmunček. Marija je poprosila Jožefa, naj koplje naprej in brž je doteklo toliko vode, da je bilo stiske konec.

Veselo je žuborela vodica po trdem kamenju. Ptički so prileteli, pili in slavili Boga. Tako je Marija prišla do vode, da je lahko kopala otroka, prala perilo in vsak dan donašala sveže studenčnice.

S časom je dorasel Jezusček in se je igral z vaškimi otroci. Nekega dne so bili vsi trudni in žejni radi igranja in skakanja. Tedaj jih je odpeljal Jezusček k studencu in jim dal piti. Otroci so pili in pili. Povedali so pa tudi doma o čudoviti vodi in kmalu so prosile vse matere za vodo iz tistega studenca.

V vasi so se pa jeli goditi čudeži. Sveta moč je morala biti v tisti vodi, kajti ozdravljala je mrzlico, celila vsakršne rane in dajala novo moč. Če so matere skopale v njej gobave otroke, so padle z njih gobe kot luskine in ozdraveli so.

Tedaj so si ljudje tiho pripovedovali: "Kdo nam je naklonil to veliko dobroto? Ni li to tiha ljuba gospa, ki tako rada dela? Jožef nas je naučil umnega rokodelstva, Marija pa naše žene šivanja. Mir prihaja od teh ljudi. blagoslov in sreča. Pojdemo, izvolimo Jožefa za svojega starešina; vedno naj ostane pri nas in naj bo naš vodnik!"

Tako so govorili možje in so šli, da se Jožefu zahvalijo. Ko so pa prišli do votline, so našli vrata in okna široko odprta. Bivališče je bilo prazno; sveta družina je odšla.

Žalostni so odšli možje domov in povedali, da so prišli prepozno. Tedaj so zajokale matere in otroci, neki starček pa je rekel: "Bog je bil pri nas!"

Tisti studenec je postal ljudem svet. Imenovali so ga "Marijin studenec". Pozneje so ga ogradili s kamenjem, po-

sadili drevje okoli njega in sezidali cerkvico nad tistim bivališčem svete Družine. Ko so prišli potem čez mnogo let Jezusovi učenci v tisti kraj, jim je še ta in oni domačin pravil o dobrih tujcih, posebno o ljubem Jezušku in o njegovi ljubeznivi, pridni materi.

Dedkovo pismo

"Ljuba moja Metka!

Kaj je z našo Metko?

Vem, da le bolj redko spomniš se me dedka.

Vedno mislim nate.

Tvoje kite zlate,

obrvi rjave

kakor moja čedra.

In oči sanjave.

Vedno živa, vedra?

Lica rdeča, polna

kakor jadra čolna.

Tvoj smeh skoro grešen,

čelo — bela volna,

ustni — dvoje češenj.

Piši mi veliko,

kaj, kako je s Tabo!

Pošlji svojo sliko.

Mene senči lipa,

diham njeno cvetje.

Spodaj klop in petje,

jaz in moja pipa.

Srce moje — kletka,

golobica bela v njej, Ti,

ljuba Metka.

Kakšno, kakšno pismo,

kakor fant bi devi pisal!

Pa — odvisni nismo.

Kaj bi? Saj otroka

sva oba, ne Meta?

Ti si še, a jaz sem spet

pal v otroške leta.

Naj bo dosti! Kaj odpiši!

Lep pozdravček, Metka,

vsem, ki so pri hiši.

Zlasti Tebi, veš, od dedka."

Potlej zre veselo

pismo stari dede.

Kima z glavo belo,

k peči, k peči sede.

Strga tiho pismo.

Molek črni vzame.

Treše se mu roka.

Glas je kakor žamet.

"Oče naš za Metko

zame — za otroka,

in — za pravo pamet."

J A N K O

Starčkova smrt

Starček je zaradi svoje visoke starosti pričel slabeti in bližala se mu je poslednja ura življenja.

Številni otroci in vnuki so stali okoli njegove postelje. Zdelo se jim je, da starček mirno spi. Kar se mu prikaže na ustnicah in licu trikrat zaporedoma sladek nasmeh, kakor da bi snival prav prijetne in vesele sanje.

Ko se je prebudil, ga vpraša najstarejši sin:

"Ljubi oče, zakaj ste se trikrat nasmehnili?"

Oče odgovori:

"Vse veselje mojega življenja je hitelo pred mojimi duševnimi očmi in nasmehnil sem se, spominjajoč se, kako se pehajo ljudje za praznimi, posvetnimi penami. Potem je šlo mimo mene vse gorje in trpljenje, ki sem ga preстал v svojem življenju, in sem bil vesel, da je izginilo. Naposled sem se spomnil smrti, ki me bo rešila vsega zla in privedla iz doline solz v nebeški raj, in tedaj sem se tretjič nasmehnil, ker zapuščam to zemljo nadlog in vidim odprt kraj miru in duševnega veselja v Gospodu".

Otroci! Rešite posetnico in rebus iz zadnje številke in pošljite nam rešitev, za kar je čas do 15. februarja! Naslov: Uredništvo "Duh. življenja", Victor Martinez 50, Buenos Aires.

Jurček — potem ko ga je oče pošteno premlatil z leskovko: "Zdaj verjamem gospodu katehetu, da je 'dajati slajše ko prejemati!'"

Eno pesem čem zapeti

Eno pesem čem zapeti
očitno vam na glas,
in nekaj razodeti,
leta sedanji čas.
Oh, kak ljudje se nosijo,
po svetu grehe trosijo,
da žalostno je slišati,
kak hudo se godi.

Pa nam je za verjeti,
kir sami vidimo,
če gledamo po sveti,
kaj vse zaslišimo.
Nas hudi časi stiskajo,
ljudje se pritožujejo,
pa vendar žaliti Boga
nobeden ne neha.

Napuh in prevzetija
je poglavitni greh,
hudobnost in norija
se vlačí po celem svet.
Kriči vse brez usmiljenja,
sovrášstvo in opravljanje
divja po sveti kakor zver,
ljubezni ni nikjer.

Vse ropa ino krade,
vse kolne, goljufa,
ne misli na te hude
zapovedi Boga.
V nedeljo in na praznike
opušča božja služba se,
vgašuje svete vere luč,
ki je v nebesa ključ.

Po mestih in deželi
je zdaj vse polno zmot,
ljudje so se začeli
že pačiti povsod.
Se eden drugmu lažejo,
za hrbtom fige kažejo,
imajo vsi kosmato vest,
Bogu so vsi nezvest.

Le eno mi poznamo
pregreho med ljudmi,
ki jih od vsega kraja
na svojo stran lovi!
Ji sploh pijanost pravimo,
pa se je ne varujemo,
da vendar za popisat ni,
kak hudo se godi.

Posebno gospodarje
pijanost rada ima,
če se pred njo ne varje,
mu hitro vse proda.
Živino, polje ino les,
verjemite mi, vse to je res
še večkrat dušo in telo
zda še ta hudemu.

Pijanec v krčmi pije,
razsaja, kakor zna,
pozabi na te svoje,
ki jočejo doma.
Otroke, vbogo ženo
doma ga stiska glad,
vse strehe rebra kažejo,
pijanca tožijo.

Zdaj pride iz graščine
za dajco sekucion,
ne najde v štali živine,
ne v hrami belih kron!
Al štibra mora vendar bit,
to pravi sekucion srdit,
če bo v nedeljo boben pel,
kaj boš pijanc začel?

Zdaj pa beraška palca
podana v roke je,
in tebe bo pijanca
živila zanaprej.
Oh kolkrat si nezmerno pil,
al zdaj se boš po svet solzil
po ptujih kočah stanoval,
na golih tleh ležal.

Posebno za mladino
pijanost pridna ni,
še hujši kakor živino
mladenša naredi.
Okoli se potepajo,
krvavo se pretepajo,
in delajo ponoč nemir,
so hujši kakor zvir.

Kres keden kaj zasluži,
v nedeljo zakadi,
ponoči v vsaki luži
na cesti obleži.
V nedeljo lumpa celi dan,
da je v pondeljek čist bolan,
oj tako znajo zdanji čas,
kako bo le za nas.

Se nosi kak en šribar,
pa je kmetiški fant,
je šuštar ali žnidar,
ima gosposki gvant!
Klobuk ima na glavi tak,
zavihan je iz zaičjih dlak,
bi rad, da bi častili ga
ko sina kraljevga.

Cigarce si kupuje
in zlate prstane,
da lažje zapeljuje
nedolžne deklice.
Štimano hodi sem pa taj,
si misli, da je bog ve kaj,
pa dostikrat en tak bahač
še nima svojih hlač.

Svet roženkranc moliti
je take celo sram,
se v cerkvi prikloniti
pred božjim tronom tam.
Drži se kak en oficir,
se ne boji Boga nikir,
se pogovarja in smeji,
to pač ga veseli.

Dekleta so tud take
al pa nič pridnejši,
so pravo ogledalo
grde prevzetnosti.
Štimano se oblačijo,
da se še lažje vlačijo,
in grejo s fantom v krčmo pil,
ker jih ni sram grešit.

Nektere bodo rekle,
da vse to pač ni res,
pa vari se, ti dekle,
da ti ne prideš vmes.
Le mal ogledaj se okol,
boš vidla, slišala dovolj,
kak zdaj dekleta čenčajo,
poglej, kak pravilo.

Ve, deklice poštene,
mi ne zamerite,
če pa vas kaj zadene,
pa se poboljšajte.
Saj morate mi pač verjet,
da je med nami dost deklet,
ki znajo glih tako ravnat,
jih čmo na znanje dat.

So dve al tri skup zbrane,
al če jih je še več,
imajo take marne,
da se ne šika reč.
Pa ta je fest, pa ta še bolj,
pa ta je meni bolj po volji,
pa ta mi večkrat piti da,
ne bom pustila ga.

Ti ga ne boš dobila,
si je že mene zbral,
sva se že zgovorila,
mi je roko podal.
Glej, koliko premoženje imam,
za ženo tebe vzeti znam.
le bodi zvesta mi vselej,
za drugimi ne glej.

Bi raj doma ostala,
bi v cerkev nič ne šla,
bi s tem razžalit znala
svojga preljubega.
Vem, da bo gledal za menoj,
zato se bom opravlja bolj,
pa naj odmoljo roženkranc,
ki ni za moj grtanc.

Stoji pred ogledalom,
pred njim obrača se,
kako bi se le dalo
nališpati lase.
Pa zmiraj nekaj ji fali,
da v cerkev se ji ne mudi,
če pride glih po zadnji križ,
vse drugo jo v rit piš.

Tam v cerkvi pa pod korom
se v kak kot prisloni,
se zmiraj pogovarja
in glasno se smeji.
Vsaj pridgo bi poslušala,
pa bi se kaj poboljšala,
pa si noče tega k srcu vzet,
zna sama bolj živeti.

Ko meša je minila,
iz cirkve ven leti,
da bi ta prva bila,
se še ne pokropi.
Tak krbno gleda okol povsod
in kod je v oštarijo pot,
po tisti cesti se poda,
kjer je navajena.

Če svojega zagleda,
jo zlo razveseli,
ta prva je beseda,
da mu spregovori:
"I reljubi moj, sva si še kaj,
tak pa za linc vna daj,
bom s tebo v oštarijo šla,
tam bova pila ga.

Nektera je zdaj taka,
se lišpa na vso moč,
je pisana ko sraka,
še v kiklji ima obroč.
To se ji še najboljše zdi,
da vse okoli nje šumi,
še če je sraka kakor pav,
to pač je zanjo prav.

In koder se device
štimano nosijo,
tam rade se plenice
okoli trosijo.
Dokler jo še ima rad fant,
tačas ima ves židan gvant,
na stare dni ji pa velja,
če eno janko ima.

Da koga bi dobila,
to jo krez vse skrbi,
da bi se omožila,
drugač za živeti ni!
Si misli tak in govori,
če se pa to ne nagodi,
da boše šla za offerco
vsaj v kako bajtico.

Kjer dosti je bahačev
in ofertnih deklet,
tam dosti je beračev,
ne zmanjka jih po svet.
V mladosti vse zapravijo,
na starost bosí hodijo,
po sveti kruha si peklat,
ker jih premaga glad.

Ste slišali, preljubi,
to moje pisanje,
kako živijo ljudi,
kak alji svoje dni.
Preljubi moji, prosim vas,
saj to življenje ni za nas,
če hočmo boljšo čast imet,
mormo drugač živeti.

Kateri bodo brali
to moje pisanje,
večdel bodo spoznali,
da le resnica je,
Nekteri bodo jamrali,
nekteri pa se jokali,
kdor pa se bo krez to jezil,
je vsega tega kriv.

Slovenska

narodna

Detindvajset Ramonovih batrou

Urednik mi je ukazal, naj napišem nekaj
še o četrtem rekordu Ramonovem, o rekordu
apostolata.

Poglejmo najprej ambient, okolje, ki je
bilo deležno Ramonovega apostolata. Dolga
in neznansko visoka bolniška dvorana, v kateri
je ležalo poleg Ramona še 25 bolnikov, ve-
činoma zrelih možakov. Pretresljiva galerija
človeške revščine. Najprej skupina na smrt
oboježenih: rak na jetrih, rak na mehurju,
rak na pljučih, rak v črevesju. Ni rešitve
zanje. Še nekaj tednov ali mesecav, pa bo
trpljenja konec. "Enfermero, calmante, poi-
amor de Dios!" se sliši vsak čas iz te skupine
In bolnik dobi novo dozo morfija, ki ga
zaziblje v brezčutnost in mu vzbudi varljivo
privid, da morda le še ni vse izgubljeno.
Ko pa vsakdo tako rad živi! Nadalje skupina
srčno bolnih in nadušljivih, ki se hrepenče
ozirajo skozi okno in čakajo, kdaj bo zapihal
vzhodnik, chorrillero, ki bo dal dihati in
počivati. In nato dva, trije, ki jim je pijača
strla živce in mišice: delirium tremens. Nato
bolnik, ki je po svoji "seji" v bolniške hotel
zajahati kljuse, pa mu je alkohol dal preveč
moči in se je na drugi strani konja znašel na
tleh s polomljenimi rebri, ki so se mu za-
sadila v pljuča. Bruha kri in jetika se ga
prijemlje. Poleg njega "hlapec Jernej", du-
ševno in telesno strt uradnik, ki se bori za
pokojnino, pa mu je ne priznajo, in za kot
v domači hiši, pa mu ga ne dajo. In nato
par možakov, ki jim je revmatizem skrivenčil
ude. In nato, poleg skupinice vodeničnih, v

najbolj varnem kotu dvorane dva, ki imata
policaže ob postelji Vsak svojega, da je bolj
gotovo. V ječi, kjer odsedevata večletno ka-
zen, ju je začelo nekaj črvičiti, pa so ju
prepeljali semkaj. Sedita po nedolžnem!
Enemu se je, ne da bi vedel, pomešalo nekaj
sosedove živine med njegovo in, ne da bi
vedel, jo je prodal naprej. Pa so žandarji
in sodniki skrivenčili paragrafe tako, da so
iz tega naredili tatvino. Drugemu se je pa
pri nekakšnem prerekanju njegov sosed za-
letel s prsmi v odprt nož, ki ga je imel
slučajno v roki, pa je izkrvavel. Pa so žan-
darji in sodniki spet sklenili, da je bil to uboj
v pretepu...

Takšna je bila družčina, ki je pazljivo sle-
dila vsem pogovorom med menoj in starim
Ramonom. Seveda nisem uporabljal ne pre-
izkušenih katehetičnih metod ne učenih teo-
loških opredelitev za verske resnice, ampak
najbolj priprost, recimo gavčevski način. V
tjej stroki je bila prava mojstrica stara sestra
Prudencija, ki je dolga desetletja svojega
življenja žrtvovala telesni in dušni negi svo-
jih bolnikov. Že očete in morda stare očete
teh bolnikov je na isti način poučevala. Za-
čela je navadno s priropisjem, z živalstvom.
"Si ti žival ali človek?" Sledil je seveda od-
govor: "Človek." "No, zakaj pa potem živíš
kot žival? Obnašaš se kot bik v pampi, pre-
tepač in neporočen, piješ kot krava in kvan-
taš kot pujs! Ali se to spodobi?" In nato je
kmalu pričela z glavnim napadom: "Očedi
svojo dušo, dedec nemarni, da se boš vrnil

domov zdrav na duši in telesu. In svojo staro poklič, da se bosta cerkveno poročila. Pa otroke daj krstiti, da ne bodo taki kot poganski zamorci v Afriki. Bo vse zastonj." Besedica "zastonj" je več zalegla, kot cela novena pridig. Če je šlo včasih bolj trdo, se je poslužila posebnega trika: vabnikov. Enega ali drugega izmed bolnikov je imela pripravljene, da je v danem trenutku let prebil. češ, jaz se hočem spovedati in prejeti sv. obhajilo. Samo da se je sprožilo, potem je šlo samo od sebe. In potem je dobra sestra hodila od postelje do postelje, ponavljala z bolniki molitev Očenaša, češćene Marije, Apostolske vere, kesanja itd. razlagala najosnovnejše stvari iz katekizma, enkrat, desetkrat, stokrat, dan za dnem. Ni mnogo ostalo v trdih in takih stvari nevaženih glavah, nekaj pa le.

Ko sva s starim Ramonom odkričala prvo spoved, je prišel trenutek, ko se je dalo kaj storiti tudi za duše Ramonovih tovarišev. Ramon je bil po spovedi ves drug. Mir in sreča mu je odsevala z obraza. Srce je doseglo nekaj, po čemer je podzvestno dolgo hrepenelo. Krčevito je stiskal v svojih rokah majhen križec in jokalo od sreče, jokalo kot otrok.

"Caballeros," kdo hoče jutri zjutraj botrovati našemu Ramonu pri prvem sv. obhajilu?" "Kako, padrecito, botri pri sv. obhajilu?" "Seveda, saj ste imeli botre tudi pri poroki, ali ne, in novomašnik jih ima tudi pri novi maši, ali ne? Zakaj bi pri sv. obhajilu ne bili? Čim več jih bo, tem boljše bo."

"Padre, jaz bom že," se oglasi "hlapec Jernej". Dedci se oddahnejo. Ramon ne bo brez botra. Na licu mesta spovem Jerneja. "Še kdo, caballeros?" Nič! "Menda vendar ne bo imel Ramon samo enega botra?" "I, bom pa še jaz, padrecito!" "Macanudo, priatelj!" In sem ga spovedal. In nato se je utrgal plaz. "Jaz tudi," se oglašajo kar po

vrsti. Sestra Prudencija žari od sreče. Prestavlja stol od postelje do postelje, izprašuje možakom vest, obuja z njimi kesanje, molitbo po spovedi zahvalo in odganja radovednež, ki silijo v dvorano. Mine ura, dve, že sem pri koncu. "Kaj pa vidva?" vprašam bolnika, ki sta se zdravila pod policijskim nadzorstvom. Eden in drugi skomigne z rameni in poškljuna svojega varuha, češ, saj vidite v kakšni družini sva: garjevi ovci, ki ne spadava v čredo. "Nič strahu! Saj so tudi desnega ravnateljstva bojniki gnali policaji prav do križa, pa se je le dobro spovedal, ali ne?" "No, dobro pa še midva!" Stražnika sta se odmaknili in tudi zadnja dva sta uredila svoje račune z Bogom.

Seveda so bili ti računi malo drugačni, kakor bi morali biti strogo po učenih bukvah. Vendar sem prepričan, da Gospod, ki ne bo smrti grešnika, sodi te revčke dobrotljive. Saj niso hudobni; slabi so in nevedni. Dostikrat ne po svoji krivdi. Bog ve, kaj bi bilo z nami, če bi bili na njihovem mestu.

Drugo jutro po maši je prišel Gospod k starému Ramonu. Ko je glas zvončka naznanil, da je sveti trenutek blizu, je zadonela Gospodu v pozdrav pesem Alabado sea el Sacramento del Altar! Peli so botri, Ramonovi botri. Za Ramonom so po božno prešli sv. obhajilo vsi njegovi tovariši.

* * *

Ko hočem Ramona popoldne obiskati, se mi zdi, da spi. Pa ne, oči ima uprte nekam v daljavo... Primem ga za roko. Nima več pulza! Zatisnem mu oči in mu pokrijem obraz s prtom.

Petindvajset Ramonovih botrov je radovedno opazovalo to dejanje krščanske ljubezni do bližnjega.

Tišina, smrtna tišina po dvorani. Starí Ramon je končal tek svojega življenja.

Kk

PO KATOLIŠKEM SVETU

BESEDA PASTIRJEV

Papeževa božična poslanica je vsemu svetu pokazala, kje je in kam mu je iti. Ker je božje usmiljenje neizčrpno, je rešitev blizu, dasi je človeštvo popolnoma zašlo in bi bilo, samo sebi prepuščeno, izgubljeno. Nebeški Oče pričakuje vseh izgubljenih sinov. Sveto leto milosti je čas povratka v Jezusovo Cerkev in pričetek nove dobe njene zgodovine.

Ko je sprejel skupino članov ameriškega kongresa, je sv. oče pohvalil navado v Združenih državah, da vsako leto uradno določijo dan splošne hvalečnosti Bogu. Želel je naj bi tako bilo po vsem svetu. Spomnil je nauk sv. Cerkve, da je dajanje hvale Bogu resna dolžnost tudi za "vest ljudskih predstavnikov, ki so izvoljeni prav zato, da potrdijo, po-

vežejo in poenotijo na polit. področju naj globlje duhovno delovanje in teženje ljudi."

Glavni asistent Krščanske zveze italijanskih delavcev mons. Civardi piše v Glasniku Katoliške akcije: "Gospodarska sužnost, žal, traja kar naprej tudi potem, ko je dobrodejni dih krščanske ideje pometel s telesno sužnostjo... Množica brezposelnih in stradalajočih je dokaz, da je kapitalistični sistem pozabil bistvene pravice dela, ki nujno spada k pravici do življenja... Tedaj ko bodo združene verige gospodarskega suženjstva, upamo, da se bodo zdrobile tudi verige predsodkov, ki ločijo delavstvo od Matere Cerkve in mu jemlje zaupanje do krščanstva kljub vsemu, kar je to izvedlo na socialnem področju v 20. vekih zgodovine."

SVETO LETO

V soboto 24. decembra zjutraj so se vršile slovesnosti, s katerimi se je začelo 25. sveto leto. Bil je delavnik, vendar so ljudje napolnili velikansko cerkev sv. Petra — okoli 35.000 jih je šlo vanjo, okoli 15.000 jih je stalo v stebrišču in pred njim, trg svetega Petra pa je zagrinjalo 150.000 klečečih; prav toliko se jih je nabralo po bližnjih cestah. Če štejemo še množice pred ostalimi tremi bazilikami — sv. Janezom Lateranskim, sv. Pavlom in sv. Marijo Veliko — je bilo vseh, ki so slovesnostim prisostvovali, en milijon.

Ko so papeža nosili v procesiji kardinalov, škofov, duhovnikov in menihov preko trga sv. Petra, so ljudje molili rožni venec. Sv. oče je najprej pokleknil pred oltarjem, potem pa intoniral himno Pridi sv. Duh. Procesija je zdaj šla po stopnišču navzdol in dospela do svetih vrat. Nastala je popolna tišina. Papež je s srebrnim kladivom prvič udaril po pozlačenem križu na vratih in zapel: "Odprite se mi, vrata pravičnosti". Zbor sikstinske kapele je odvrnil: "Vstopil sem skozi nje in poklonil se bom Gospodu." Ob drugem udarcu so bile papeževe besede: "Vstopil bom v tvojo hišo, o Gospod!" Pevci pa: "Vrgel se bom na obličje v tvojem svetišču poln spoštovanja do Tebe." Tretji udarec je bil najmočnejši, združen s pozivom: "Odprite vrata, kajti Bog je z nami." Odgovor: "Kdo je storil čudeže v Izraelu?" Tedaj so se težka vrata premaknila in zvonovi so zapeli. S papeževim blagoslovom se je slovesnost končala.

V ponedeljek zjutraj je sv. oče prvič obiskal cerkev sv. Petra, da prejme odpustke. Spremljali so ga: 60 škofov, člani kongregacij, redovniki in seminaristi. Na tisoče romarjev je opazovalo obrede, dočakalo blagoslov in ob odhodu navdušeno klicalo svojemu poglavarju. Ob tej priliki je bila blagoslovljena "loggia della Veronica", kjer so svetinje iz trpljenja Gospodovega: del sulice, s katero so Ga prebodli, delček sv. križa in Veronikin prt.

Popolen odpustek so dobili vsi, ki so bili navzoči pri odpiranju svetih vrat, pa tudi vsi tisti, ki so v celoti slišali vatikansko odhajno slovesnost po radiju.

Med poslanicami, ki so jih državni poglavarji poslali za božič sv. Očetu, omenimo najprej poslanico generala Perona. V njej pravi: "Moj narod in moja vlada znova zagotavlja s katoliškim zanosom svoje neodoljivo teženje po miru in sožitju med narodi, ki naj temeljita na socialni pravičnosti. Ob slavnem začetku svetega leta dviga argentinski duh k Bogu molitev za zmago sloge in uveljavljanje človeškega dostojanstva."

Trumanovo poslanico je papežu izročil predsednikov odposlanec Myron Taylor. Božja volja, utelešena v rojstvu in poslanstvu Odreženi, se vedno jasneje izraža v zgodovini. V teh dneh se Združene države še posebej trudijo, da bi po Jezusovih naukih človeštvo prišlo do pravičnega in trajnega miru — V odgovoru sv. očeta se bere med drugim: "V resnici, za svet ni druge rešitve; človeštvo mora slediti Kristusovim naukom in zgledom, kjer se priznava, da so

vsi ljudje sinovi enega Očeta, ki je v nebesih, in da so pravi bratje po svojem edinstvu z božjim Sinom." Le to bratstvo in iz njega izvirajoča enakost in ljubezen moreta dati človeštvu mir.

Papež blagoslavlja Argentino. 28. decembra je prišla v Italijo druga skupina romarjev iz Argentine. Vodi jo kardinal Caggiano. V sredo, 4. januarja jih je sprejel Pij XII. Razen kardinala je bilo v skupini še 5 nadškofov in škofov: Fasolino (Santa Fé), Guiland (Paraná), Buteler (Mendoza), Sosa Gaona (Concepción), Castellano (Córdoba). Sv. oče jih je nagovoril v španščini. Razveselilo ga je tako številno in tako lepo organizirano zastopstvo. Potem je podelil blagoslov romarjem in vsej Argentini.

Sprejem diplomatskih predstavnikov. V sredo 28. decembra so predstavniki držav v Vatikanu voščili za sveto leto. Prvič se je zgodilo, da jih je papež skupno sprejel. Manjkal je edino jugoslovanski zastopnik, ki je bil tedaj v Beogradu. Sv. oče je poudaril pomen Vatikana. "Vojaška zmogljivost te države je ničeva, neizmerljiva pa je njena zmogljivost za mir." Upati je, da bo ta sila vedno rastla v blagoslov vsem narodom. "Bolje kot kdorkoli drug morete vi soditi, s kakšnim veseljem bi dočakali, ko bi to leto, sveto leto začelo novo usmeritev duha in srca, nov način vsakdanjega življenja in medsebojnih odnosov, povratek zašlih k točnim pojmom, pravi resnici, k resničnim temeljem miru v socialnem življenju in v mednarodnih odnosih. Po tragičnih letih, ki smo jih preživljali, se je med najbolj zdravimi plastmi vseh narodov zbudila in obnovila želja po spravi, hrepenenje po duhovnem bratstvu med vsemi narodi dobre volje. Globoka iskrenost in nedvoumno skupno občutje teh teženj bosta, kot upamo, razpršili zadnje ostanke temnih časov, ki so za nami."

Polnočnice v Jeruzalemu in v Moskvi. V Jeruzalemu ni ta čas več kot 200 katoličanov. Maše so bile po samostanskih cerkvah in kapelah. Moskva je najprej doživela katoliško mašo kakih 300 sovjetskih podložnikov, za tem pa se je 200 tujcev udeležilo polnočnice v francoski cerkvi sv. Ludovika. Med verniki so bili francoski, angleški, italijanski in belgijski poslaniki.

Za cilje Svetega leta. Italijanska Katoliška akcija začenja s Svetim letom "križarsko vojsko velikega povratka". Razen 4 milijonov članov KA se je bodo udeležile vse verske organizacije. Namen je ta, da bi se spreobrnilo komunisti in pristaši drugih brezbožnih strank. Gre torej za rešitev duš, obenem je napovedan brezbožstvu boj brez usmiljenja. Italijanski komunisti pa so pozvali k ojačeni borbi proti protikomunističnim silam z Vatikanom vred.

DOBRO IN ZLO

Fronti dobrega in zla se torej vedno razločneje opazata. Nekaj pojavov s fronte dobrega:

Dan, ko so se odprla sveta vrata, je bil tudi dan prvega televizijskega prenosa iz Vatikana. Aparate je darovala Francija, pri prenosu pa sta sodelovali italijanska in francoska radijska družba.

Katoliški zdravniki v San Franciscu bodo poslali v Lurd moderne aparate, s katerimi bodo lahko raziskovali čudežne primere ozdravitel.

Razen koscev sv. križa v cerkvi sv. Petra v Rimu in še v nekaterih drugih krajih, so nekateri delci vdeleni v "svetem jeruzalemskem križu" obenem s kamenčki s Kalvarije. Ta križ potuje zdaj po svetu. Pred kratkim je z zrakoplovom prišel v Kolumbijo. Ljudje ga časte v stolnici glavnega mesta.

S šestmesečnega potovanja do Japonske se je vrnila v Rim v cerkev "del Gesù" desnica sv. Franciška Ksaverskega. Na Japonskem je ta svetinja povzdignila svečanosti, ki so jih imeli za štiristoletno prihoda velikega misijonarja na otok vzhajajočega sonca.

Iz Španije javljajo veliko versko gibanje med delavci. V provincah Valencia in Ternel se je udeležilo duhovnih misijonov s pobožnostjo in gorečnostjo okoli 35.000 rudarjev. Za pridige in podeljevanje zakramentov je bilo mobiliziranih 32 kapucinov in 3 jezuitje. V Barruelu je 150 rudarjev s svetilkami počel spremljalo podobo Fatimske Marije. Posebno pristržni prizori so bili pri obhajilu otrok. Samo v Ternelu je prejelo prvo sveto obhajilo 1.600 delavskih otrok. — Napovedani so misijoni med rudarji v provincah Murcia in Zaragoza.

V Argentini je Sveto leto obenem leto petega evharističnega kongresa. Vršil se bo meseca oktobra v Rosariu. Škofje so že leto prej izdali pastirski list, ki razlaga pomen in namene tega kongresa. Zadnjega je priredil Buenos Aires oktobra 1934, torej tik pred ljubljanskim. Veličastnost tistih dni še zdaj ni pozabljena.

Peta kolona katoliške Cerkve. Sevillski nadškof Peter Segura je obsodil komunizem v enem izmed govorov, ki jih je imel v katedrali med devetdnevnic v čast Brezmadežni. Obenem je priznal, da ima Cerkev povsod peto kolono. To je večna resnica, ki je razpršena po vsem svetu.

Eden tistih, ki jo širi z največjimi uspehi, je mons. Fulton J. Sheen s severoameriške katoliške univerze. Z novim letom je začel dvajseto vrsto radijskih govorov. Ljudje se jih ne naveličajo; poslušalstvo nedeljske katoliške ure je izredno številno in iz vseh plasti prebivalstva.

Tudi tistih sedem francoskih in nemških škofov, ki so se sestali v južnonemškem kraju Buhl, je razpravljalo o tem, kako okrepiti peto kolono s Katoliško akcijo in z vzgojo po seminarjih. Lepo so pokazali, kakšno je uspešno sodelovanje med narodi.

Obletnica. Okrog božiča so se mnogi katoliški listi spomnili, da so pred enim letom rdeči madžarski oblastniki zgrabili kardinala Mindszentyja. Rimski "Il Quotidiano" pravi med drugim: "To prijetje ni moglo zlomiti odpora in enotnosti katoličanov. Mindszenty je zdaj živ pokopan v neznanem kraju v komunističnem paradižu, kjer je toliko pokopališč za žive in kjer imajo vso prednost tako imenovani ljudski demokrati."

Za žrtve verskega preganjanja v Evropi. Med ljudmi in organizacijami, ki za njih ka- store, je argentinska Katoliška akcija. Ve- člankov je izšlo v "Antorchi", glasilu fa- tovske veje; Vrhovni svet je v začetku sel tembra poslal skupščini Združenih narodov protestno noto; vodstva posameznih organi- zacij so poskrbeli za razne akcije v korist trpečim za železno zaveso. Dilaska Katoliška akcija je vsem predlagala obširno delovanje sredstvi dveh vrst: 1. nadnaravne: prav- vojsko molitev in žrtev za preganjance — za preganjalce; 2. protestne prireditve: — tinge po cestah, plakati in napisi, letaki in — Namen vsemu temu so strnili v stavku "Naj katoliška mladina vse države ponu- nebu svoje molitve in žrtve, ljudem pa pre- loži svoj možati protest proti preganjanju."

Borci za zlo nam ne bodo zamerili — zato ne, ker nas ne bodo brali —, če od n- junaških in prebrisanih dejanj zapišemo sam- dve, pa še ti dve na koncu.

Poljska YMCA (Krščanska zveza mladi- ljudi) je sklenila, da zbrši iz svojega imen- pridevnik **krščanska**. No, nekaj bo še vedn- ostalo. Tudi pri nas so se pred vojno po- pojavljali "imkarji", največ med akademiki. Prav posebno vernih mladeničev in deklic te- tej angleško-mednarodno-protestantski zve- ni bilo, pač pa nekaj komunistov in njihov- kandidatov. Pokrovitelj zveze je bil eden o- univerzitetnih profesorjev. — Sem lahko pi- pišemo, kako so modri rdeči očetje sedanj- poljske province zaukazali, naj podložni- rajši hitro kot počasi pozabijo na buržujsk- praznike, kot so bili: 3. maj, dan Naše Gosp- bitke pri Visli. Navadilo pa naj se prazno- vanja res velikih duš, kot so 7. november- ruska revolucija, ali pa celo 21. december- Stalinov rojstni dan!

Zgodovinski dogodek je bilo zborovan- **Argentinske laične organizacije**. To je kak- 3 leta stara družčina, ki se je z imenom delom postavila proti Katoliški akciji. Ta kajšnja "La Prensa", "največji list na svetu" prav rada daje prostor za popisovanje takih prireditev (mimogrede: ali bralci Duhovne življenja veste, da je edini katoliški dnevnik v Argentini "El Pueblo"?). — Tam so mo- vsi, ki so brali, najti to, da je veličastno 3. zborovanje izdalo tudi deklaracijo. V n- so človeštvu povedali tudi takele učene st- rije: "Laicizem osvobaja človeško pamet- verskega nasilja in "razodetih resnic": s tem pospešuje napredek znanosti in krepi borbo proti političnim absolutizmom, saj se nagib- k podpiranju svobode." Ali pa: "Trditve, so duhovno in materialno ustvarjajoče sile človeku in v družbi, se je zgodovinsko dok- zalo v kulturnem delovanju zapada." — M- slim, da imate dovolj. J. C. Moreno jim "Pueblu" (24. decembra) pove, kar zasluži- končuje pa tako: "Že je minilo četr- liberalcev, antiklerikalcev in racionalistov. Njihovo dialektiko je razbila resničnost. Na ta način se dá razložiti, da na omenjenem zborovanju ni bilo tistih, ki so ohranili vsi- še nekaj naravne pameti."

SLAVE NAJ TE, O BOG, SLAVE NAJ TE VSI NARODI!

Med izseljenci

ARGENTINA - SLOVENSKI NASELJENCI PO POSAMEZNIH KRAJIH PRAZNUJEJO BOŽIČ

DVE LEPI BOŽIČNI PRIREDITVI SMO IMELI V CAPITALU

Pevski zbor "Gallus" je 8. jan. ob 20 v župni cerkvi sv. Julije zapel lepo število slovenskih božičnih pesmi. Od Svete noči, preko Glej zvezdice božje in drugih novejših smo prisluhnili slovenski duši, ki proslavlja božično skrivnost in se raduje ob njej. Zbor je vodil njegov stalni dirigent dr. Julij Savelli. Tega večera svetih pesmi se je udeležilo veliko število Slovencev, pa tudi Argentinec, ki so spoznali in znajo ceniti slovensko pesem. — Prostovoljne prispevke je zbor "Gallus" vse odstopil Slovenski Vincencijski konferenci, za kar naj mu Bog povrne!

O koncertu je nekdo napisal tele preteple besede:

Kako nas ima Bog rad: v mirni cerkvi poslušamo — rešenci iz rdečega potopa — pesmi svoje mladosti. Čudovito je tedaj, ko ne premišljaš, kdo poje in kako poje (— seveda, če dobro poje in Gallus je dobro pel —), ampak prepevaš sam v sebi in čustvuješ ob tem, kar je najlepše, najvažnejše in nikdar razumljeno. Nismo bili rado-vedni, ali je napev pristno naroden, ali je izoblikovan po italijanski kantileni ali ponavljajo alpske melodije: ni nas zanimalo, kdo je podpisan — Vavken, Premrl, Kimovec —, kajti vse je bilo naše, domače, čisto, lepo.

Kdor se je v preskušnjah in trpljenju navadil, biti hvalen, je pri prebujenju iz teh razpoloženj našel pot še v drugo: v hvaležnost Detetu Odršeniku, ki so mu vse pesmi veljale, in v hvaležnost vsem, ki so mu dali ta nedeljski večer.

Cerkveni pevski zbor iz San Martina pa je prav v isti namen v nedeljo 15. jan. v cerkveni dvorani v Ciudadeli priredil Tomčevo spevoigro "Slovenski Božič" pod vodstvom dirigenta g. Pavšarja. Spevoigro so v režiji g. Špeha lepo

podali, zlasti nekatera mesta so posebej zadihala slovensko domačnost. Hvaležni smo zboru, da je položil toliko truda v to predstavo in nam obnovil dmoače božično razpoloženje.

Mendoza.

Tod kjer živi največja skupina Slovencev izven Buenos Airesa, so preživali ta praznik prav posebno v družinskem razpoloženju. Polnočnico so imeli v kapeli sv. Jožefa, bratov marianistov. Sv. mašo je imel slovenski dušni pastir g. Caserman, prepeval pa je mendoški cerkveni zbor. Na sv. dan popoldne so imeli v isti kapeli pete litanije Matere božje, nato pa v zavodski dvorani božično prireditev pod naslovom "Obisk pri jaslicah". Posamezne božične dogodke so predstavili po slovenski besedi v živih slikah. Recitatorja in pevskega zbor sta izmenoma lepo podajala vsebino božičnega praznika. Prireditev je pripravilo tamošnje Društvo Slovencev in je njegov predsednik ravn. g. Marko Bajuk vsem voščil praznike, g. Caserman pa se je društvu zahvalil za pozornost, ki jo je temu dnevu posvetilo.

Cordoba.

Tudi tamošnji Slovenci so se na božične praznike prav posebej pristrčno povezali v družinsko občestvo. Imeli so sv. mašo, ki jo je opravil njihov dušni pastir dr. Hanželič. Ves čas je prepeval tamošnji cerkveni zbor.

Vse rojake, ki kaj vedo o tajnem dušnopastirskem delovanju slovenskih duhovnikov († Kremžarja Marjana, † Srečka Huta, † Henrika Goričana in drugih, živih ali mrtvih) po krajih, kjer za časa nemške okupacije ni bilo duhovnika —, prosimo, da to popišejo in pošljejo na naslov: Slovenska dušnopastirska pisarna, Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina.

Prišel je v Argentino kapucin p. Jakob Vučina in živi v kapucinskem samostanu pri cerkvi Nueva Pompeya, Esquiú

974. Tel. 61-0772. Tam imate rojaki priliko za sv. spoved. (Parroquia de Nueva Pompeya, Esquiú 974, Buenos Aires).

RAZNE OBLETNICE

"Slovenska Krajina", društvo Prekmurcev na Avellanedi, je imela 22. januarja svoj redni letni občni zbor. Izvoljen je bil stari odbor spet za eno leto.

Dne 12. februarja bo Društvo proslavilo svojo desetletnico delovanja za kulturno in versko življenje rojakov na Avellanedi.

Ob 10 h dop. bo na Avellanedi (Manuel Estvez 630) sv. maša za žive in mrtve člane.

Po maši se podamo na društveno zemljišče v Lanus (Camino La Plata, Km 7), kjer si bomo privoščili "asado".

Prva obletnica.

12. februarja ob 12 bo pri sv. Rozi sv. maša za pred letom dni, 7. II. 1949, umrlega našega dragega pokojnika

Vidmar Alojza

iz Rihemberka.

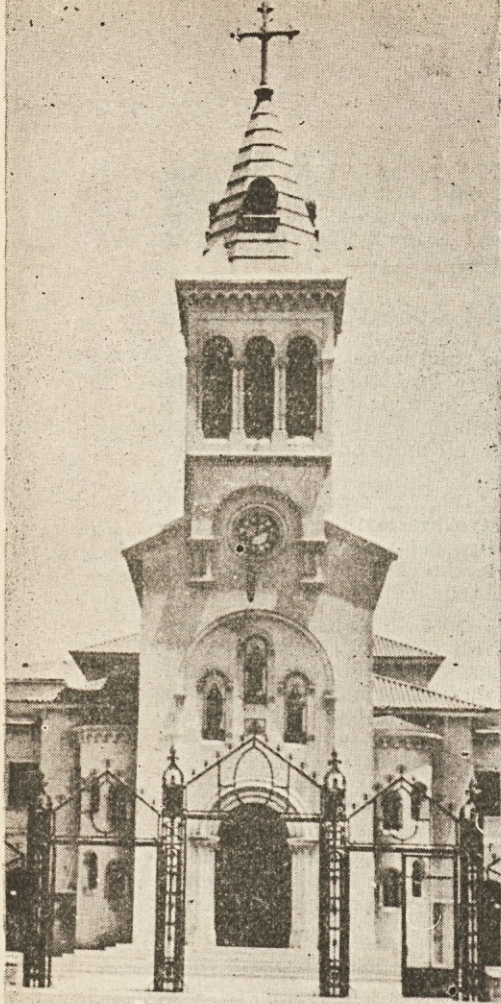

Umrli je v goriški bolnici na posledicah internacije v Dachau.

V Gorici žalujejo za njim žena, v Rihemberku bratje, sestre in sorodniki, in v Argentini brat, sestra in sorodniki.

Prosimo molitve za dušni pokoj nepozabnega rajnika.

Gorica, Rihemberk, Buenos Aires.

Ob tretji obletnici.

16. febr. 1947 je ugasnil v sanatoriju Santa María v kordobskih gorah idealni borec za slovensko dobro ime

Andrej Lah

rojen v Gerlincih l. 1903.

Za dve veliki slovenski stvari je živel in delal: za "Duhovno življenje", kateremu je bil dalje časa upravnik, ves čas pa pisatelj, in za "Slovensko Krajino", društvo, ki letos obhaja 10 letnico ustanovitve in je bil on eden najbolj delavnih in požrtvovalnih članov v društvenem delu, pri petju in na odru.

Za vse druge je delal in skrbel, svoje zdravje pa je zanevaril, in tako si je nakopal sušico, ki ga je prisilila, da je iskal zdravja, ko je bilo že pozno.

Med tem je pa ostal vedno neumorno delaven s peresom in z delom med Slovenci v Córdoba.

V tistem času se je lotil tudi pisanja slov.-kasteljanske slovnice, katere je izdelal 6 lekcij, nato mu je pa smrt iztrgala pero iz rok.

16. februarja 1947 je vdan v voljo božjo zapustil solzno dolino in odpotoval v boljšo domovino.

Obletna sv. maša zanj bo na Avellanedi 19. febr. ob 9.30 uri.

Ob deseti obletnici

8. marca 1940 leta je omagal na potu na Akonkaguo

č. g. Jože Kastelic

slovenski izseljenski duhovnik in ustanovitelj "Duhovnega življenja". V prihodnji številki bomo njegovemu spominu posvetili več misli.

Za sedaj spomnimo, da bo 5. marca sveta maša zanj v Mendozi, 8. marca obisk na njegov

grob v Puente del Inca (če za to pot prijavljenih kaj rojakov), 12. marca pa zanj sv. maša v kapeli slovenske službe božje v ulici Belgrano 3863.

Če bi ob tisti priliki utegnil pohiteti v Mendozo naj se javi na naslov: Juan Hladnik, Pasco 431.

Posebne verske prireditve Slovence po Božiču:

Slovenska služba božja one Slovence, ki živijo v tujih župnijskih varstvih, je bila ob 10. dop. Zbralo se nad 200 Slovencev, katerim se pridružili tamošnji Hrvati in domačini Argentinci. Pri maši je Slovincem pridigal Avgustin, ki v tej župniji planuje in oskrbuje tamošnjo skupino slovenskih rojakov. Take verske slovesnosti v sameznih zunanjih središčih kjer redne službe božje za slovence ni, priključijo k slovenski maši tiste novonaseljence, ki službi božji v mesto ne morejo, in privabijo tudi vedno več staronaseljencev. Vso mašo prepeval pevski zbor "Gallus" slovenske božične pesmi. Domačini niso mogli prehovati lepega petja in dovršenosti zbora ter posameznih pevcev. Po sv. maši so jim pripravili prigrizek, kjer sta jih pozdravila domači župnik in župnik, ki sta se z njimi slikala.

Romanje v San Antonio Padua je bilo 15. jan., kakor vsako leto. S pobožnostjo leta in leta Slovenci združijo izlet. Tako tudi to pot. Več rojakov se je nabralo že dopoldne za sv. mašo ob pol enajstih, ki jo je opravil g. Fidešek, pridigal pa je g. Hladnik. Med sv. mašo je bilo ljudski petje, ki je za take prilike bilo primerno. Po sv. maši so mnogi zbrali v senci blizu cerkve, da počakajo popoldanske pobožnosti, drugi pa so odšli domov. Ko se je bližala ura, ločena za litanije, so prihajale nove skupine, ki dopoldne niso mogle priti. Kratko je spregovoril g. Hladnik, nato pa so bile pete litanije. Tako smo se poslovili od sv. Antona in njegovih sobratov frančiškanov.

Slovenske naseljence v Mar del Sur je za praznik sv. Trojice kraljev obiskal g. Orehar, ki so vsaj za en dan imeli med seboj slovenskega duhovnika. Zaradi velike zamude vlaka, moralo odpasti na predvečer spovedovanje v Miramar, pa so imeli priliko naslednjega dan v Mar del Suru zlasti tisti, ki ob škofovem obisku niso

mogli opraviti spovedi oziroma ki ne morejo v oddaljeni Mar del Plata. Vsi iz Mar del Sura, kjer je zlasti veliko družin, in nekateri iz Miramara, so prišli dopoldne k sv. maši, ki je bila v bližnji šoli, namenjena Slovincem in domačinom. Nad 100 so jih je zbralo obojih. Veliko je k temu pripomogla ga. Evfemija, ki živi v 8 km oddaljeni pristavi sv. Evfemija.

Mašniško posvečenje bo prejel v San Luisu g. Janez Ogrin v februarju ter imel novo mašo v Buenos Airesu na Belgrano.

Premeščen je kot kaplan g. Štefan Novak v nadškofiji La Plata na župnijo Adroque (Casa parroquial, Adroque F.C.N. G.R. Prov. Buenos Aires).

Krščeni so bili:

1. Marija Milena Holozan, hčerka Franca in Vere roj. Učakar
2. Helena Kalan, hčerka Jerneja in Terezije Jenko
3. Estera Katarina Mekeš, hčerka Franca in Albine roj. Zrin
4. Hčerka Rudolfa Rozine in Veronike roj. Mlinar

Poročili so se:

1. Dušan Pip in Edita Makovec
2. Anton Jakšič in Mimi Marolt
3. Franc Uštar in Vera Klemenčič

Umrli so:

1. Jožef Suban, iz Gorjanskega na Krasu
2. Fani Tomšič v Sarandí
3. Daniel Savnik na Paternalu
4. Marija Skamlec v Mendoza

KANADA

Tukaj živi kakih 800 slovenskih naseljenecv. Raztreseni od pristanišča Halifax, kjer se je ustavilo par naših ljudi, do British Columbia, kamor jih je tudi nekaj odšlo. Razdalja med tema dvema krajema je taka kakor Halifax —Berlin. Dušni pastir, ki hoče vso to množico raztresenih udov oskrbovati, ima dosti pri-ronaseljencev, števílo staviti, naletiš pa na nje skoro v vsakem večjem kraju. Pred ljudi pa po števílu slovenskih provinca Quebec. Ker Slovenci niso imeli v Canadi svoje župnije, ki bi bila središče, se jih je mnogo izgubilo. Frančiškani

iz USA so hodili iskat ovčke in koštrune, pa so se jim mnogi razbežali v širne planjave, kjer niso mogli za njimi. Ista nevarnost grozi novonaseljencem, če bodo živeli v malih skupinicah ali celo posamezno, potopljeni v tuje morje, kjer bodo versko in narodno uto-nili.

Sedaj je največja skupina v Toronto, ki tvori središče slovenskega verskega življenja. Vsako nedeljo se zbirajo k slovenski službi božji s slovensko pridigo in petjem. Versko so povezani v Društvu Presvetega Imena Jezusovega (Holy Name) in v deklški Marijini kongregaciji. Oboje vodi dušni pastir za Slovence dr. Jakob Kolačič CM (Saint Mary's Mission House, Danforth ave Birchmount Rd Toronto 13 Ont. Canada). Poleg njega živi med slovenskimi naseljen-ci še duhovnika dr. Pajk Jan-ko (St. Catharines 3 Lynan, Ont. Canada) ter Vukšinič An-ton (626 Glenholme Ave To-ronto 10, Ont. Canada).

Poleg verskih sestankov se vrše mesečni prosvetni večeri z vzgojnim predavanjem, pet-jem in deklamacijami.

Vsa dušnopastirska skrb je usmerjena na ohranitev zdrave tradicije (pogosti zakramenti, verski sestanki) in v poglobitev katoliške jasnosti o življenju, ki naj bi zabranila vdor vele-mestnega poganstva.

Toronto je milijonsko me-sto, v katerem živi le 10% ka-toličanov. Katoličani so tu versko zavedni. Vzdržujejo svoje verske šole. Država je tukaj pravičnejša kakor v USA. Kdor plačuje davek za versko šolo, je oproščen davka za drž. šolo. Drž. šola ni protikatoliška, ampak liberalno protestantska. Vodstvo drž. šole pošilja otroke v nedeljsko farno šolo k verouku. Velja za slabega katolika, kdor pošilja otroke v drž. šolo. V tem ve-likem mestu je raztresenih okoli 350 novonaseljencev. Če bi bili blizu skupaj, bi šlo. Ni-mamo lastnih lokalov, ne last-ne cerkve, ne župnije. Ustva-ritev teh ustanov bo preizkus-ni kamen za novonaseljence.

Slovenci, ki so tako raztre-seni, so prosili za pisane pri-dige, navodila in drugo. Tej želji ustreza "Božja beseda", razmnoževani mesečnik, ki je začel izhajati prvo adventno nedeljo 1949.

K slikam romanja in izleta v San Antonio pri Buenos Airesu. Vse, razen procesije, je posnel Foto Dž. Predstavljajo posamezne prizore in skupine rojakov. Kdor bi hotel katero teh ali še drugih tankaj posnetih fotografij, naj piše ali se javi v Dušnopastirski pisarni, Victor Martinez 50, Buenos Aires

USA—MOŠKA BESEDA STARONASELJENCA

Do nekaj let nazaj smo se Slovenci izkazovali vsemu svetu, da smo kulturne in napreden narod. Majhni po številu, veliki po duhu, smo se lahko uvrstili med velike in veljavne narode s tako naglico, da so ti občutili nekakšno zaostalost pred Slovenci. Še posebno, ker so vedeli, da si je ta mali narod pomagal sam, brez vsake tuje pomoči.

Starejši naseljenci v tujini, še posebno v Združenih državah ameriških, so prav dobro občutili, kakšno sodbo imajo veliki narodi o Slovencih in njih domovini Sloveniji. Vsak poštenjak v svojem srcu in ljubitelj svojega naroda je Slovence spoštoval, jim častil in se z njimi veselil napredka med narodi.

Nasprotno je pa vsak narodni kričar in prekucuh kričal, se repenčil in potvarjal resnico in z lažjo pobijal vse, kar je kdo hvale vrednega vedel povedati o Slovencih in Sloveniji.

Pršla je druga, svetovna vojna. Mnogim, zlasti malim narodom ni prinesla svobode in življenja, prinesla jim pa je suženjstvo in poganstvo, in to kljub vsem zagotovitvam velikih mogočnjakov in njih laži-prerokov, ki so zagotavljali, da pri vsej tej moriji ne gre za nič drugega kakor za obstoj in svobodo malih narodov. Na koga se lahko zanesemo?

Za nas Slovence ni druge rešitve kakor samo v pravem krščanstvu in doslednosti, kot uči rimska katoliška Cerkev in njen poglavar sv. oče, kateri je danes edini resnični zagovornik vseh brezpravnih narodov. Naj bi ne bilo niti enega Slovenca, da ne bi kakor pastirji v prvi sveti noči rekel drug drugemu: Pojdimo v cerkev, poklekimo pred tabernakelj, kjer biva On, ki je vsemogočni večni Bog! Njemu potožimo vse naše gorje in nesrečo, v katero nismo zabredli toliko po svoji krivdi, kakor po krivdi drugih. Jezus, vsemogočni večni Bog! Ti najbolje veš, kaj potrebujemo za zmago, da bomo vzdržali v boju, v katerem se borimo za obstanek. Ti najbolje veš, kako je z nami, saj si začel sam s svojo Materjo Marijo najrevnejše življenje v betlehemskih planjavah brez vseh pravih sredstev za življenje. Zato zaupamo v Tebe in in Te prosimo, pomagaj nam. Samo na Tebe in Tvojo Mater Marijo se še moremo zanašati, da preprečita tretjo svetovno vojno, na katero se veliki in močni politični mogočnjaki že pripravljajo. Obljubimo Ti, da bomo v bodoče z vse večjim zaupanjem po sv. maši z mašnikom molili cerkveno molitev: Sveti nadangel Mihael, brani nas v boju; bodi nam v pomoč zoper zlobnost in zalezovanje hudega duha. Ukroti naj ga Bog, ponižno za to prosimo. In ti, vodnik nebeške vojne, satana in druge hudobne duhove, ki hodijo po svetu v pogubo duš, z božjo pomočjo v pekel pahni. Amen.

Presveto Srce Jezusovo, usmili se nas!

Slovenec, Slovenka ali kdorkoli si že, ki poznaš slovenski narod in si mogoče predstavljaš, da je danes možno reševati slovenski narod samo s konferencami, kompromisi in pogodbami, si v zmoti! In s tvojo zmoto se bodo tlačitelji in ubijalci slovenskega naroda okoristili in še uspešneje in hitreje določili, kdaj in kako imata izgniti slovenski narod in domovina Slovenija.

L. DEBELJAK

škof dr. Rožman se je svojim spremljevalcem re Julijem Slapšakom vrnil v četku decembra v Cleveland. Ob prihodu je pohvalil Slovence v Argentini in vsej Južni Ameriki kot pridne in iznajdljive. Severoamerikancem obljubil, da bo popisal pot, jo je prehodil in kar je do vel. Čez par dni je odšel v New York na misijon.

Radioodajo so imeli v Clevelandu za Božič, na praznik sv. Stefana. Na programu so bile pevske točke; zbor je vodil Miha Košnik. Lep je bil otroški prizorček "Pred jaskami", ki ga je pripravila Tončka Mravljetova, višek bil pa govor ljubljanskega škofa dr. Rožmana.

Lep sestanek v dvorani župnije sv. Vida so imeli v začetku decembra novi slovenski naseljenci v USA. Razpravljali so o zadevah, ki tičejo nas, same, posebno so se zahvalili vsem dobrotnikom in obljubili pomoč pri božičnih in splošnih prireditvah katoliških organizacij.

Zbirko adventnih pesmi je izdal p. Odilo, dušni pastir Willardu. Med njimi Tomaz vo "Adventno mašo", Trnava: Vi oblaki ga rosite...

Novonaseljenci popisujejo življenje v USA. "Ne moremo pozabiti naše skupnosti in naših slovenskih src, s katerimi smo bili toliko časa skupaj v taborišču. Mnogo sem hodil v svet, bil sem že prej v Združenih državah, pa najlepší sčček življenja se mi je zde našem begunstvu. Mislim, uhaajo tja, kjer smo bili prej, v našo kapelo, kjer je toliko lepih pridig, toliko nov. Vse amerikansko begunstvo mi tega ne nadomestjeprav moram reči, da se mi slabo ne godi. Večjega pomena je dušna hrana kakor telesna. O praznikih je bilo tukaj le pogrešal sem le slovenske pridige in slovenske pesmi. Kar lepo je bilo v Tirolah. Bog, Marija naj nas podpirata v daljni tujini, da bi naši ljudje ostali zvesti vseskozi, posebno pa mladina. Naročen sem na "Duhovno življenje", zadrževalka se mi je izgubila, bi rad videl, da bi jo dobil J. M.

Slika levo prikazuje Dom duhovnih vaj klevelandške škofije v USA, v katerem je škof Rožman lani vodil več evropskih duhovnih vaj za rojake. Fotografije iz USA nam pošilja g. L. Debeljak.

Novomašnik Bogdan Metlika

ČILE

Še k novi maši v Čile: Salezijanski novomašnik Anton Gril je na praznik Brezmadežne 1949 pel svojo slovesno novo mašo v Talki ob navzočnosti več Slovencev, ki so se, polžili slovesnosti svojega rojaka. Bili so navzoči: Sobrat novomašnikov Jerala, obe slovenski katehizirki tamkajšnje bolnice, in pa družina Marinčič, da ne omenimo č. g. Mirkota Faleta, ki je tamkaj nastavljen in bo v kratem celo za župnika postavljen. — Popoldne so se v bolnici, kjer je prednica Slovenka, zbrali spet vsi rojaki in je imel novomašnik blagoslov, in kar so se spravili k Mariji smil. Ni manjkalo kajpada tudi pri sestrah kakor pozneje pri slovenski družini Marinčič.

Slovenci v Santiagu, Čile — brez slovenskega duhovnika! — Lepa skupina je že rojakov v tem glavnem mestu sosednje države, a še sedaj ni tamkaj slovenskega duhovnika, ki bi se mogel duhovno brigati zanje, kajti novomašnik g. Gril, člen in bo kmalu nastavljen kje izven Santiaga. Nujno bi potrebovali tudi kapelico in kak društveni prostor. Sestre usmi-

ljenke, na čelu č. s. Vincencija Kaplja, store veliko, a tega, kar duhovnik zmore, le ne morejo: spovedovati, pridigati, voditi. Če slovenskega duhovnika še dolgo ne bo, je slovenska kolonija v Santiagu v veliki duhovni nevarnosti.

Vsi Slovenci v Čile voščijo dragim rojakom po svetu prav blagoslovljeno novo leto 1950!

AVSTRILA

Delegat msgr. dr. Jože Jagodič — petdesetletnik. Na sv. Lucije dan 1899 je bil rojen v šenkovi družini na Visokem nad Kranjem v župniji Senčur. Ljudsko šolo je obiskoval v Marjanišču v Ljubljani, tam živel tekom gimnazijskih študij, katere je moral prekiniti in oditi na fronto v prvi svetovni vojni. Pa koncu vojne je stopil v semenišče ter poleg študija posebno gojil govornišvo ter tudi pisateljaval. Po novi maši, na kateri mu je pridigal takratni univ. prof., sedanjí ljubljanski škof dr. Rožman, je šel za tajnika k škofu dr. Jegliču, s katerim je ostal neločljivo povezan. Z njim je parkrat prehodil vso ljubljansko škofijo, ga spremljal v tujino, od blizu gledal njegovo uradno in zasebno življenje, ki ga je mogel edino on tudi popisati. Nekaj let je urejeval fantovsko glasilo "Mladost" ter sam tudi mnogo pisal. Postal je pod škofom dr. Rožmanom škofijski kancler in kot tak moral oditi v tujino, v begunstvo. Upravno sposoben je po imenovanju sv. Stolice za narodnega delegata organiziral in vodil dušno pastirstvo med begunci iz Jugoslavije v Avstriji in Nemčiji. Marsikaj se moramo slovenski begunci zahvaliti tudi delu, ki ga je opravil sam ali potom svoje Karitativne pisarne. Po svojem odhodu v Švico in Ameriko ga je škof dr. Rožman imenoval za svojega gen. vikarja. Daleč od doma, ki ga je ljubil, je obhajal svojo petdesetletnico. Tolažiti ga more zavest, da je mnogo naredil kot duhovnik v domovini in sedaj v begunstvu. Od Sv. Stolice je dobil naslov monsignorja, od ljublj. škofa naslov pravega konzistorialnega svetnika. Mi bomo pa zanj molili, da v svojem delu še vztraja ter se more še enkrat vrniti na tako drago mu Visoko.

V taborišču Spittal je postal župnik g. Miha Burja, ker se njegov prednik g. Jože Klopčič odpravlja v USA; za kap-

lana pa je imenovan Ciril Lavrič, ki opravlja tudi dušno pastirstvo v taborišču Trefling.

V Združene države so odšli iz Koroške p. Bertrand Blatnik, Vogrin Jože in Pečovnik Karel.

Na Koroškem je umrl starosta slovenskih duhovnikov 91 letni g. Katnik Franc ter župnik g. Oraš v Podljubelju.

Umrl je g. Jože Gruber, znani dobrotnik slov. beguncev, zlasti duhovnikov, v Strassburgu na Koroškem. Njegov gost je bil tudi prevz. g. škof dr. Rožman in msgr. dr. J. Jagodič. Dva meseca pred smrtjo si je naročil mrtvaško krsto ter oznanila in, sam izdelovalec nagrobnih vencev, je za svoj pogreb odklonil vse cvetje. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi in 15 duhovnikov. Molili bomo za blagega pokojnika.

FRANCIJA

Tam živi približno 12.000 Slovencev. Več ko polovica jih je zaposlenih v rudnikih in tovarnah, drugi pa kot kmetijski in gozdni delavci. Pred drugo svetovno vojno jih je bilo več, pa so se kasneje nekateri vrnili v domovino, pač radi želje po domačem kraju in ugodnih pogojev za vrnitev. Vedeli pa večinoma niso, kam pravzaprav gredo. — **Zasluzek** je dober po tovarnah, pa zlepa ni mogoče dobiti zaposlitve v njih, težje je na kmetijah. — V kulturnem oziru pa Slovenci kar lepo živijo, tako da dajejo zgled drugim narodnostnim skupinam. Kjerkoli

Novomašnik Anton Gril

V mašnika je bil posvečen na praznik Brezmadežne g. **Anton Cvetko**, salezijanec, ki je živel v taborišču v Servigliano med begunci nekaj mesecev. Novo mašo je imel pri g. Stuhcu v Dolini pri Trstu.

V Mengšu je umrl zadet od kapi č. g. **Anton Plevnik**, kurat v Zavetišču usmiljenih sester pred vojno. Po prihodu Nemcev je bil večkrat zaprt, nato so ga zaradi Zavetišča izpustili in je ves čas kot dušni pastir oskrboval 9 fara v kamniški dekaniji in ljubljanski okolici. Po rodu Belokranjec, po značaju dobričina, zmožen glasbenik in matematik je vedno rad pomagal s bratom in vernikom. Naj mu Gospod povrne vso dobroto!

Na mirenkem gradu je za Brezmadežno umrla s. **Hieronima Buršič**. V Ljubljani in Gorici je bila poznana kot požrtvovalna strežnica bolnikom.

Položaj Katoliške Cerkve v Jugoslaviji se ni prav nič spremenil. Amerikanec Hirshman je ob razgovoru s Titom vprašal, kaj misli vlada narediti z zagrebškim nadškofom dr. Stepincem, pa mu je Tito odgovoril, da mora oblast braniti vdove in sirote. Znamenje, da nikakor ne mislijo nadškofa dr. Stepinca spustiti. To je najboljši odgovor tistim, ki mislijo, da so ameriški dolarji spreobrnili Tita. Ponovno hoče vlada zanetiti razkol med duhovniki in so zlasti med Slovenci zelo na delu. V Ljubljani so duhovniki ustanovili posebno društvo Sv. Cirila in Metoda. Nekateri od duhovnikov so

se včlanili pod pritiskom, nekateri pa kot stari simpatizerji. — Vprašanje bogoslovnihih semenišč je najtežje. Dijaki nimajo pravih študij za vstop, ker dolgo časa ni bilo klasičnih gimnazij. Kdor pokaže voljo, da gre v semenišče, mu v šoli ne dajo miru. Zaprli so tudi 20 bogoslovcev, da jih tako prisilijo za izstop

jih kaj več živi, prav gotovo ustanovijo kako kulturno društvo, kjer se zbirajo in glasujejo z veseljem prejema in prebirajo slovenske časopise, izhajajo v drugih izseljeniških središčih. — Tudi v verskem oziru gre na bolje, ker imajo sedaj več duhovnikov, saj delujejo med njimi msgr. Stančič v Lievin-u, Stančič Grims v Merlebachu ter Črnjak Ign. v Parizu in še drugi. Jankovič, če se ne motim, ljudje so zlasti po grozolah vojne in trpljenju rojakov in sveta sploh spoznali, da je edina na močna opora Bog in prava tolažba vera.

Veseli sestanek nekaterih Franciji bivajočih slovenskih slovenjebistriških sester usmiljenk, ki so iz Nice k nam tem prišle na obisk, vidimo na levo na sliki.

ležilo še več drugih cerkv. duhovnikov ter nad 50 duhovnikov.

Umrl je v št. Petru ob Savi župnik **Angel Tanin**.

Duhovniške namestitve v Jugoslaviji. Za župnika v Vrnjacično je prišel **Stanko Vreščič**, za kaplana v Cerkno **Matjaž Kožlin**.

Novo mašo v Tupaličah

iz semenišča. — Ob sprejemu deputacije družba sv. Cirila in Metoda je baje Tito izjavil, da želi urediti razmerje s Cerkvijo, a kdo mu bo verjel. Pouk verouka hočejo onemogočiti tako, da zapirajo katehete, jim preprečijo vstop v šolo. Pridobivajo starše za to, da ne priglasiijo otrok za verouk. Na klasični gimnaziji niso sprejeli letos onih dijakov za 1. razred, ki so se priglasili za verouk. Iz višje gimnazije pa so izključili mnogo tistih učencev, ki režimu oz. komunistični stranki niso po volji.

Družba sv. Mohorja v Gorici je izdala Koledar za leto 1950, knjigo fr. Bazilija: Tonček iz potoka ter prevod francoskih povesti "Diamantni prstan" izpod peresa Fr. Erjavca.

Pogreb apost. administratorja msgr. Karla Jamnika v Trnovem je vodil škof msgr. Vovk, ki mu je tudi govoril v slovo. Poleg njega se je pogreba ude-

ležilo še več drugih cerkv. duhovnikov ter nad 50 duhovnikov.

Stoletnico "Matere zdravlja" so praznovali v Trstu v spomin, kako so se l. 1849 ljudje zatekali ob koleri k Mariji Veliki.

Mladi duhovniki v Jugoslaviji morajo k vojakom, tako se jih vlada odkriža z delom.

Spremembe pri kapucinih so izvršili tako, da je p. gvardijan iz Sv. Križa odšel kot svetnik, mostanski vikar v škofjo Ljubljano, na njegovo mesto je prišel p. Otokar iz škofje Ljubljane.

Društvo slovenskih katehetov v Trstu po poročilih časopisov zelo lepo deluje.

Zaprl so s posebnim odlokom s 15. novembrom 22 redov slovenskih šol na svetobnem tržaškem zemlju.

Zaprl so župnika iz šmihel pri Novem mestu g. Ambrožiča. Ta velika fara je sedaj z mnogimi drugimi vred (Kranjski

gora, Rateče, Sv. Križ) brez duhovnika.

Novo mašo v Levpi nad Kalamom je imel g. Lojze Munih, ki je skonečal svoje študije na ljubljanski bogoslovni fakulteti. Na tej novi maši so bili navzoči tudi ostali trije novomašniki iz Primorskega.

Tržaški škof msgr. Santin je maševal slovenski šolski mladini v Rojanu ter tudi slovensko pridigal.

Umrli je v Brežicah frančiškan p. Alojzij Lupej.

Apostolski administratorji slov. ozemlja: Msgr. Toroš, ki je bil upravitelj poreško-puljske škofije, je postal upravitelj dela goriške nadškofije in bo rezidiriral v Kostanjevici. Upravitelj poreško-pulj. škofije je postal upravitelj tržaške škofije msgr. Nežič, ki stoluje v Pazinu. Po smrti msgr. Jamnika je pa prevzel upravo reške škofije krški škof dr. Jos. Srebrnič.

Goriški nadškof msgr. Margotti je maševal v stolnici vsem slovensim srednješolcem ter jim slovensko pridigal. Vsi so to z veseljem pozdravili.

Spodnja slika nam kaže prvoobhajance in prvoobhajanke leta 1949 v Radovljici na Gorenjskem. Sredi med njimi njih katehet in župnik, otrokom tako priljubljeni p. Križostom Sekovanič OFM. — Molimo za te nedolžne otroke, da ostanejo zvesti Jezusu do smrti!

SPOMIN NA DOMOVINO

V tujini ptička pesem je zapela,
otožnost moja dušo je objela,
zbudila mi spomin na domovino,
še vedno potopljeno v bolečino.

V trpeči domovini venejo cvetice,
domovi so brez cvetja, prazne so gredice,
sekire sekajo zelene ji gozdove,
kovači kujejo le sužnosti okove.

Utihnile vse pesmi so na vasi,
le včasih ptica plaha se oglasi,
ki žalostinko narodu zapoje,
da lažje nosi križe in težave svoje.

Brezboštvo vabi ga na pot ledeno,
ponuja za odpad sramotno ceno,
na zemlji rajsko srečo mu obljublja,
mladino vara in z lažjo zastruplja.

Naš narod pa izbral si pot je novo,
edino Bog je upanje njegovo,
brezmadežnemu Srcu cvetja troši,
na Brezje roma in rešitve prosi.

V Kraljico našo upajmo v tujini,
s trpečimi molimo v domovini,
naj v materinskem Srcu vse nas združi,
Boga jim vrne po brezbožni suši!

GREGOR MALI

VSEBINA FEBRUARSKE ŠTEVILKE

VSEBINA:	Stran:	VSEBINA:	Stran:
Južni križ (Slavko Srebrnič)	66	Na Janeža mislim (Miklavž Trpotec) ...	10
La espiritualidad del Gran Libertador ..	66	Moj prvi obisk v pagodi (Jerman)	10
Po potih božje previdnosti - Dr. Gregorij Rožman	67	Dve pismi iz Črne Afrike (Kerševan) ...	10
Zakopani mejniki (KAJ)	71	Ob 400 letnici rojstva Gallusa (—jus—)	10
Luč na znamenju (KAJ)	73	Molitev sv. Franč. A. za mir (Kalin) ..	10
Krščanska družina (Brumen)	74	Delo na božjem gruntu (KAJ)	10
Obisk mučencev (Gregor Mali)	75	Mali sv. Krištof (Duhamolet)	10
Moja srečanja — Oče (Miklavž Trpotec)	76	Zlato (Janko)	10
Ples — da ali ne...? (Slapar)	78	Berač Jež (Mernik)	10
Naša naloga (Gregor Mali)	81	Sveta Marija (Slavko Srebrnič)	10
Komunizem mæ je ogoljufal (Matorras)	82	Ni sence (Slavko Srebrnič)	10
Ne beri vsega! (Odar)	85	Za naše male: V imenu Očeta (Mali) ..	10
Socialni obzornik ("Zren")	88	Marijin studenec (D. D.)	10
Za misijonsko cerkev v Khariju	89	Dedkovo pismo (Janko)	10
Razcepljenost krščanstva (Odar)	90	Starčkova smrt	10
Enajst let v Siamu (m. Hočevlar)	92	Eno pesem čem zapeti (Narodna)	10
Da in ne (Sodja)	95	Petindvajset Ramonovih botrov (Kk) ..	10
Baragova himna	95	Po katoliškem svetu	10
Rentgen že deluje (Janež)	96	Med izseljenci	10
		V domovini	10
		Spomin na domovino (Gregor Mali) ...	10

Naslovno stran in ostale risbe ter napise je izdelal risar Stane Snoj (izvzemši na straneh 71, 91 in 115). Okvir naslovne strani ponazarja vsebino "Duhovnega življenja": V slovensko cvetje ovito najdemo to, kar mora biti vsakemu rojaku najsvetejše in čemur posvečeno pisanje našega lista: Križ predstavlja Boga, Jezusa Kristusa, Marijin monogram našo nebeško mater, papežev grb sveto Katoliško Cerkev, slovenski grb našo domovino, zibelka — slovensko družino. — Slika v okviru predstavlja blejski otok s svetiščem, katerega usodo vsi trepetamo. Vsak mesec bo druga slika, iz naše domovine povzeta.

T I S K A R N A CORDOBA

TISKARSKO PODJETJE NAŠIH ROJAKOV ●

GUTENBERG 3360

BUENOS AIRES

T.E. 50 (Devoto) 3036

SLOVENSKO-KASTELJANSKI SLOVAR

STANE V USNJE VEZAN

**15 PESOV SAMO DO 28. FEBRUARJA,
OD 1. MARCA DALJE PA 20 PESOV!**

● POHITITE Z NAROČILOM!

"La Vida Espiritual" — "Duhovno življenje" je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij. — Uredništvo in uprava: Victor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina. Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Ladislav Lenček CM. — Naročnina: za Argentino polletna 20 pesov; za inozemstvo letna: USA 7 dolarjev; Kanada 8 dolarjev; Anglija 5 USA dolarjev; Čile 500 čil. pesov; Italija 2000 lir; Francija 1000 frankov; Avstrija 50 šilingov.